

V Bruseli 12. júna 2026
(OR. en)

10491/26

Medziinštitucionálny spis:
2025/0555(COD)

COMPET 764	ECOFIN 810
IND 413	COH 116
MI 629	INDEF 125
CADREFIN 290	CULT 86
FIN 874	CYBER 290
RECH 281	JAI 821
ESPACE 102	DIGIT 164
CONSOM 194	DATAPROTECT 199
DUAL USE 48	FREMP 209
EDUC 270	RELEX 832
TELECOM 317	COPS 348
ENER 397	UD 181
ENV 725	AUDIO 85
CLIMA 329	PROCIV 131
AGRI 495	IPCR 66
TRANS 420	MAP 128
SAN 478	FISC 221
PHARM 107	CODEC 1165
BIOTECH 81	IA 165
POLMIL 239	CSC 402
POLGEN 168	

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Rada

Č. dok. Kom.: 11770/1/25 REV 1

Predmet: Nariadenie o zriadení Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť
vrátane osobitného programu pre výskum a inovácie v oblasti obrany
– čiastočné všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame znenie, ktoré sa predložilo Rade (všeobecné záležitosti)
na zasadnutí 16. júna 2026 s cieľom dosiahnuť čiastočné všeobecné smerovanie k návrhu
nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre konkurencieschopnosť.

Číslovanie návrhu Komisie zostáva nezmenené až do konca rokovaní.

Všetky referenčné sumy sa uvedú po ukončení rokovaní o viacročnom rámci.

Ustanovenia v zátvorkách sú z čiastočného všeobecného smerovania vylúčené.

2025/0555 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

o zriadení Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF) vrátane osobitného programu pre výskum a inovácie v oblasti obrany, o zrušení nariadení (EÚ) 2021/522, (EÚ) 2021/694, (EÚ) 2021/697, (EÚ) 2021/783 a o zmene nariadení (EÚ) 2021/696, (EÚ) 2023/588, (EÚ) 2025/2643

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 43 ods. 2, článok 91, článok 100 ods. 2, článok 168 ods. 5, článok 172 prvý pododsek, článok 173 ods. 3 prvý pododsek, článok 175 prvý pododsek, článok 182 ods. 4, článok 183 v spojení s článkom 188 druhým odsekom, článok 189 ods. 2, článok 192 ods. 1, článok 194 ods. 2, článok 212 ods. 2 a článok 322 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

¹ Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

² Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) [Týmto nariadením sa stanovuje orientačné finančné krytie Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ďalej len „ECF“) vrátane osobitného programu pre výskum a inovácie v oblasti obrany, ktoré má pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle medziinštitucionálnej dohody o spolupráci v rozpočtových záležitostiach. Na účely tohto nariadenia sa bežné ceny vypočítajú použitím fixného deflátoru vo výške 2 %.]

(2) Únia sa nachádza v období, ktoré pre jej budúcnosť rozhodujúce z politického, hospodárskeho, zo sociálneho, z environmentálneho, klimatického a bezpečnostného hľadiska vrátane zvýšeného rizika konvenčných vojenských hrozieb. Draghiho správa o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti³ načrtla novú víziu na opätovné naštartovanie udržateľného rastu v Európe. V Lettovej správe⁴ sa uvádza, že Európa musí využiť svoj jednotný trh na dosiahnutie vedúceho postavenia v celosvetovej hospodárskej súťaži. V oznámení Komisie o Kompase konkurencieschopnosti⁵ je uvedený spoločný plán na posilnenie dekarbonizácie a konkurencieschopnosti na základe odporúčaní uvedených v týchto správach. V oznámení Komisie o Dohode o čistom priemysle⁶ sa uvádza potreba urýchliť dekarbonizáciu, reindustrializáciu a inovácie a spojiť opatrenia v oblasti klímy a konkurencieschopnosť v rámci jednej zastrešujúcej stratégie rastu. Odvetvové priemyselné akčné plány, ako napríklad pre automobilový priemysel, oceliarsky a kovospracujúci priemysel a chemický priemysel, majú za cieľ zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť, udržateľnosť a odolnosť európskeho priemyslu. V správe o Stave Digitálneho desaťročia 2025⁷ sa zdôrazňuje naliehavá potreba podporiť spoluprácu a zvýšiť verejné a súkromné investície v záujme posilnenia vedúceho postavenia Únie v digitálnej oblasti, jej suverenity a inkluzívnosti. V spoločnej bielej knihe o európskej obrannej pripravenosti⁸ sa zdôrazňuje potreba masívne a rýchlo reinvestovať do obrany na podporu slobody konania Európy. Pozornosť by sa mala venovať osobitným potrebám vyplývajúcim z geopolitických výziev, ktoré vedú k zvýšeným bezpečnostným obavám.

³ Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti: správa Maria Draghiho, september 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_sk.

⁴ Správa Enrica Lettu o budúcnosti jednotného trhu, apríl 2024, <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁵ Kompas konkurencieschopnosti – Európska komisia.

⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

⁷ COM(2025) 290 final – Stav Digitálneho desaťročia 2025: pokračovať v budovaní suverenity a digitálnej budúcnosti EÚ.

⁸ Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade o Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti, JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

V rámci priorit Európskej stratégie hospodárskej bezpečnosti sa navyše ďalej zdôrazňuje kľúčová potreba zabezpečiť technologickú výhodu Únie a znížiť riziko v hospodárskych vzťahoch, a to aj zvýšením odolnosti dodávateľských reťazcov, a teda znížením závislosti. V Európskom oceánskom pakte sa uvádza potreba zvýšiť konkurencieschopnosť a urýchliť strategickú transformáciu v odvetviach modrého hospodárstva, so zameraním najmä na dekarbonizáciu a rozširovanie inovácií. Ako sa uvádza v oznámení Komisie s názvom Na ceste k budúcemu viacročnému finančnému rámcu (VFR)⁹, budúci dlhodobý rozpočet Únie musí byť cielenejší, jednoduchší, pružnejší, predvídateľnejší a musia sa ním lepšie plniť priority Únie vrátane posilnenia jej konkurencieschopnosti.

- (2a) V rámci ECF ako celku by sa mali sledovať všeobecné ciele uvedené v tomto nariadení a zároveň zohľadňovať osobitosti činností podporovaných v rámci ECF.

⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Na ceste k budúcemu viacročnému finančnému rámcu [COM(2025) 46 final, 11.2.2025].

- (3) Na to, aby Únia opätovne získala a posilnila svoju konkurenčnú výhodu je nevyhnutné, aby oživila inovačný cyklus rozvojom svojich kapacít v oblasti prelomových inovácií a investovaním do nových, špičkových a strategických technológií s významným hospodárskym potenciálom, a to aj tým, že zvýši produktivitu. Na zabezpečenie svojej autonómie v globálnom hospodárstve by Únia mala zaistiť svoje vedúce postavenie v oblasti technológií a priemyslu v strategických odvetviach, počnúc dodávateľskými reťazcami kritických surovín a obehovým hospodárstvom, vývojom a výrobou strategických technológií v Európe, ako aj zmierňovaním rizík s vplyvom na jej bezpečnosť a odolnosť, ktoré vyplývajú z kritických vonkajších závislostí. Dosiagnúť to možno primeraným riešením zlyhaní trhu a neoptimálnych investičných situácií primeraným spôsobom a bez vytlačania súkromného financovania vzhľadom na vysoké investičné potreby na dosiahnutie priorít Únie vrátane dekarbonizácie a digitálnej transformácie. Takéto suboptimálne investičné situácie môžu vyplývať aj z podmienok súvisiacich s odolnosťou, spôsobilosťou alebo bezpečnosťou, z narušení pripojiteľnosti alebo zo zvýšeného vystavenia strategických infraštruktúr a hodnotových reťazcov hrozbám. Preto by sa mal klásť väčší dôraz na stimulovanie účasti súkromného sektora zlepšením využívania mechanizmov zdieľania rizika medzi fondmi Únie a súkromnými investormi, aby sa zabezpečilo efektívne využívanie verejných finančných prostriedkov. To bude vychádzať z pokroku dosiahnutého v oblasti únie úspor a investícií a ďalej posilní jej vplyv, čo vytvorí potrebné regulačné prostredie pre rast súkromných investícií. Použitím akýchkoľvek dodatočných vnútroštátnych zdrojov by nemalo byť dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 ZFEÚ.
- (4) Financovanie Únie by malo ponúkať podporu podnikom a projektom počas celého investičného procesu. Uvedený proces zahŕňa všetky fázy vývoja a výroby strategických technológií, výrobkov a služieb v Európe, od aplikovaného výskumu cez všetky formy inovácií, rozširovania, priemyselného využitia až po výrobu a uvedenie na trh, vrátane potrebnej podpory investícií a prevádzkových nákladov, infraštruktúry a zručností. Investičný proces nie je lineárny, pretože všetky fázy sa navzájom dopĺňajú a nápady na nové technológie, výrobky alebo služby sa môžu objaviť v ktorejkoľvek fáze. Financovanie Únie sa musí prispôbiť tejto nelineárnej realite, pričom sa musí zvýšiť flexibilita poskytovania podpory pri zachovaní predvídateľnosti financovania.

- (5) Financovanie Únie by malo uľahčovať vytváranie a rozširovanie inovačných a priemyselných ekosystémov, v ktorých rôzne subjekty na seba vzájomne synergicky pôsobia. Úspešné ekosystémy sa vyznačujú intenzívnymi a pružnými interakciami a spoluprácou medzi malými a veľkými spoločnosťami, univerzitami, výskumnými inštitúciami, poskytovateľmi infraštruktúry, investormi, ako aj orgánmi verejnej moci. Bez takejto spolupráce v rámci jednotlivých inovačných a priemyselných ekosystémov a medzi nimi zostáva inovačný potenciál nevyužitý.
- (6) Digitálna pripojiteľnosť a kybernetická bezpečnosť majú zásadný význam pre podporu spolupráce v rámci ekosystému tým, že urýchľujú inovácie, umožňujú plynulý a bezpečný prístup ku kritickým digitálnym kapacitám a riešeniam v celej Únii, uľahčujú cezhraničné verejno-súkromné partnerstvá a podporujú interoperabilitu a nákladovú efektívnosť.
- (7) Účelom ECF je preto vytvoriť investičnú kapacitu na podporu európskej konkurencieschopnosti v oblasti strategických technológií, infraštruktúr, výrobkov a služieb a odvetví, čím sa zabezpečí plynulejší investičný proces. Fondom sa bude podporovať vytváranie a rozširovanie inovačných, súkromných finančných a priemyselných ekosystémov, ako aj spolupráca medzi nimi.
- (8) V Únii naďalej pretrvávajú medzi regiónmi rozdiely v konkurencieschopnosti a inovačnej výkonnosti. Na úrovni Únie aj na vnútroštátnej úrovni sa vyvíjalo trvalé úsilie o odstránenie inovačnej priepasti, a teraz nastal čas uvoľniť plný potenciál každého regiónu. Zabezpečením účinného zapojenia menej rozvinutých regiónov do hodnotových reťazcov Únie bude mať Únia ako celok lepšiu pozíciu v globálnej konkurencii.

- (9) Najvzdialenejšie regióny Únie a zámorské krajiny a územia predstavujú jedinečné a strategické bohatstvo, ktoré je prínosom pre Úniu ako celok – vrátane blízkosti tretích krajín, výnimočných podmienok na výskum vesmíru a astrofyziku, bohatého potenciálu energie z obnoviteľných zdrojov, bohatej biodiverzity a rozsiahlych námorných zón. V rámci ECF by sa mal využiť ich potenciál ako geostrategických predsunutých základní, najmä na podporu cieľov Únie v oblasti bezpečnosti, pripravenosti, regionálnych hodnotových reťazcov a konkurencieschopnosti.
- (9a) V súlade s článkom 182 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa má rámcový program pre výskum a inovácie vykonávať prostredníctvom osobitných programov, v ktorých sa vymedzia podrobné pravidlá ich vykonávania, stanoví sa ich trvanie a poskytnú sa prostriedky, ktoré sa považujú za potrebné. ECF zahŕňa osobitný program pre výskum v oblasti obrany v zmysle článku 182 ods. 3 ZFEÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa], pokiaľ ide o výskumné činnosti v oblasti obrany.

- (10) Komisia by mala zabezpečiť úzku koordináciu a synergie medzi všetkými zdrojmi finančných prostriedkov Únie vo VFR. Na tento účel by mal byť rámcový program pre výskum a inovácie úzko prepojený s ECF, aby sa zabezpečilo, že európsky priemysel bude využívať výsledky výskumu financovaného Úniou na ďalšie inovácie a výrobu v Európe. S cieľom podporiť synergie by sa pracovné programy prijaté podľa tohto nariadenia (ďalej len „pracovné programy“) mali začleniť do osobitnej a vyhradenej časti a mali by zabezpečiť súlad so zložkou „Konkurencieschopnosť“ časti II „Konkurencieschopnosť a spoločnosť“ nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) [XXX]¹⁰ [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa]¹¹ v súlade s postupom výboru stanoveným v tomto nariadení. Špecifické ciele a činnosti vymedzené v rámci segmentov politiky stanovených týmto nariadením sa môžu vo vhodných prípadoch vykonávať prostredníctvom špecializovaných akcií v oblasti výskumu a inovácií. Pracovné programy ECF vrátane činností spolupráce v oblasti výskumu a inovácií v rámci segmentov politiky kapitol IV až VII ECF by sa mali prijať v súlade s pravidlami pracovného programu ECF vrátane jeho komitologických postupov, aby sa zachovala bezproblémová podpora investičného procesu. Osobitný program pre výskum a vývoj v oblasti obrany by mal mať svoj vlastný súbor pravidiel konsolidovaných v ECF, pričom pravidlá pracovného programu ECF sa vzťahujú na zložku „Podpora politiky v oblasti obranného priemyslu“ vrátane zložky „Spoločný výskum v oblasti obrany a vývoj, inovácie a technologická nadradenosť“. Pravidlá programu Horizont Európa vrátane jeho pravidiel týkajúcich sa hodnotiacich výborov a kritérií udeľovania by sa mali uplatňovať na spoločné výskumné a inovačné činnosti financované v rámci časti piliera II „Konkurencieschopnosť“ programu Horizont Európa, ktoré by sa mali začleniť do osobitnej vyhradenej časti pracovných programov ECF. Pokiaľ ide o pridruženie, oprávnenosť na akcie v osobitnej vyhradenej časti týkajúcej sa kolaboratívneho výskumu financovaného v rámci programu Horizont Európa by mala byť podmienená úplným alebo čiastočným pridružením k programu Horizont Európa.

¹⁰ Ú. v. EÚ L..., s.

¹¹ COM(2025) 543 final.

- (11) S cieľom podporiť synergie medzi akciami v rámci ECF a Inovačného fondu by sa pracovnými programami mal zabezpečiť súlad s prioritami Inovačného fondu a typmi akcií, ktoré by sa z uvedeného fondu mohli financovať. ECF, Horizont Európa a Inovačný fond by mali spoločne poskytovať súdržnú podporu konkurencieschopnosti Únie.
- (12) Okrem toho, aby sa predpokladalo silné prepojenie s nástrojom na koordináciu v oblasti konkurencieschopnosti, pracovné programy by mali zabezpečiť súlad s vybranými projektmi a prioritami v oblasti konkurencieschopnosti stanovenými v rámci tohto nástroja.
- (12a) S cieľom zabezpečiť efektívne využívanie zdrojov Únie pri dosahovaní cieľov ECF sa ECF implementuje v synergii s inými fondami Únie vrátane Fondu Globálna Európa, Programu pre jednotný trh a colníctvo, programu Erasmus+ a AgoraEU.
- (13) Spolupráca medzi verejným a súkromným sektorom môže byť prínosom pre európsku konkurencieschopnosť a na dosiahnutie cieľov ECF treba mobilizovať súkromné investície. Preto by malo byť možné plniť časti rozpočtu ECF prostredníctvom európskych partnerstiev spolu s ďalšími partnermi, verejnými alebo súkromnými subjektmi, ak je to najúčinnější forma implementácie na dosiahnutie politických cieľov, najmä pokiaľ ide o činnosti uvádzania na trh. Táto možnosť zahŕňa partnerstvá v rámci VFR na roky 2028 – 2034, ako aj partnerstvá zriadené v rámci VFR na roky 2021 – 2027, ktoré naďalej fungujú počas prechodnej fázy. S cieľom podporiť synergie a efektívnosť by sa európske partnerstvá mali riadiť strategickým prístupom založeným na portfóliu, aby sa zvýšila súdržnosť, zabezpečila komplementárnosť a optimalizovalo využívanie zdrojov Únie, pričom by sa mal zohľadniť ich príspevok k cieľom konkurencieschopnosti v rámci tohto fondu. V súvislosti s tým by sa v transparentnom, otvorenom a súťažnom procese na základe súboru kvantifikovateľných kritérií životného cyklu malo vybrať súdržné a komplementárne portfólio obmedzeného počtu európskych partnerstiev.

- (14) ECF by mal počas celého investičného procesu využívať celý súbor nástrojov rozpočtu Únie na uvoľnenie ďalších verejných a súkromných investícií, najmä od inštitucionálnych investorov. Mal by prispieť k vytvoreniu „investičnej kultúry“ lepším využívaním verejných prostriedkov a potenciálu rozpočtu Únie na znižovanie rizika. Mala by sa ním maximalizovať pridaná hodnota akcií Únie a priláka sa súkromný kapitál na zabezpečenie konkurencieschopnej inovačnej a priemyselnej základne, a to aj využívaním inovačných nástrojov financovania vrátane verejno-súkromných spoločných investícií s asymetrickou návratnosťou rizika. V tomto ohľade by sa malo uprednostniť využívanie finančných nástrojov, ktoré prilákajú súkromných investorov vždy, keď je to možné.
- (15) V Draghiho správe sa vyzýva na väčšiu investičnú podporu na odstránenie rozdielu v investíciách a Program InvestEU sa považuje za hlavný nástroj na rozdelenie rizika, ktorý treba použiť. [Nástrojom ECF InvestEU by sa mala vytvoriť jednotná rozpočtová záruka a poskytovať finančné nástroje na podporu konkurencieschopnosti EÚ.]
- (16) V rýchlo sa meniacom hospodárskom, sociálnom, bezpečnostnom a geopolitickom prostredí nedávne skúsenosti poukázali na potrebu pružnejšieho VFR a jeho programov. Na tento účel a v súlade s cieľmi ECF by sa pri financovaní mali v rozpočtovom postupe náležite zohľadniť vyvíjajúce sa politické potreby a priority Únie, ako sú uvedené v príslušných dokumentoch uverejnených Komisiou, a zároveň by sa mala zabezpečiť potrebná predvídateľnosť pri realizácii investícií.
- (17) ECF by mal uľahčiť prístup k financovaniu z programov Únie prostredníctvom rýchlych, jednoduchších a harmonizovaných postupov zameraných na používateľa a mal by zlepšiť súdržnosť medzi nástrojmi Únie a s investíciami členských štátov. Pri navrhovaní nástrojov financovania Únie by sa mala pozornosť ECF sústrediť na prijímateľov finančných prostriedkov Únie, a to najmä priemysel, malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“), startupy a scaleupy vrátane tých, ktoré vznikli v rámci nadchádzajúceho 28. režimu.

- (18) [ECF by mal fungovať v rámci štyroch segmentov politiky, ktoré odrážajú kľúčové politické priority Únie: prechod na čistú energiu a dekarbonizácia priemyslu; zdravie, biotechnológie, poľnohospodárstvo a biohospodárstvo; vedúce postavenie v digitálnej oblasti; odolnosť a bezpečnosť, obranný priemysel a vesmír.]
- (19) Infraštruktúra je základným predpokladom európskej konkurencieschopnosti. Investície do infraštruktúry sú nevyhnutnou podmienkou riadneho fungovania jednotného trhu Únie a zelenej a digitálnej transformácie a zvýšenia odolnosti a bezpečnosti Únie. Transeurópskou dopravnou sieťou sa napríklad podporujú udržateľné formy dopravy, podporujú sa lepšie multimodálne a interoperabilné digitálne a dopravné riešenia, čím sa prispieva k bezproblémovému fungovaniu vnútorného trhu. Transeurópske energetické siete sú kľúčové pre skutočnú energetickú úniu, ktorá umožní dosiahnuť ciele Únie v oblasti energetiky a klímy prepojením sietí krajín Únie na prenos elektrickej a čistej energie, aby sa zabezpečila naša energetická nezávislosť a konkurencieschopnosť. Na to je nevyhnutný rozvoj cezhraničných spojovacích vedení, domácich prenosových a distribučných sústav. Podpora z ECF by mala fungovať v súlade a komplementárne s Nástrojom na prepájanie Európy (NPE). Na účely konkurencieschopnosti Európy treba zabezpečiť synergie medzi rozvojom transeurópskych sietí v oblasti energetiky a dopravy so silným cezhraničným vplyvom podporovaným z nástroja NPE a investičnou podporou dekarbonizácie, modernizácie a rozširovania dopravnej, energetickej a digitálnej infraštruktúry v rámci ECF.
- (20) Okrem toho sú transeurópske digitálne siete nevyhnutné na prepojenie vnútroštátnych a medzinárodných telekomunikačných sietí, ktoré umožňujú bezproblémový a bezpečný cezhraničný prístup k vysokovýkonným výpočtovým, cloudovým a dátovým kapacitám a kapacitám umelej inteligencie. V tejto súvislosti treba rozvíjať, chrániť a udržiavať infraštruktúry pre konkurencieschopnosť, ako sú pozemské hlavné siete a infraštruktúry podmorských káblov, zaistiť kontinuitu služieb v prípade incidentov, ako aj zvyšovať detekčné kapacity v morských oblastiach s cieľom zvýšiť bezpečnosť podmorských káblov, ako sa zdôrazňuje v spoločnom oznámení s názvom Akčný plán EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov.

(21) Konkurenčná sila Únie spočíva v jej obyvateľoch. V Kompase konkurencieschopnosti sa označuje podpora zručností a kvalitných pracovných miest za horizontálny faktor. V záveroch Európskej rady z 20. marca 2025 sa zdôrazňuje, že „v nadväznosti na oznámenie Komisie o únii zručností z 5. marca 2025 by sa malo vynaložiť ďalšie úsilie na posilnenie získavania, uznávania a zachovávanía zručností v celej EÚ, od budovania základných zručností až po účasť na celoživotnom vzdelávaní, rekvalifikácii a zvyšovaní úrovne zručností v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv a jeho akčným plánom“. Súčasťou toho úsilia je aj intenzívny dialóg. Ľudský kapitál a podpora rodovej rovnosti sú kľúčom k udržateľnej prosperite Únie, jej hospodárskej odolnosti a jedinečnému sociálnemu trhovému hospodárstvu. Dôležité je podporovať udržateľnú prosperitu vrátane vysokokvalitných pracovných miest prostredníctvom podpory rastu produktivity, zvyšovania konkurencieschopnosti a inovatívnosti hospodárskych odvetví Únie, prilákania ďalších investícií a podpory dynamického jednotného trhu a posilnenej hospodárskej bezpečnosti. ECF by mal prispievať k únii zručností¹² podporou rozvoja kvalifikovanej pracovnej sily vybavenej špecifickými zručnosťami potrebnými v strategických investičných oblastiach fondu prostredníctvom celoživotného vzdelávania, projektov vzdelávania, odbornej prípravy a učňovskej prípravy a vytváraním atraktívnych kvalitných pracovných miest dostupných pre všetkých a investíciami do zručností ako sprievodnými investíciami ECF s cieľom zmierniť nedostatok zručností v danom strategickom odvetví ECF. Mala by sem patriť aj európska záruka získania zručností, ktorou sa umožňuje pracovníkom v odvetviach, ktoré prechádzajú reštrukturalizáciou, zvyšovať úroveň zručností a rekvalifikovať sa v súlade s príslušnými národnými, regionálnymi alebo odvetvovými stratégiami v oblasti transformácie. Fondom ECF by sa mala podporovať informovanosť v oblasti zručností, a to aj analýza nedostatku zručností, zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia a mali by sa podporovať verejno-súkromné partnerstvá medzi univerzitami, poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy (ďalej len „OVP“), podnikmi, najmä MSP, sociálnymi partnermi a organizáciami aplikovaného výskumu a technológií. Malo by byť tiež možné, aby sa fondom ECF podporovali aktivity aliancií európskych univerzít, a to aj v spolupráci so zamestnávateľmi, s cieľom zlepšiť ich činnosť v oblasti inovácií a rozvoja zručností a talentov.

¹² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Únia zručností, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

- (21a) ECF by mal podporovať akcie súvisiace s ochranou životného prostredia, opatreniami v oblasti klímy, inováciami a konkurencieschopnosťou vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje program LIFE v rámci VFR na roky 2021 – 2027, a to aj obehového hospodárstva, prírody a biodiverzity, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a prechodu na čistú energiu. „Činnosti v rámci programu LIFE“ by mali zachovať základné prvky programu LIFE a zabezpečiť nepretržitú podporu inovačných projektov zdola nahor a všetkých príslušných zainteresovaných strán, pokiaľ ide o prechod na čistú energiu a dekarbonizáciu priemyslu, a zvyšovanie povedomia o klíme a životnom prostredí na všetkých príslušných úrovniach riadenia.

(22) ECF by mal prispievať k cieľom dekarbonizácie európskeho priemyslu podporou vývoja a zavádzania čistých technológií a ich dodávateľských reťazcov. Fondom ECF by sa malo podporovať vykonávanie právnych predpisov EÚ v oblasti klímy a energetiky a Dohody o čistom priemysle, ktorá premení prechod na čistú energiu a dekarbonizáciu na hnaciu silu rastu a konkurencieschopnosti európskych priemyselných odvetví. Na tento účel by sa fondom ECF mala podporovať dekarbonizácia s technologicky neutrálnym prístupom, ktorý zahŕňa emisne neutrálne a nízkouhlíkové riešenia, pričom sa uzná príspevok rôznych technológií k vyrovnávaniu elektrizačnej sústavy a prepojeniu odvetví, aby sa zosúladiť najmä s investičnými potrebami energeticky náročných odvetví. Okrem toho by sa vďaka ECF malo pokročiť vo vykonávaní Akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu, ktorým sa zabezpečí bezpečná, cenovo dostupná, efektívna, obnoviteľná a čistá energia pre všetkých Európanov. ECF by mal prispieť k prechodu na dekarbonizované, obehové, klimaticky neutrálne, vodohospodársky odolné hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje a ktoré využíva biologické materiály vrátane prechodu MSP na čistú energiu, napríklad v rámci cestovného ruchu, dopravy, stavebníctva a iných hospodárskych odvetví. Mala by sa ním podporiť aj udržateľná a odolná priemyselná výroba s pozitívnym vplyvom na prírodu v energeticky náročných odvetviach v Únii v súlade s cieľmi návrhu aktu na urýchlenie rozvoja priemyslu. Mali by sa ním podporovať progresívne materiály v súlade s cieľmi pripravovaného aktu o progresívnych materiáloch. Mali by sa ním podporiť aj ciele nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1724¹³ (akt o emisne neutrálnom priemysle), čím sa zvýši výrobná kapacita emisne neutrálnych technológií, rozšíria sa výrobné kapacity a podporia investície do súvisiacej infraštruktúry.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (Ú. v. EÚ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (22a) S cieľom dekarbonizovať odvetvie dopravy by sa v rámci ECF malo okrem iného investovať do rozvoja palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív a elektrifikácie, čím by sa doplnili ďalšie nástroje financovania Únie. To zahŕňa aj súvisiacu infraštruktúru, ako je nabíjacia infraštruktúra, a mobilné aktíva vrátane vozidiel, plavidiel, ako sú rybárske plavidlá, lietadlá a železničné koľajové vozidlá, ako aj modernizáciu, automatizáciu a digitalizáciu dopravnej infraštruktúry, napríklad prístavov, prístavných energetických uzlov a vysokorýchlostných železníc. Tieto iniciatívy môžu podporiť ciele dopravných politík EÚ vrátane rozvoja udržateľnej dopravy, konkurencieschopnosti a transformácie automobilového priemyslu a príslušných priemyselných hodnotových reťazcov vzhľadom na odvetvové stratégie a akčné plány EÚ.
- (23) ECF by mal prispievať k ochrane, obnove a zlepšovaniu kvality životného prostredia vrátane ovzdušia, vody, pobrežia, mora, zeme a pôdy s cieľom znížiť znečistenie, zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity a riešiť degradáciu suchozemských, sladkovodných a morských ekosystémov a zároveň zvyšovať odolnosť proti zmene klímy a odolnosť v oblasti vody vrátane odolnosti proti vplyvom zmeny klímy, ako sú suchá, povodne a extrémne poveternostné javy. V rámci segmentu ECF pre prechod na čistú energiu a dekarbonizácia by sa mali financovať projekty, ktorými sa prispieva k dosiahnutiu týchto cieľov.
- (24) Projektami a činnosťami v rámci segmentu pre prechod na čistú energiu a dekarbonizácia priemyslu by sa mala podporiť dekarbonizácia európskeho priemyslu, presadzovať dekarbonizácia výrobných procesov, dodávky energie a zavádzanie riešení v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a čistej energie, energetická efektívnosť, integrovaná energia z obnoviteľných zdrojov, flexibilita energetického systému, uskladňovanie energie, energetická obnova a inovačné riešenia v oblasti vykurovania a chladenia, ako aj rozvoj inovačných obchodných modelov blízkych prírode a riešení na strane dopytu pre čisté a dekarbonizované budovy, dopravu a priemysel. Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov ECF, z ECF by sa mali podporovať akcie zložky nástroja Nového európskeho Bauhausu týkajúcej sa zavádzania v synergii s [10. rámcovým programom: Horizont Európa].

- (25) Produktivita výroby v Únii závisí od efektívneho využívania zdrojov, pričom vstupné materiály predstavujú významnú časť výrobných nákladov. Obehové prístupy k materiálom, výrobkom, službám a výrobe zvyšujú produktivitu zdrojov, zatiaľ čo činnosti zamerané na zachovanie hodnoty, ako napríklad repasovanie, renovácia a oprava, poskytujú významné pracovné príležitosti. Fondom ECF by sa malo prispieť k biohospodárstvu, obehovému hospodárstvu a prístupu k materiálom vrátane biomateriálov.
- (26) Únia má potenciál stať sa svetovým lídrom v oblasti digitálnych technológií. Fondom ECF by sa mal podporovať vývoj a zavádzanie digitálnych riešení a infraštruktúr a kapacít v celej Únii a rozvoj pokročilých digitálnych zručností vrátane zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti v prospech európskej spoločnosti a hospodárstva. Okrem podpory pokročilých digitálnych zručností v rámci ECF by sa prostredníctvom iných programov VFR mala podporovať širšia primeraná úroveň digitálnych zručností vrátane základnej a strednej úrovne zručností, keďže sú dôležité na posilnenie konkurencieschopnosti Európy.
- (27) Chronický nedostatok investícií do európskeho technologického odvetvia je jedným z hlavných dôvodov nedostatočnej konkurencieschopnosti Únie v porovnaní s jej globálnymi konkurentmi. Suverenita Únie v oblasti digitálnych technológií a infraštruktúr sa okrem toho stala kľúčovou pre jej odolnosť, bezpečnosť a demokraciu, ako sa na to poukazuje v správe Stav digitálneho desaťročia 2025, v ktorej sa takisto zdôraznili zostávajúce významné nedostatky na dosiahnutie cieľov Únie do roku 2030, konkrétne pokiaľ ide o rozvoj umelej inteligencie, polovodičov, 5G a digitálnych zručností vrátane zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

- (28) Digitálna transformácia Únie sa zrýchľuje, ale mnohé kritické závislosti od dodávateľov mimo Únie (od dodávateľov surovín, vyspelých polovodičov a čipov založených na umelej inteligencii až po dodávateľov systémov, infraštruktúr a služieb) si vyžadujú európske alternatívy, ktorými by sa ukotvila digitálna transformácia v európskom hospodárstve, pričom by sa ako základný rozlišovací znak zachovali naše spoločné hodnoty, a to aj využitím sily technológií s otvoreným zdrojovým kódom, interoperabilných noriem a riešení bezpečných už v štádiu návrhu.
- (28a) Podpora vedúceho postavenia v digitálnej oblasti sa odvíja od regulačných a neregulačných politických iniciatív Únie v digitálnej oblasti, ktoré okrem iného zahŕňajú iniciatívy, ako sú stratégie, akčné plány, existujúce a budúce právne akty Únie týkajúce sa umelej inteligencie (ako je akt o umelej inteligencii, Akčný plán pre kontinent umelej inteligencie, Stratégia využívania umelej inteligencie, európska stratégia pre umelú inteligenciu vo vede a [návrh aktu o rozvoji cloudu a umelej inteligencie]); interoperability; údajov a cloudu (Stratégia pre dátovú úniu a akt o údajoch); digitálnej infraštruktúry a pripojiteľnosti (napríklad [návrh aktu o digitálnych sieťach], podmorských káblov a iniciatívy v oblasti káblovej pripojiteľnosti, Akčný plán EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov); digitálnej identity a dôveryhodných služieb (eIDAS2 a [návrh o európskych podnikových peňaženkách]); kvantových technológií (Stratégia EÚ pre kvantovú Európu a [návrh aktu o kvantových technológiách]); kybernetickej bezpečnosti (ako je akt o kybernetickej odolnosti, akt o kybernetickej solidarite, [návrh aktu o kybernetickej bezpečnosti 2] a smernica NIS 2); polovodičov (ako napríklad [návrh aktu o čipoch 2]); a širšie strategické iniciatívy, ako je Medzinárodná digitálna stratégia pre Úniu. Podpora vedúceho postavenia v digitálnej oblasti by sa mala realizovať v súlade s dosahovaním cieľov politického programu Digitálne desaťročie do roku 2030 zriadeného rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481¹⁴.

¹⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program Digitálne desaťročie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 323, 19.12.2022, s. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

(28b) Medzi kľúčové technológie, do ktorých treba investovať, patria okrem iného: umelá inteligencia (vrátane modelov, algoritmov a nástrojov umelej inteligencie, digitálnych dvojčiat založených na umelej inteligencii, udržateľnej umelej inteligencie, zariadení na testovanie a experimentovanie v oblasti umelej inteligencie); vysokovýkonné výpočtové a dátové technológie a infraštruktúry (vrátane továrni umelej inteligencie, gigatovárni umelej inteligencie a dátových priestorov); kvantové technológie a infraštruktúry (vrátane výpočtovej techniky a simulácie, komunikácie, snímania); polovodiče (vrátane mikroelektroniky a fotoniky, materiálov a technológií so širokým pásmom, navrhovania čipov, procesných technológií, kvantových čipov); progresívne materiály; softvérové technológie a služby (vrátane technológie distribuovanej databázy transakcií); rozšírená realita a virtuálne svety, platformy a technológie relevantné pre médiá; robotika (vrátane automatizácie) a aditívne a digitálne výrobné technológie a procesy; technológie a infraštruktúry týkajúce sa pripojiteľnosti (vrátane technológií telco-edge a cloudových technológií, internetu vecí, snímacích a komunikačných technológií, navádzacích a navigačných technológií, pokročilých infraštruktúr pripojiteľnosti, digitálnych sietí, 5G, 6G a iných bezdrôtových technológií, komunikačných sietí – chrbticových, medziuzlových a prístupových sietí a odolnosti sietí, monitorovania rádiového frekvenčného spektra a efektívnosti frekvenčného spektra, podmorských káblov, pokročilých podmorských kapacít na pozorovanie a opravu); nové a vznikajúce digitálne technológie vrátane hybridných technológií, medziodvetvových digitálnych technológií a aplikácií vrátane technológií a aplikácií s potenciálom dvojakého použitia; digitálne infraštruktúry a služby, ako sú peňaženky digitálnej identity EÚ a dôveryhodné služby vrátane [európskych podnikových peňaženiek], interoperabilné digitálne technológie. Medzi prierezové oblasti patria: kybernetická bezpečnosť (vrátane postkvantovej kryptografie, pokročilých riešení v oblasti kybernetickej bezpečnosti, národných a regionálnych kybernetických centier); pokročilé digitálne zručnosti, zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia, špecializované programy v oblasti zručností; podpora využívania a zavádzania (európske centrá digitálnych inovácií, sieť EÚ pre podniky); štandardizácia a interoperabilita.

- (28c) Podporou kľúčových digitálnych oblastí v súkromnom a verejnom sektore sa zvyšuje konkurencieschopnosť, bezpečnosť, suverenita a udržateľnosť celého nášho hospodárstva a posilňuje sa odolnosť a pripravenosť spoločnosti. Interoperabilné digitálne technológie sú navyše hnacou silou modernizácie verejného sektora a slúžia na integráciu jednotného trhu, ktorý je pre európske digitálne startupy a scaleupy najcennejším odrazovým mostíkom, aby sa stali globálne konkurencieschopnými.
- (28d) Podpora vedúceho postavenia v digitálnej oblasti by sa mala realizovať najmä prostredníctvom týchto činností: vývoj a formovanie udržateľných základných digitálnych technológií; budovanie atraktívnych, konkurencieschopných a odolných digitálnych ekosystémov a posilňovanie bezpečnosti dodávok; budovanie, vývoj, modernizácia, dokončovanie a zavádzanie najmodernejších a udržateľných digitálnych aplikácií, infraštruktúr a služieb vrátane transeurópskych digitálnych sietí; podpora digitálnej transformácie a interoperability verejného a súkromného sektora; podpora vypracovania, vykonávania, monitorovania a presadzovania príslušných právnych aktov a politík Únie; posilnenie ekosystému kybernetickej bezpečnosti Únie a zvýšenie vysokej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii. V záujme kontinuity a vzhľadom na to, že financovanie je nevyhnutné pre dlhodobý rozvoj a autonómiu odvetvia kybernetickej bezpečnosti, by koordináciu investícií do kybernetickej bezpečnosti medzi Úniou a členskými štátmi malo na úrovni Únie zabezpečiť Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti (ECCC) a sieť národných koordinačných centier (NCC) v rámci parametrov stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/887¹⁵ alebo prostredníctvom akýchkoľvek iných opatrení, ktoré by sa mohli prijať na tento účel.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/887 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti a sieť národných koordinačných centier (Ú. v. EÚ L 202, 8.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj>).

- (29) Technologický pokrok a inovácie v každom hospodárskom odvetví, a tým aj ich produktivita a konkurencieschopnosť, sú v podstate poháňané integráciou digitálneho vývoja špecifického pre dané odvetvie a využívaním digitálnych riešení, ktoré by sa mali podporovať v rámci celého ECF v kontexte činností vyvíjaných v rôznych segmentoch politiky v rámci ECF.
- (29a) Posilnenie vysokej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii má zásadný význam pre zabezpečenie jej odolnosti a konkurencieschopnosti. ECF by preto mal podporovať kybernetickú bezpečnosť už v štádiu návrhu začlenením opatrení v oblasti kybernetickej bezpečnosti do všetkých príslušných činností, ako aj podporovať konkurencieschopnosť ekosystému kybernetickej bezpečnosti Únie, najmä MSP, startupov a scaleupov.
- (29b) Závislosť od vysokorizikových dodávateľov z tretích krajín v kritických odvetviach môže predstavovať strategické riziko zahraničného zasahovania a ohrozovať bezpečnosť, odolnosť a suverenitu Únie. Skupina pre spoluprácu zriadená podľa smernice (EÚ) 2022/2555¹⁶ v spolupráci v spolupráci s Komisiou a Agentúrou Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) zohráva kľúčovú úlohu pri vykonávaní koordinovaných posúdení bezpečnostných rizík kritických dodávateľských reťazcov na úrovni Únie, pričom zohľadňuje technické a v relevantných prípadoch netechnické faktory rizík v súlade s uvedenou smernicou.

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148; Text s významom pre EHP), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

- (30) Únia musí chrániť svoje bezpečnostné záujmy pred dodávateľmi, ktorí by mohli predstavovať pretrvávajúce bezpečnostné riziko z dôvodu možného zasahovania tretích krajín, ako aj ich bezpečnosti, najmä kybernetickej bezpečnosti. Preto treba znížiť riziko pretrvávajúcej závislosti od vysokorizikových dodávateľov na vnútornom trhu vrátane dodávateľského reťazca v oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT), pretože takíto dodávatelia by mohli mať potenciálne závažný negatívny vplyv na bezpečnosť používateľov a spoločností v celej Únii a kritickú infraštruktúru Únie, pokiaľ ide o dôvernosť, integritu a dostupnosť údajov a služieb. Toto obmedzenie by malo vychádzať z primeraného posúdenia rizika a zo súvisiacich zmierňujúcich opatrení v zmysle vymedzenia v politikách a právnych predpisoch Únie.
- (31) Úspešné zavedenie cezhraničnej a sektorovej interoperability má značný, nevyužitý potenciál, najmä pre konkurencieschopnosť európskych podnikov. Preto treba investovať do rozvoja celoeurópskych digitálnych verejných infraštruktúr zahŕňajúcich interoperabilné, bezpečné a suverénne digitálne siete, riešenia a služby, aby sa vyriešila roztrieštená interoperabilita v celej Únii, čím sa verejný sektor členských štátov premení na prepojený, bezproblémový a pružný digitálny ekosystém. Zavedenie interoperability orgánmi verejnej správy v Európe na všetkých úrovniach je predpokladom odolného a na inováciách založeného verejného sektora, ktorý prispieva k cieľom Únie v oblasti konkurencieschopnosti, technologickej suverenity a bezpečnosti.

- (31a) Na zvýšenie konkurencieschopnosti, odolnosti a dlhodobej prosperity Únie je potrebné podporovať integrovaný prístup, v ktorého rámci sa uznáva vzájomná závislosť medzi zdravím ľudí, zvierat, rastlín a ekosystémov. Prístup „jedno zdravie“, ako ho v roku 2021 vymedzila skupina odborníkov na vysokej úrovni „jedno zdravie“ (OHHLEP), poskytuje integrovaný a zjednocujúci rámec, ktorého cieľom je udržateľne vyvážiť a optimalizovať zdravie ľudí, zvierat, rastlín a ekosystémov a riešiť hrozby pre verejné zdravie, potravinové systémy, biodiverzitu a životné prostredie zlepšením prevencie, pripravenosti a odolnosti, udržateľnosti a inovácií vo všetkých príslušných odvetviach. Týmto prístupom a možnou mobilizáciou súvisiacich disciplín a úrovni riadenia a medzi nimi by sa mali zabezpečiť súdržné politické reakcie a Únii by sa malo umožniť zaistiť zdravotnú bezpečnosť, odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti, bojovať proti zmene klímy, chrániť prírodné zdroje a biodiverzitu, zaistiť potravinovú bezpečnosť a posilniť fungovanie jednotného trhu.

- (32) Na zlepšenie verejného zdravia a posilnenie konkurencieschopnosti Únie je nevyhnutné riešiť nárast a znížiť bremeno prenosných a neprenosných ochorení prostredníctvom cielených stratégií podpory zdravia a prevencie chorôb a pokračujúcich investícií do zdravotníckych systémov a do farmaceutického odvetvia a odvetvia zdravotníckych pomôcok. V súlade s cieľmi európskej zdravotnej únie a na základe účinných akcií vykonávaných podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/522¹⁷ môžu takéto akcie spolu s budovaním kapacít, výmenou najlepších postupov, akciami zameranými na zníženie nerovností v oblasti zdravia a podporu účinných, prístupných a odolných systémov zdravotnej starostlivosti výrazne zvýšiť produktivitu pracovnej sily zlepšením zdravia obyvateľstva a zmiernením nedostatku pracovnej sily a zároveň podporiť systémy zdravotnej starostlivosti, ktoré sú hnacou silou inovácie. Využívanie zdravotných údajov má v tomto úsilí zásadný význam, keďže umožňuje prijímanie informovaných rozhodnutí. Okrem toho sú investície do zdravotníctva vrátane strategických projektov identifikovaných v právnych aktoch Únie a podpora zodpovednej inovácie, ktorá odráža hodnoty Únie upevňovaním a zefektívňovaním cesty založenej na dôkazoch od prelomových objavov v oblasti medicíny až po obchodovateľné riešenia, kľúčom k posilneniu konkurencieschopnosti Únie a sú prospešné aj pre posilnenie bezpečnosti dodávok.

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/522 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 282/2014 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

- (32a) Program EU4Health na roky 2021 – 2027 priniesol významné príspevky v kľúčových oblastiach, ako je pripravenosť a reakcia na zdravotné krízy, podpora zdravia a prevencia chorôb, rakovina a zriedkavé choroby. S cieľom nadviazať na pokrok dosiahnutý v týchto oblastiach by sa v rámci ECF mala zväziť aj škála opatrení, ktoré boli predtým podporované v rámci programu EU4Health a na ktoré sa nevzťahujú iné programy VFR. Najmä v záujme prevencie hrozieb, ktoré by mohli viesť k núdzovým zdravotným situáciám, pripravenosti a reakcie na ne by sa v rámci ECF mali naďalej zvažovať príslušné akcie, ktoré sa predtým podporovali v rámci programu EU4Health, ak patria do rozsahu pôsobnosti špecifických cieľov stanovených v tomto nariadení. Uvedené akcie by mali dopĺňať akcie operatívnejšej povahy na účely prevencie, pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie vykonávané podľa nariadenia (EÚ) [mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany a podpora Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie], ktoré môžu zahŕňať činnosti, ako je dohľad, rýchle nasadenie opatrení v oblasti verejného zdravia, rezervné kapacity, vytváranie zásob a nasadenie zdravotníckych protiopatrení a odborná príprava a cvičenia.
- (32b) Biotechnológia je jednou z najsľubnejších technológií tohto storočia, pričom má schopnosť zásadne zmeniť mnohé oblasti hospodárstva vrátane zdravotníctva a zdravotnej starostlivosti, agropotravinárskeho sektora, priemyslu, životného prostredia, morského a vodného sektora. Posilnenie vznikajúcich hodnotových reťazcov a poskytovanie prístupu k financovaniu a v relevantných prípadoch prispôsobenej podpory pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, príslušných organizácií vykonávajúcich výskum, MSP, startupov, scaleupov, spin-off podnikov a inovátorov je nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby biotechnológie prinášali riešenia, ktoré odrážajú hodnoty Únie a prispievajú k odolnosti, udržateľnosti a konkurencieschopnosti Únie.

- (32c) Poľnohospodárstvo je strategickým odvetvím, ktoré má zásadný význam pre potravinovú sebestačnosť, konkurencieschopnosť a hospodársku odolnosť Únie. Je základnou zložkou potravinových systémov, ktoré zahŕňajú celý reťazec od výroby až po spotrebu, pričom zahŕňa poľnohospodárstvo, rybolov, akvakultúru, výrobu potravín a krmív, spracovanie, distribúciu, maloobchod, spotrebu a odpad a zároveň obsahuje agropotravinársky priemysel. Poľnohospodárstvo čelí čoraz väčším výzvam v dôsledku zmeny klímy, nedostatku vody, povodní a straty biodiverzity, čo sú javy, ktoré treba riešiť, aby sa zabezpečila konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho sektora a dlhodobá prosperita Únie. Je nevyhnutné poskytnúť poľnohospodárskym a potravinárskym výrobcom kapacitu a konkrétne riešenia na prechod na udržateľné, klimaticky neutrálne poľnohospodárstvo odolné voči zmene klímy a inteligentne hospodáriace s vodou. Prispieva to k dlhodobej kvalite vody a bezpečnosti výroby potravín a krmív, udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov a ochrane biodiverzity. Celkovo je potrebné podporiť konkurencieschopnosť, inovácie, udržateľnosť, odolnosť a spravodlivosť v odvetviach poľnohospodárstva, rybolovu, akvakultúry a lesného hospodárstva, ako aj vo vidieckych a pobrežných oblastiach, zabezpečiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť Únie a chrániť zdravie zvierat a rastlín.
- (33) Biohospodárstvo je hnacím motorom rastu, ktorý Európe umožňuje úspešne realizovať zelenú transformáciu, posilniť jej konkurencieschopnosť a strategickú autonómiu. Hoci európske biohospodárstvo už mení priemyselné ekosystémy, posilňuje strategickú autonómiu a vytvára hodnotu v strategických odvetviach, treba posilniť investície, iniciatívy a stratégie na úrovni Únie a členských štátov, aby sa biohospodárstvo stalo z medzery na trhu normou vo všetkých odvetviach a regiónoch Únie s cieľom v plnej miere využiť jeho potenciál, a to najmä v kľúčových odvetviach.

- (34) Sú potrebné investície, iniciatívy a stratégie na prekonanie inovačnej priepasti a urýchlenie objavovania, vývoja, znižovania rizika, demonštrácie, rozširovania a výroby inovácií v oblasti biohospodárstva, na podporu ich uvedenia na trh, na zabezpečenie financovania inovačného procesu pre startupy a na rozšírenie rýchlo rastúcich spoločností, na maximalizáciu účinnosti zdrojov a na zabezpečenie dodávok biomasy z udržateľných zdrojov. Biohospodárstvo prispieva k dekarbonizácii tým, že poskytuje udržateľné alternatívy k produktom a procesom založeným na fosílnych palivách, no prispieva aj k obehovosti, prechodu na čistú energiu, uhlíkovému pôdohospodárstvu, biodiverzite, službám v oblasti ekosystémov a obnove prírody.
- (35) Podpora odolnosti európskeho priemyslu a jeho strategických hospodárskych odvetví je nevyhnutná na to, aby si Únia zachovala konkurencieschopnosť aj v čase krízy, a má zásadný význam pre bezpečnosť Únie. V záujme zabezpečenia uvedenej odolnosti by sa v rámci ECF mali podporovať akcie zamerané na zníženie závislostí a diverzifikáciu dodávok v strategických odvetviach, ako je napríklad odvetvie kritických surovín, čím by sa posilnili kapacity Únie v oblasti bezpečných dodávok udržateľných kritických surovín v celom hodnotovom reťazci v súlade s cieľmi nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252¹⁸ (akt o kritických surovinách), ktorý je základom všetkých priemyselných odvetví. Realizácia ambiciózneho a vzájomne výhodného obchodného programu je nevyhnutná pre schopnosť Únie diverzifikovať svoje dodávateľské reťazce a účinne znižovať závislosti. Európske centrum pre kritické suroviny by malo informovať výbor podľa tohto nariadenia, ktorý sa zvoláva ako všeobecný výbor ECF alebo výbor pre odolnosť, o vykonávaní podpory odolných hodnotových reťazcov kritických surovín.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (Text s významom pre EHP), Ú. v. EÚ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

- (36) Okrem toho geopolitický kontext, najmä nevyprovokovaná a neodôvodnená útočná vojna Ruska proti Ukrajine, vystavil Úniu a členské štáty, najmä tie, ktoré hraničia s Ruskom, Bieloruskom a Ukrajinou, vysokému riziku naplnenia konvenčných vojenských hrozieb, čím sa zvýšené investície do obrany stali prioritou, ako sa zdôrazňuje v oznámení o východných pohraničných regiónoch, čím sa vytvárajú suboptimálne investičné situácie a zvýšené investície do obrany sa stávajú prioritou. Obranný priemysel a vesmír sú kľúčovými ekosystémami na zabezpečenie odolnosti, pripravenosti a strategickej autonómie Únie a na zvýšenie obrannej pripravenosti Únie. Podporuje sa nimi aj zameranie Únie na udržateľnosť, konkurencieschopnosť, odolnosť a bezpečnosť a postavenie Únie vo svete. Silná európska obranná technologická a priemyselná základňa (EDTIB) je nevyhnutným predpokladom pripravenosti obranného priemyslu a rozvoja spôsobilostí. Je nevyhnutná aj na ochranu občanov Únie, zabezpečuje schopnosť Únie reagovať na vznikajúce bezpečnostné výzvy, poskytuje podporu Ukrajiny a udržiava postavenie Únie ako globálneho aktéra. Európska obranná technologická a priemyselná základňa (EDTIB) sa považuje za strategický prostriedok, ktorý prispieva k hospodárskej odolnosti a bezpečnosti Únie, inováciám, vedúcemu postaveniu v oblasti technológií a strategickej autonómii. Odvetvie obrany sa v celej Únii a členských štátoch rýchlo vyvíja, pričom špičkové technológie a nové subjekty zohrávajú čoraz dôležitejšiu úlohu. Zrýchľujú sa aj inovačné cykly, pričom sa kladie čoraz väčší dôraz na rýchle vytváranie prototypov, testovanie a validáciu, a to aj v reálnych prevádzkových podmienkach. S cieľom zlepšiť vojenskú dopravu by sa mali rozvíjať investície do dopravných a logistických spôsobilostí s dvojakým použitím, ako aj do ochrany a odolnosti infraštruktúry s dvojakým použitím a do skladovania paliva a sprievodných systémov, pričom by sa malo zohľadniť akékoľvek posúdenie ich relevantnosti vykonané členskými štátmi alebo v rámci SZBP.

Rozvoj systémov skladovania paliva a sprievodných systémov by mal vylúčiť rozvoj a modernizáciu nových infraštruktúr palivových potrubí a rozšírenie existujúcich infraštruktúr. Koordinovaná a trvalá podpora EDTIB, a to aj prostredníctvom rozvoja celoúniijných projektov spoločného záujmu v oblasti obrany, je preto kľúčom k posilneniu pripravenosti obranného priemyslu a kolektívnej bezpečnosti Únie a členských štátov. [V súvislosti s tým by sa mali financovať aj akcie na podporu posilnenia ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne, keďže jej priemysel bude nevyhnutný na podporu zvýšených európskych potrieb v oblasti obrany.] Na podporu politiky v oblasti obranného priemyslu by sa ECF mal implementovať s prihliadnutím na ciele Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu a mal by byť v súlade s prioritami obranných spôsobilostí, na ktorých sa členské štáty spoločne dohodli v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), a to najmä v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí (CDP) a s možnosťami spolupráce určenými v rámci koordinovaného ročného hodnotenia obrany (CARD). V rámci ECF by sa okrem toho mala náležite zohľadňovať spolupráca členských štátov v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) a iniciatívy a projekty Európskej obrannej agentúry (EDA) a v relevantných prípadoch by sa malo usilovať o zosúladenie s nimi. ECF by mal náležite zohľadňovať aj príslušné činnosti vykonávané Organizáciou Severoatlantickej zmluvy (NATO) vrátane procesu obranného plánovania NATO. ECF by mal plne rešpektovať osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.

(36a) (...)

(36b) Členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina alebo štruktúra SEAP by mali byť schopné na účely posilnenia konkurencieschopnosti EDTIB a rekonštrukcie, obnovy a modernizácie ukrajinskej DTIB zriadiť, riadiť a udržiavať rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu tvorené obrannými výrobkami, ktoré by členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina mohli ľahko nakupovať alebo používať. Takéto rezervy pozostávajúce zo zásob obranných výrobkov obstaraných od EDTIB alebo ukrajinskej DTIB by povzbudili dopyt a zvýšili by predvídateľnosť pre sektor obrany. Únijnému a ukrajinskému priemyslu by vyslali pozitívne signály a motivovali by ich k výrobe obranných výrobkov a k investíciám na účely posilnenia priemyselných kapacít v tomto sektore.

- (37) Vesmírne technológie, dáta a služby Únie sa stali nevyhnutnou súčasťou každodenného života Európanov a zohrávajú zásadnú úlohu pri ochrane strategických záujmov. Vesmír prispieva k všetkým odvetviam hospodárstva od poľnohospodárstva až po bankovníctvo, telekomunikácie, pripravenosť a zvládanie katastrof. Je rozhodujúcim faktorom pre bezpečnosť a obranu, ako aj pre dobré fungovanie a konkurencieschopnosť hospodárstva, napríklad tým, že poskytuje presné služby určovania polohy pre široké spektrum odvetví a používateľov vrátane všetkých druhov dopravy, a tým zohráva kľúčovú úlohu pre nezávislosť a suverenitu Európy. Vesmír má zásadný význam pre dosiahnutie priorít Únie a jej strategických cieľov vrátane hospodárskej prosperity, udržateľného rastu a hospodárskej bezpečnosti, dekarbonizácie, ochrany životného prostredia, zelenej a digitálnej transformácie, ako aj strategickej autonómie Únie. Vesmír prispieva k hospodárskej bezpečnosti Únie a členských štátov. Je takisto hnacou silou vedeckého výskumu a technologických inovácií, s účinkami presahovania v mnohých odvetviach. Vesmír napokon ponúka platformu pre medzinárodnú spoluprácu a vesmírnu diplomaciu, ktorá posilňuje pozíciu Únie ako spoľahlivého partnera na globálnej scéne.
- (38) Vesmírne zložky v rámci ECF by mali poskytovať stabilné a úplne spoľahlivé prevádzkové služby a zabezpečiť ich dostupnosť vo vymedzených oblastiach služieb. Mala by sa zabezpečiť kontinuita, integrita a odolnosť operačných služieb a vysoká úroveň bezpečnosti aj v najzávažnejších krízových situáciách, a to aj prostredníctvom postupov udeľovania. Narušenie týchto služieb by mohlo mať potenciálne dramatické následky pre bezpečnosť Únie a členských štátov. Na to, aby sa im predišlo, mali by sa uplatňovať osobitné ustanovenia týkajúce sa najmä podmienok oprávnenosti a účasti a mimoriadnej naliehavosti služieb pre oprávnených vládnych používateľov a verejnej regulovanej služby systému Galileo. Okrem toho by v záujme ochrany bezpečnosti Únie a členských štátov mala byť účasť na podzložke dohľad nad kozmickým priestorom a sledovanie tohto priestoru (SST) otvorená len Nórsku vzhľadom na jeho strategickú polohu a na to, že jeho účasť by mohla byť pre infraštruktúry SST prínosom.

(38a) Pokiaľ ide o granty udelené vo vesmírnom sektore, skúsenosti ukázali, že využívanie zo strany používateľov a trhu funguje lepšie decentralizovaným spôsobom. Existujúce opatrenia s najvyššou mierou úspešnosti medzi novými účastníkmi a MSP, ako sú poukazy, brzdil strop finančnej podpory, ktorý by sa preto mal pre vesmírny sektor zvýšiť. Okrem toho zainteresované strany vo vesmírnom sektore čelia osobitným nepriamym nákladom, napríklad pokiaľ ide o bezpečnosť alebo používanie osobitných testovacích zariadení. Uplatniteľná paušálna sadzba nepriamych nákladov by preto mala byť maximálne 25 % celkových priamych oprávnených nákladov. Okrem toho, ak je Agentúra Európskej únie pre vesmírne služby zriadená v súlade s nariadením [EUSPA] (EÚ) xx/xx* (ďalej len „agentúra“) poverená využívaním vesmírnej zložky, mala by mať možnosť ďalej zveriť úlohy iným subjektom, pričom by sa mala vyhnúť zbytočnej duplicite práce, aby sa zabezpečilo účinné vykonávanie uvedenej zložky.

* Ú. v.: vložte do textu číslo nariadenia, ktoré sa uvádza v spise 2026/0084(COD).

(38b) Politický a bezpečnostný výbor Rady [vložiť dátum] schválil potreby civilných a vojenských používateľov vládnych služieb na vysokej úrovni na pozorovanie Zeme (EOGS), ktoré pripravila Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a s ktorými sa zlúčili požiadavky vojenských používateľov, ktoré EDA identifikovala vo svojom spoločnom štábnom ciele prijatom v apríli 2026, a potreby civilných používateľov zozbierané Komisiou. S prihliadnutím na uvedené potreby civilných a vojenských používateľov na vysokej úrovni je potrebné prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť technické špecifikácie pre rozvoj a implementáciu infraštruktúry služby EOGS. Vzhľadom na potenciálny vplyv na záujmy členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti a na záujmy Únie v oblasti SZBP si rozhodnutia týkajúce sa rozvoja a prevádzky nových misií a infraštruktúry na pozorovanie Zeme v kontexte EOGS vyžadujú výkon vykonávacích právomocí, ktoré by sa mali preniesť na Radu. Rada by mala rozhodnúť o návrhu Komisie, ktorý bude založený na analýze nedostatkov. Vzhľadom na kľúčovú úlohu strediska SatCen pri podpore autonómneho rozhodovania Únie a členských štátov by sa tomuto stredisku mali zveriť úlohy súvisiace s prevádzkou služieb EOGS a dát EOGS. V súlade s článkom 40 ZEÚ a článkom 4 ods. 2 ZEÚ by sa pri vymedzení politik prístupu, obmedzení a prioritizácie poskytovania služieb EOGS oprávneným používateľom mali rešpektovať záujmy Únie v oblasti SZBP a záujmy členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti. Prístup tretích krajín alebo medzinárodných organizácií k službám EOGS a dátam EOGS by mal podliehať medzinárodným dohodám.

- (39) Zatiaľ čo národná bezpečnosť zostáva výlučne v právomoci členských štátov, jej ochrana si vyžaduje spoluprácu a koordináciu na úrovni Únie. Fondom ECF by sa mali podporovať politické ciele v oblasti bezpečnejšej a istejšej Európy, ktorá je lepšie pripravená na bezpečnostné hrozby, najmä posilnením konkurencieschopnosti a strategickej autonómie európskeho priemyslu vrátane námornej a colnej bezpečnosti, kritickej energetickej a dopravnej infraštruktúry a civilnej pripravenosti. V záujme riešenia narastajúcich bezpečnostných a hybridných hrozieb, ako je terorizmus, násilný extrémizmus, závažná a organizovaná trestná činnosť, trestná činnosť uľahčená počítačom a útoky na kritickú infraštruktúru, ako aj klimatické katastrofy a hybridné hrozby, by sa fondom ECF malo podporovať aj úsilie Európy o zvýšenie povedomia o hrozbách, budovanie jej odolnosti vrátane odolnosti kritických subjektov v zmysle smernice (EÚ) 2022/2557¹⁹ a ďalších subjektov, ktoré by sa mohli považovať za kritické v prípade bezpečnostných hrozieb, zvýšiť jej investície do bezpečnosti a podporovať jej pripravenosť už v štádiu návrhu vo všetkých príslušných odvetviach.
- (40) Tie isté technológie sa čoraz častejšie využívajú na civilné i obranné účely, čo je často vďaka startupom a inovátorom. Preto treba hľadať opatrenia na lepšie využitie potenciálnych synergii v oblasti civilnej obrany a technológií dvojakého použitia, čím sa prispeje aj k odolnosti regionálnej bezpečnosti. Technológie, materiály, vedomosti alebo výrobky dvojakého použitia, ktoré sa môžu použiť na civilné aj vojenské účely, sa môžu podporovať v rámci ECF, aby sa zabezpečilo lepšie prepojenie technologického odvetvia Únie s jej obrannou priemyselnou základňou, ako aj s technologickým inovačným kapitálom Únie.

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

- (41) [S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť pre zainteresované strany a poskytnúť dostatočnú úroveň istoty pre plánovanie investícií by sa v rámci viacročného finančného rámca malo stanoviť orientačné rozdelenie rozpočtu medzi jednotlivé segmenty politiky na roky 2028 až 2034, pričom by sa mala zachovať flexibilita na prerozdelenie častí rozpočtu v súlade s novými výzvami a vznikajúcimi prioritami počas celého trvania viacročného finančného rámca.] V záujme toho by sa malo zabezpečiť, aby bolo k dispozícii určité minimálne rozpočtové krytie na dlhodobé plánovanie a záväzky rozdelené na niekoľko rokov do ročných splátok v každom segmente politiky, čo by Únii umožnilo konsolidovať svoj dopyt a nadviazať strategické dlhodobé vzťahy s príjemcami, ktoré by priemyslu a finančnému ekosystému zabezpečili dlhodobú predvídateľnosť a umožnili zriadenie dôležitých infraštruktúr Únie, ako je infraštruktúra pre vodík a priemyselné riadenie uhlíka, prvotriedne satelitné systémy, infraštruktúry na pozorovanie pod vodou, kybernetická bezpečnosť, kvantové polovodiče, umelá inteligencia a vysokovýkonná výpočtová technika alebo kritická infraštruktúra a projekty spoločného záujmu v oblasti obrany alebo vesmíru.
- (42) [Na dosiahnutie dôležitých cieľov a riadenie ECF by sa mala zabezpečiť dostatočná úroveň zdrojov na jeho implementáciu. V rámci rozpočtového krytia by sa preto mal poskytovať dostatočný príspevok na náklady na riadenie ECF.]

- (43) Na tento program sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509²⁰ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Stanovujú sa v ňom pravidlá zostavovania a plnenia všeobecného rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, nefinančných darov, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov a rozpočtových záruk. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2013/883²¹, nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95²², nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2185/96²³ a nariadením Rady (EÚ) 2017/1939²⁴ majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, neoprávnenne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a vo vhodných prípadoch ukladania administratívnych sankcií.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/>).

²² Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²³ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁴ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra má v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 právomoc vyšetrovať a stíhať podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371²⁵. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách majú všetky osoby alebo subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskemu dvoru audítorov a v prípade potreby Európskej prokuratúre nevyhnutné práva a prístup a zabezpečiť, aby rovnocenné práva udelili všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie.

- (44) Na podporu konkurencieschopnosti Únie by mal ECF okrem svojho rozpočtu podľa možnosti prilákať a vytvoriť dodatočné pripísané vonkajšie príjmy. V tejto súvislosti by mal byť ECF otvorený a mal by uľahčovať synergie a spoluprácu v prípade akýchkoľvek finančných alebo nefinančných príspevkov, ktorými sa môžu podporiť ciele v oblasti konkurencieschopnosti, a to aj zo strany členských štátov, tretích krajín a medzinárodných organizácií.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (45) S cieľom podporiť odolnosť hospodárstva Únie, najmä znížením strategických závislostí, by mal ECF umožniť, aby Únia mohla uprednostniť podporu výroby a rozvoja strategických technológií a odvetví nachádzajúcich sa v Únii, najmä v prípade akcií súvisiacich so strategickými aktívami a záujmami, autonómiou alebo bezpečnosťou Únie, a to v súlade s právom Únie a jej medzinárodnými záväzkami. Je nevyhnutné, aby finančné prostriedky Únie prispeli k zavádzaniu strategických technológií vyvinutých v Únii a financovaných z finančných prostriedkov Únie. S cieľom podporiť vývoj a výrobu strategických technológií v Únii financovaných Úniou by ECF mal mať možnosť podmieňovať svoju podporu obmedzeniami kontroly, obmedzeniami prevodu aktív a obmedzeniami dodávok na používanie konkrétnych výrobkov a technológií.
- (46) Činnosti v rámci ECF by mali byť otvorené účasti tretích krajín, ak je to v záujme Únie. V tomto rozsahu by Únia mala mať možnosť umožniť úplné alebo čiastočné pridruženie tretích krajín k činnostiam financovaným v rámci ECF, ak sú s danou krajinou v platnosti príslušné medzinárodné dohody a v súlade s podmienkami, ktoré sú v nich stanovené. Tretie krajiny by mali zahŕňať aj kategóriu európskych mikroštátov (Andorrské kniežatstvo, Monacké kniežatstvo, Sanmarínska republika a Vatikánsky mestský štát). Účasť by mala podliehať spravodlivej rovnováhe príspevkov a výhod tretej krajiny a mala by sa ňou zabezpečiť ochrana finančných a bezpečnostných záujmov Únie. Pri rozhodovaní o účasti tretích krajín by sa mali rešpektovať príslušné výsady Európskeho parlamentu, Rady a Komisie podľa článku 218 ZFEÚ.

(47) ECF by mal byť otvorený a mal by uľahčovať synergie s inými činnosťami Únie, ktorými sa podporujú oblasti politiky úzko spojené s konkurencieschopnosťou vrátane rámcového programu pre výskum a inovácie, vonkajších politík a programov v rámci zdieľaného riadenia s členskými štátmi. Tým by sa mala umožniť kombinácia a kumulácia financovania akcií podporujúcich cieľ viac ako jednej oblasti politiky Únie. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie osobitných pravidiel na podporu politiky v oblasti obranného priemyslu, by malo byť možné uplatňovať jednotný súbor pravidiel a podpísať jednotný právny záväzok pre celú sumu finančných prostriedkov pridelených na projekt alebo akciu v rámci samostatných programov. V každom prípade by sa v pracovných programoch malo špecifikovať, ktoré pravidlá sa uplatňujú. Mala by sa nadviazať spolupráca medzi Komisiou a členskými štátmi s cieľom zabezpečiť súlad a komplementárnosť medzi ECF a nariadením (EÚ) [XXX] [plány národného a regionálneho partnerstva]. Okrem toho by sa mala uľahčiť podpora poskytovaná na základe nariadenia (EÚ) [XXX] [plány národného a regionálneho partnerstva] a v rámci ECF projektom, ktorým bola udelená pečať konkurencieschopnosti, pričom by sa malo využiť posúdenie vykonané pred udelením pečate konkurencieschopnosti, a to bez toho, aby boli dotknuté pravidlá štátnej pomoci. Kritériá na udelenie pečate konkurencieschopnosti by mali byť navrhnuté tak, aby bolo možné pečať konkurencieschopnosti využívať aj ako záruku kvality, ktorá inštitucionálnym investorom poskytne uistenie, že projekt bol riadne preverený. Pečať konkurencieschopnosti by sa mala udeľovať vysokokvalitným projektom, ktoré prispievajú k plneniu cieľov ECF, vrátane strategických projektov podľa aktu o kritických surovinách, aktu o emisne neutrálnom priemysle a nariadenia 2025/0102(COD) (ďalej len „akt o kritických liekoch“) a iných strategických projektov identifikovaných v právnych aktoch Únie, a zoznam projektov, ktorým bola udelená pečať konkurencieschopnosti, by sa mal sprístupniť v súlade s platnými pravidlami o uverejňovaní a dôvernosti. Malo by byť možné implementovať ECF spoločne s inými programami Únie alebo inými spoludarcami či spoluinvestormi a títo spoludarcovia a spoluinvestori by mali mať v prípade spoločne financovaných postupov udeľovania možnosť zapájať sa do komisií pre vyhodnotenie. Vykonávanie všetkých týchto synergických činností by malo byť jednoduché. Požiadavky na podávanie správ a vedenie záznamov pre príjemcov by sa mali podľa možnosti obmedziť na jediný zmluvný tok podávania správ a platieb s jednotným súborom pravidiel pre všetku poskytovanú podporu.

- (48) Podpora Únie by sa mala zamerať na dosiahnutie cieľov politík a európskej pridanej hodnoty. Vo všetkých prípadoch by sa financovanie z ECF malo poskytovať vo forme, ktorá najlepšie umožňuje dosiahnuť jeho ciele, pričom administratívne zaťaženie pre príjemcov by sa malo obmedziť na absolútne minimum. Pri plnení rozpočtu by mal ECF poskytovať celý súbor nástrojov podpory Únie a zabezpečiť synergie medzi podporovanými politikami, najmä tým, že umožní zjednodušené spoločné postupy udeľovania na dosiahnutie cieľov viacerých politík. Ako hlavné zjednodušujúce opatrenie by sa malo presadzovať odstránenie zaťažujúceho finančného vykazovania prostredníctvom čo najširšieho využívania financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi.
- (49) [Z fondu ECF by sa mal podporovať rôznorodý súbor politík, ktoré prispievajú ku konkurencieschopnosti, pričom by sa mal poskytnúť harmonizovaný základný súbor kritérií oprávnenosti, aby sa zabezpečilo riadenie politiky a zaistila dostatočná úroveň ochrany hospodárskych a bezpečnostných záujmov tým, že sa podpora Únie zameria na príjemcov v členských štátoch vrátane zámorských krajín a území. V prípade potreby by sa mali v rámci ECF stanoviť osobitné podmienky oprávnenosti pre strategické odvetvia a technológie vrátane základných hodnotových reťazcov, kritických infraštruktúr Únie a špecifických kapacít.]

(50) ECF by sa mal implementovať prostredníctvom pracovných programov, ako sa stanovuje v tomto nariadení. Malo by byť možné prijímať pracovné programy v ročnom alebo pokiaľ možno viacročnom formáte v závislosti od povahy a cieľa činností. Viacročný formát by sa mal zväžiť najmä na účely podpory Únie poskytovanej na rozpočtové záruky a finančné nástroje s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť pre implementujúcich partnerov. Pokiaľ ide o príspevky segmentov politiky do nástroja ECF InvestEU, s príslušným implementujúcim partnerom (partnermi) sa môžu uskutočniť predbežné konzultácie, aby sa zabezpečila ich vykonateľnosť a uskutočniteľnosť. Určený spôsob implementácie ECF zodpovedá identifikovaným potrebám smerovania, flexibility, predvídateľnosti a efektívnosti, ktoré sú potrebné na splnenie cieľov tohto nariadenia. V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2059 sa v pracovných programoch a dokumentácii k výzvam majú stanoviť podrobnejšie technické údaje o plnení rozpočtu v rámci celého súboru politík podporovaných z ECF vrátane osobitných kritérií oprávnenosti a kritérií udeľovania v závislosti od nástroja plnenia rozpočtu, či už ide o grant alebo verejné obstarávanie, a od konkrétnych sledovaných cieľov politiky. V súlade s článkom 136 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa z bezpečnostných dôvodov mali na vysokorizikových dodávateľov uplatňovať obmedzenia oprávnenosti. Ak sa v pracovných programoch stanovujú kritériá udeľovania, mali by v príslušných prípadoch zohľadňovať kvalitu a vplyv návrhov vzhľadom na ciele ECF, ako aj schopnosť návrhov podporovať konkrétne činnosti segmentov politiky. Posudzovanie návrhov by sa malo vykonávať v súlade so zásadami transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a proporcionality. Pracovné programy sú takisto vhodným miestom na pridelenie rozpočtu v súlade s vyvíjajúcimi sa politickými prioritami a mali by sa v nich stanoviť príspevky, osobitné podmienky a očakávané výsledky. Pracovné programy by sa mali zaoberať prioritnými oblasťami, ktoré najúčinnejšie a najefektívnejšie prispievajú k dosiahnutiu cieľov tohto programu.

- (50a) MSP sú neoddeliteľnou súčasťou európskeho hospodárstva a dôležitým zdrojom zamestnanosti a rastového potenciálu, ale čelia aj výzvam a prekážkam, ktoré by si mohli vyžadovať osobitnú pozornosť. Na to, aby sa zabezpečilo riadne zohľadnenie potrieb MSP, by sa v pracovných programoch v osobitnej vyhradenej časti malo opísať, akým spôsobom sa budú MSP podporovať.
- (51) Aby finančné nástroje a rozpočtová záruka účinne prilákali súkromné finančné prostriedky, musia byť implementujúci partneri úzko zapojení. Tým sa zabezpečuje riadenie a zosúladenie politík, ako aj vytváranie portfólia projektov. Skúsenosti a poznatky získané pri vykonávaní Programu InvestEU zdôrazňujú význam investičných usmernení pri tomto zapájaní implementujúcich partnerov a investorov a poskytovaní potrebnej predvídateľnosti a viditeľnosti pre nich, aby mohli vytvoriť svoje organizačné kapacity a začať s prípravou investícií, a zároveň umožniť potrebnú flexibilitu na zabezpečenie primeraného politického riadenia počas vykonávania. Investičné usmernenia by mali obsahovať podrobný opis oblastí politiky, ktorých sa budú intervencie týkať, a zamerania investícií s cieľom zabezpečiť doplnkovosť a stimulovať prilákanie najmä súkromného kapitálu a inštitucionálnych investorov, ako aj verejných investícií, a to primeraným spôsobom, na podporu politických cieľov a strategických projektov Únie. Investičné usmernenia by sa mali pripraviť po konzultácii s implementujúcimi partnermi, aby sa využili ich vedomosti o trhu. Mali by implementujúcim partnerom umožniť investovať do prioritných oblastí Únie a motivovať ich k podstupovaniu väčšieho rizika, a to s podporou vyššej miery tvorby rezerv pre nástroj ECF InvestEU. [S cieľom zohľadniť vyvíjajúce sa potreby a vývoj investičné usmernenia možno prehodnotiť v rámci strednodobého preskúmania VFR.]
- (52) Financovanie scaleupov venujúcich sa špičkovým technológiám v rámci Európskeho fondu pre scaleupy oznámeného v Stratégii pre startupy a scaleupy, ktoré existovalo v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, by sa malo uskutočňovať za podmienok dohodnutých vo VFR na roky 2021 – 2027. Celé financovanie scaleupov v rámci VFR na roky 2028 – 2034 by sa malo uskutočňovať v rámci ECF.

(52a) Vo všetkých fázach vykonávania by sa mala zabezpečiť komplementárnosť a synergie medzi fondom EIC a ECF. Nástroj ECF InvestEU by mali implementujúci partneri zodpovední za výber investícií priamo alebo prostredníctvom finančných sprostredkovateľov implementovať najmä prostredníctvom rozpočtových záruk s rozdelením rizika a finančných nástrojov. Malo by byť možné z nástroja ECF InvestEU podporovať každého ekonomicky životaschopného konečného prijímateľa a investície v ktorejkoľvek fáze ich vývoja, od počiatočnej fázy (predstartovné financovanie a raná fáza rastu) až po rozširovanie, a všetky technológie vrátane prelomových technológií. Malo by byť možné, aby podpora Únie prevedená na konečných prijímateľov mala širokú škálu foriem, napr. úvery, záruky, kvázi kapitálové a kapitálové investície. Fond EIC by mal spoločnostiam poskytovať podporu vo forme priamych kapitálových investícií. Investičné rozhodnutia fondu EIC by mali obsahovať posúdenie s cieľom zabezpečiť, aby fond EIC investoval do konečných prijímateľov (zvyčajne startupov v oblasti špičkových technológií), ktorí vzhľadom na úroveň rizika spojeného s novými technológiami alebo novými trhmi nemôžu uspokojiť všetky svoje potreby financovania z trhových zdrojov alebo z ECF. Malo by byť možné, aby služby akcelerácie podnikania EIC poskytovali nefinančnú podporu prijímateľom EIC a konečným prijímateľom a zamierovali sa na ich osobitné potreby týkajúce sa špičkových technológií a prevratných inovácií, zatiaľ čo projektové poradenstvo ECF by malo môcť poskytovať širšie poradenské služby na podporu širšej škály prijímateľov. Treba vytvoriť synergie, aby mohli byť koneční prijímatelia EIC Akcelérátora a Fondu EIC za predpokladu, že spĺňajú podmienky, vo fáze rozširovania financovaní z nástroja ECF InvestEU, najmä z nástroja pre scaleupy. Táto komplementárnosť by sa mala zabezpečiť napríklad spoluprácou poradného výboru pre nástroj ECF InvestEU a rady EIC.

- (53) [V záujme dosiahnutia cieľa, ktorým je premietnutie výsledkov výskumu na trhy a posilnenie priemyselnej prítomnosti Únie v strategických technológiách a odvetviach, bude nariadenie (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa] úzko prepojené s ECF a budú sa ním podporovať výskumné a inovačné činnosti stanovené v segmentoch politicky v rámci ECF. Pracovné programy ECF budú zahŕňať kolaboratívne výskumné a inovačné akcie v osobitnej vyhradenej časti. To môže zahŕňať aj príspevky do európskych partnerstiev vytvorených podľa rámcového programu pre výskum a inovácie, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov ECF. V pracovných programoch ECF by sa mali stanoviť aj politické priority, ktorými sa budú usmerňovať výzvy v rámci ECF.]
- (54) Prostredníctvom pracovných programov by sa mali vykonávať nástroje na koordináciu priemyselnej politiky (t. j. výzvy na budovanie hodnotových reťazcov jednotného trhu, technologickí priekopníci EÚ, opatrenia na zvýšenie výroby a navýšenie prostriedkov pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu a zrýchlené a cielené opatrenia pre konkurencieschopnosť). Posilnenie priemyselnej základne Únie je nevyhnutné na posilnenie odolnosti a hospodárskej bezpečnosti Únie, zabezpečenie kontinuity dodávok počas kríz a zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä v strategických odvetviach. V záujme budovania odolných hodnotových reťazcov Únie vo viacerých členských štátoch by malo byť možné, aby pracovné programy zahŕňali osobitné výzvy zamerané na rozširovanie hodnotových reťazcov, ktorými sa podporuje príprava projektov, a najmä prilákanie súkromného kapitálu a inštitucionálnych investorov, ako aj verejné financovanie, a to primeraným spôsobom, s cieľom zapojiť dodávateľov, výrobcov a inovátorov z rôznych členských štátov a diverzifikovať zdroje dodávok. Výzvy v rámci hodnotového reťazca by mohli prispieť k posilneniu fungovania jednotného trhu, a to aj prostredníctvom rozvoja cezhraničných hodnotových reťazcov vrátane MSP, pričom by sa zabránilo narušeniam.
- (55) S cieľom podporiť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu prostredníctvom inovácií zdola nahor vychádzajúcich z priemyslu by malo byť možné, aby pracovné programy zahŕňali osobitné dvojstupňové postupy udeľovania zdola nahor s cieľom identifikovať a podporiť technologických lídrov EÚ prostredníctvom priemyselne orientovaných konzorcií. Tieto konzorciá by mali zahŕňať MSP, aby sa uvoľnil ich plný potenciál a zvýšila pridaná hodnota Únie, a mohli by zahŕňať partnerov v oblasti výskumu a inovácií.

- (56) Horizontálny prierezočný súbor nástrojov financovania by mal byť k dispozícii vo všetkých segmentoch politiky a mal by ponúkať všetky formy podpory, ktoré umožňuje nariadenie o rozpočtových pravidlách, ako napríklad finančné nástroje vrátane podpory poskytovanej vo forme vlastného kapitálu. Výber konkrétneho nástroja financovania, a najmä to, či sa má podpora vrátiť alebo nie, by mala závisieť od povahy akcií, ktoré sa majú financovať (napríklad základné zlyhanie trhu, konkrétna potreba, povaha odvetvia, štádium rozvoja alebo typ prijímateľa). Podporou Únie by sa malo znížiť riziko projektov do takej miery, aby súkromný sektor mohol investovať a aby sa projekty úspešne realizovali. [Miery spolufinancovania by mali byť čo najnižšie a zároveň také vysoké, ako je potrebné, aby bolo možné podporovaný projekt realizovať.] Malo by byť možné použiť kombináciu nástrojov financovania vrátane operácií kombinovaného financovania a kombinácie finančných prostriedkov ECF by sa mal implementovať tak, aby sa zabezpečil najvhodnejší nástroj financovania, ktorý sa má použiť pre jeho špecifické akcie v každom pracovnom programe, okrem iného v závislosti od fázy vývoja, špecifických potrieb odvetvia a základných zlyhaní trhu.
- (56a) Všeobecný výbor ECF by mal poskytovať poradenstvo o potenciálnych opatreniach na podporu MSP a startupov s cieľom umožniť zohľadnenie potrieb MSP a startupov z celej Únie pri navrhovaní opatrení zameraných na MSP. Všeobecný výbor ECF by mal slúžiť aj ako fórum na uľahčenie spolupráce a výmeny informácií medzi členskými štátmi o otázkach súvisiacich s ECF. Komisia by mala zohľadniť poradenstvo poskytnuté všeobecným výborom ECF pri príprave a implementácii ECF.

(56b) Členské štáty by mali byť schopné poskytnúť strategické vstupy v počiatočnom štádiu implementácie ECF, pokiaľ ide o celkové strategické smerovanie ECF, pričom by mali zohľadniť dlhodobé trendy týkajúce sa konkurencieschopnosti a oblasti zlyhaní trhu. Na tento účel by mal mať generálny výbor ECF možnosť zasadať na primeranej úrovni pred začiatkom obdobia VFR a po lehote $t + 3$ roky s cieľom poskytnúť odporúčania týkajúce sa celkového strategického smerovania a priorít ECF. Aby bolo možné riešiť otázky spoločného významu týkajúce sa kolaboratívneho výskumu a inovácie, tieto zasadnutia by mali zahŕňať spoločné zasadnutie s výborom podľa článku 17b [rozhodnutia Rady – Horizont Európa 2025/0544] v rámci jeho poradnej úlohy. Na týchto zasadnutiach by sa mali zohľadniť širšie politické usmernenia Únie na obdobie, na ktoré sa vzťahuje VFR. S cieľom uľahčiť diskusiu by Komisia mala poskytnúť viacročný strategický dokument zahŕňajúci záležitosti relevantné pre ECF, pričom by mala vo vhodných prípadoch zohľadniť príslušné vstupy vrátane názorov členských štátov, príslušných analýz, prognostických štúdií a vstupov založených na dôkazoch od hospodárskych a priemyselných organizácií a organizácií v oblasti výskumu a inovácie. Týmto nie je dotknutý ročný rozpočtový postup, komitologický postup prijímania pracovných programov ani poradný charakter všeobecného výboru ECF. Odporúčania, ktoré členské štáty na uvedených zasadnutiach vyjadrili, by sa mali zohľadniť pri vykonávaní tohto nariadenia bez toho, aby Komisiu zaväzovali.

(57) Spätná väzba od komunit zainteresovaných strán by mala byť štruktúrovaná prostredníctvom poradných výborov a mala by sa odzrkadľovať v návrhu pracovných programov. Na tento účel by rada zainteresovaných strán ECF mala poskytovať Komisii informácie a poradenstvo o politických trendoch, investičných potrebách a implementovaní ECF z pohľadu zainteresovaných strán vrátane predkladateľov projektov, zástupcov výskumu a priemyslu. K prioritám pracovných programov by mali prispievať konzultácie s viacerými zainteresovanými stranami vrátane odborníkov z jednotlivých odvetví, výskumných pracovníkov a zástupcov priemyslu, sociálnych partnerov, ako aj investorov, konečných používateľov a občianskej spoločnosti, od malých a stredných podnikov cez malé až po veľké organizácie. Na tento účel by Komisia mala vytvoriť verejné siete spolupráce vo forme aspoň jednej tematickej platformy na segment. Tieto platformy by mali umožniť všetkým príslušným zainteresovaným stranám dobrovoľne poskytovať svoje príspevky k odvetvovým otázkam, ktoré je podľa ich názoru potrebné v rámci pracovných programov riešiť. Podkladom pre prácu Komisie na pracovných programoch by mali byť konzultácie spolu s poradenstvom rady zainteresovaných strán ECF.

- (58) Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu sú nástrojom štátnej pomoci a priemyselnej politiky, ktorý Komisia posudzuje podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ²⁶. Významne prispievajú k hospodárskemu rastu, tvorbe pracovných miest, zelenej a digitálnej transformácii a ku konkurencieschopnosti a k odolnosti priemyslu a hospodárstva Únie. Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu umožňujú spájať vedomosti, odborné znalosti, finančné zdroje a hospodárske subjekty v celej Únii a vytvárať pozitívne účinky presahovania pre celú Úniu. Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu takisto umožňujú prilákať súkromné investície do vysokorizikových projektov, ktoré sú nevyhnutné na priblíženie prelomových inovácií k priemyselnému využitiu, a projektov infraštruktúry s veľkým významom pre Úniu, ku ktorým je prístup otvorený a nediskriminačný. Vzhľadom na spoločné črty sledovaných cieľov v rámci ECF sa budú podporovať synergie medzi financovaním Únie a dôležitými projektami spoločného európskeho záujmu podporou konkrétnych projektov integrovaných do dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu na základe ich prínosu k strategickým prioritám Únie, ako je odolnosť Únie, a na základe schopnosti financovania z ECF rozšíriť účasť, najmä MSP, alebo rozšíriť pokrytie členských štátov, ako aj zvýšiť pridanú hodnotu Únie.
- (59) [Neustále vyvíjajúca sa geopolitická situácia zdôrazňuje potrebu Európy zabezpečiť si vlastnú strategickú autonómiu a predchádzať strategickým závislostiam. ECF bude zahŕňať možnosť podporiť zvýšenie výroby a uskutočniť urýchlené akcie v oblasti konkurencieschopnosti pre projekty, ktoré ponúkajú osobitnú podporu európskej strategickej autonómii.] Týka sa to napríklad projektov, ktoré boli vybrané ako strategické podľa aktu o kritických surovinách, aktu o emisne neutrálnom priemysle a aktu o kritických liekoch.
- (60) Ukázalo sa, že vzájomný poisťovací mechanizmus zriadený podľa programu Horizont Európa a spravovaný Komisiou je dôležitým ochranným mechanizmom, ktorým sa zmierňujú riziká spojené so splatnými sumami, ktoré neplatiaci účastníci neuhradili. Vzájomný poisťovací mechanizmus by sa preto mal naďalej používať a v relevantných prípadoch by mal byť otvorený na použitie pri akciách v rámci ECF.

²⁶ Pozri oznámenie Komisie – Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom, C/2021/8481 (Ú. v. EÚ C 528, 30.12.2021, s. 10).

- (61) S cieľom preskúmať všetky možnosti zlepšenia európskej konkurencieschopnosti by sa mal v rámci ECF zabezpečiť štruktúrovaný rámec pre ciele experimentovanie pri udeľovaní a vykonávaní podpory Únie, najmä s cieľom lepšie zamerať a urýchliť postupy udeľovania Únie a zjednodušiť a urýchliť ich vykonávanie v prospech príjemcov. V konkrétne vymedzenom rámci by sa tým malo umožniť v jednotlivých prípadoch presne stanoviť určité akcie alebo kategórie akcií, na ktoré sa majú vzťahovať určité dodatky, výnimky a odchýlky z iných právnych aktov Únie, a otestovať vplyv v reálnom prostredí počas ohraničeného obdobia trvania ECF, pričom sa zabezpečí, aby boli k dispozícii primerané záruky, najmä spoločný európsky záujem. Tieto mechanizmy majú výnimočný charakter. S cieľom zabezpečiť, aby boli tieto mechanizmy vyhradené pre akcie strategického významu pre konkurencieschopnosť Únie, ich používanie by sa malo obmedziť na akcie strategického vplyvu, ak by absencia alebo oneskorenie podpory Únie viedlo k závažnému riziku pre konkurencieschopnosť Únie. Použitie týchto mechanizmov by malo byť v každom prípade riadne odôvodnené so zreteľom na povahu, rozsah a naliehavosť príslušnej akcie a dôvody ich použitia by sa mali transparentne oznámiť, a to aj prostredníctvom uverejnenia v príslušnej výročnej správe o činnosti. Uplatňovanie experimentálnych opatrení by mohlo poskytnúť poznatky pre posúdenie budúcich zmien horizontálneho právneho rámca pre poskytovanie podpory Únie.

- (62) V prípade potreby a v riadne odôvodnených prípadoch by sa mal v rámci ECF zabezpečiť cielený intervenčný mechanizmus na zámerné poskytovanie podpory Únie na určité akcie strategického a hospodárskeho významu. Ak niektoré dôležité projekty nebolo možné úspešne realizovať v rámci lehoty na ukončenie riadnych súťažných postupov udeľovania, v rámci ECF by sa mala zabezpečiť možnosť priameho prevzatia vynikajúcich projektov, ktoré zostali nefinancované v rámci akéhokoľvek programu Únie, alebo pokračovať vo finančnej podpore dobre fungujúcich projektov v ich ďalších krokoch v investičnom procese bez toho, aby príjemcom vzniklo ďalšie administratívne zaťaženie. Okrem toho v súlade s prístupom prijatým v príslušných odvetvových právnych aktoch, ako je akt o emisne neutrálnom priemysle, akt o kritických surovinách alebo smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413²⁷ (ďalej len „smernica o energii z obnoviteľných zdrojov“), na ktoré sa odkazuje v oznámení o Dohode o čistom priemysle a v stratégii jednotného trhu, by malo byť možné identifikovať v samostatných existujúcich alebo budúcich právnych aktoch Únie prípady, v ktorých sa konkrétne projekty, ako sú strategické projekty, považujú za projekty vo verejnom záujme alebo sa považujú za projekty prevažujúceho verejného záujmu.
- (63) [V prípade potreby a v riadne odôvodnených prípadoch by malo byť v rámci ECF možné poskytnúť aj mechanizmus „zrýchlenej intervencie“ na urýchlenie poskytovania podpory Únie s cieľom riešiť naliehavé potreby financovania, aby sa umožnila úspešná realizácia dôležitých podnikateľských nápadov na jednotnom trhu, ak takéto financovanie nie je na trhu dostupné v dostatočnej miere. Na tento účel by sa vzhľadom na naliehavosť mali určité kontroly vykonávať až po poskytnutí finančných prostriedkov, čím sa uľahčí a obmedzí administratívne zaťaženie príjemcov a čo najrýchlejšie sa zabezpečí finančná istota, pričom sa pre Úniu prijme primeraná miera finančného rizika, ktorá zodpovedá sledovaným cieľom.]

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

- (64) V prípade potreby a v riadne odôvodnených prípadoch by sa mali v rámci ECF stimulovať startupy a inovátori so sídlom mimo Únie, aby sa presťahovali alebo investovali a budovali svoje podniky na jednotnom trhu, a to poskytnutím mechanizmu „stimulačnej intervencie“, ktorý by prilákal úspešné startupy a inovátorov z celého sveta, pričom by sa mala využívať aj sieť delegácií EÚ. Na tento účel by sa malo dočasne upustiť od požiadaviek na oprávnenosť, napríklad pokiaľ ide o usadenie sa v členských štátoch alebo pridružených krajinách na začiatku podpory Únie, aby sa príjemcom finančných prostriedkov umožnilo presídlenie v stanovenom časovom rámci so zabezpečením následnej podpory Únie. Finančné záujmy Únie by mali byť riadne chránené a platby by sa mali poskytovať až po splnení požiadaviek na oprávnenosť.
- (65) V prípade potreby a v riadne odôvodnených prípadoch by sa mal v rámci ECF umožniť flexibilnejší a prístupnejší spôsob identifikácie, výberu a podpory inovačných projektov a nápadov, a to aj stanovením postupov udeľovania finančných prostriedkov nezávisle od nástrojov, ktoré umožňujú výskumným pracovníkom, podnikateľom, spoločnostiam a iným občanom navrhnúť svoje inovačné riešenie bez počiatočného umelého zúženia alebo obmedzenia podpory Únie na grant, verejné obstarávanie alebo inú formu podpory Únie. Nápady by sa mali posudzovať a vyberať na základe ich prínosu pri riešení príslušnej výzvy alebo priority politiky Únie a najvhodnejší a najúčinnější nástroj plnenia rozpočtu na podporu týchto nápadov, či už ide o grant, verejné obstarávanie alebo iné nástroje, by sa mal vybrať až potom na základe požiadaviek a prínosu konkrétneho projektu.
- (66) V prípade potreby a v riadne odôvodnených prípadoch by sa malo v rámci ECF zjednodušiť a urýchliť vykonávanie podpory Únie pre určité dôležité projekty.
- (67) V rámci nástroja ECF InvestEU by sa mala poskytovať rozpočtová záruka a finančné nástroje na mobilizáciu dodatočných investícií v celej Únii na podporu európskej konkurencieschopnosti v oblasti strategických technológií, služieb a odvetví.

- (68) Nástroj ECF InvestEU by mali implementovať partneri vrátane skupiny Európskej investičnej banky (EIB), medzinárodných finančných inštitúcií, národných podporných bánk a inštitúcií, ako aj agentúr na podporu exportu. Vzhľadom na svoju úlohu podľa zmlúv, schopnosť pôsobiť vo všetkých členských štátoch a na skúsenosti s existujúcim fondom InvestEU by skupina EIB mala zostať privilegovaným implementujúcim partnerom v rámci zložky nástroja ECF InvestEU v zodpovednosti EÚ. Okrem skupiny EIB by národné podporné banky a inštitúcie mali mať možnosť ponúkať doplnkové finančné produkty vzhľadom na to, že ich skúsenosti a schopnosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni by mohli byť prospešné pre maximalizáciu vplyvu verejných finančných prostriedkov na celom území Únie a pre zabezpečenie spravodlivej geografickej rovnováhy projektov na základe otvorenej architektúry, ktorá by mala zostať kľúčovým aspektom nástroja ECF InvestEU, a to na základe širokej spolupráce a skúseností v rámci Programu InvestEU. Komisia a skupina EIB by mali spolupracovať ako partneri s cieľom podporiť vykonávanie nástroja ECF InvestEU a jeho konzistentnosť, inkluzívnosť, doplnkovosť a efektívne zavádzanie.
- (69) S cieľom predísť zbytočnému administratívne zaťaženiu a zabezpečiť rýchle zavádzanie a kontinuálnu podporu trhu vo všetkých programových obdobiach by mala implementácia nástroja ECF InvestEU vychádzať z existujúcej komunity implementujúcich partnerov určených v rámci Programu InvestEU, ktorí úspešne absolvovali posúdenie pilierov, zmluvné dojednania a príslušné finančné produkty. Toto nariadenie nemá vplyv na platnosť existujúcich posúdení pilierov, ktoré zostávajú v platnosti za podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách. Aby sa okrem toho zabezpečilo správne finančné riadenie, rýchlejšie zavádzanie a zjednodušenie pre poverené subjekty, vykonávanie nástroja ECF InvestEU by malo vychádzať z existujúcich dohôd, zo vzorov právnych a zmluvných dojednaní, ako aj zo zavedených nástrojov monitorovania a podávania správ. Zlepšil by sa tým vplyv podpory Únie a umožňuje sa väčšie zameranie na účinnú podporu konečných príjemcov. Komisia by mala mať možnosť spoliehať sa na dohody s implementujúcimi partnermi uzavreté podľa nariadenia (EÚ) 2021/523 a opätovne ich v plnom rozsahu alebo čiastočne použiť, ako aj na posúdenia, ktoré vykonala sama alebo ktoré vykonali iné subjekty v súvislosti s dohodami uzavretými podľa uvedeného nariadenia.

- (70) S cieľom poskytnúť implementujúcim partnerom širší prístup k nástroju ECF InvestEU by Komisia mala mať možnosť uzatvárať dohody v rámci nepriameho riadenia so všetkými kategóriami subjektov uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (71) S cieľom zabezpečiť konzistentnosť by sa rozpočtové záruky a finančné nástroje, a to aj v kombinácii s nenávratnou podporou v rámci operácií kombinovaného financovania, v rámci nástroja ECF InvestEU mali implementovať v súlade s hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (72) S cieľom zabezpečiť konzistentnosť pri vykonávaní rozpočtových záruk, finančných nástrojov a operácií kombinovaného financovania v rámci rôznych programov Únie by Komisia mala vypracovať usmernenia vrátane technických opatrení a podmienok na využívanie týchto foriem podpory v rámci daných programov.
- (72a) Posúdenie pilierov v kontexte tohto nariadenia by sa malo vykonávať v súlade s pravidlami nepriameho riadenia stanovenými v nariadení o rozpočtových pravidlách.
- (73) S cieľom splniť požiadavky nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa v tomto nariadení mala stanoviť maximálna výška rozpočtovej záruky v rámci nástroja ECF InvestEU, miera tvorby rezerv pre túto rozpočtovú záruku v súlade s článkom 214 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách a povinnosť Komisie každoročne posúdiť túto mieru tvorby rezerv v súlade s posúdením uvedeným v článku 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a v súlade s rámcom riadenia rizík Komisie a možnosť tretích strán a tretích krajín osobitne prispievať do nástroja ECF InvestEU.
- (74) [Treba zabezpečiť, aby nástroj ECF InvestEU vrátane rozpočtovej záruky mohol slúžiť ako horizontálny nástroj na realizáciu iných politík Únie s cieľom poskytovať podporu v rámci iných programov Únie v súlade s cieľmi stanovenými v týchto programoch. Na tento účel by sa mali vytvoriť zodpovedajúce rezervy na finančné záväzky v rámci týchto iných programov. Ak iné programy Únie prispievajú k cieľom vnútorných politík Únie, podpora vo forme rozpočtovej záruky alebo finančných nástrojov, a to aj v kombinácii s nenávratnou podporou v rámci operácie kombinovaného financovania, by sa mala poskytovať výlučne prostredníctvom nástroja ECF InvestEU.]

- (74a) Nástroj ECF InvestEU by mal poskytovať možnosť zriadiť zložku v zodpovednosti členských štátov. Podrobné podmienky upravujúce príspevok finančných prostriedkov do zložky v zodpovednosti členských štátov vrátane zdrojov, súm, mier tvorby rezerv a spôsobov poskytovania by sa mali stanoviť v dohode o príspevku uzavretej medzi Komisiou a príslušným členským štátom pre túto zložku. Na účely zložky v zodpovednosti členských štátov by sa zástupcovia prispievajúcich členských štátov mali vyzvať, aby sa zúčastnili na monitorovaní vykonávania činností v rámci príslušnej zložky, napríklad účasťou na vyhradených častiach dialógov o preskúmaní politiky.
- (75) Nástroj ECF InvestEU by mal slúžiť ako jednotné, centralizované miesto na vytvorenie a riadenie rozpočtovej záruky a všetkých finančných nástrojov prispievajúcich k cieľom vnútorných politík Únie. Prispeje sa tým k zlepšeniu efektívnosti a zvýšeniu vplyvu financovania Únie na politiky. Komisia a implementujúci partneri by mali takisto zabezpečiť, aby nové finančné produkty, ktoré sa majú zriadiť podľa tohto nariadenia, boli v súlade s pravidlami štátnej pomoci v zmysle článku 212 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách, aby sa zabezpečilo ich rýchle zavedenie. V prípade finančných produktov zriadených podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523²⁸ sa to už zabezpečilo.
- (75a) Investičný výbor nástroja ECF InvestEU by mal vychádzať z dobre fungujúceho modelu investičného výboru v rámci Programu InvestEU. Zloženie investičného výboru by malo zabezpečiť široké pokrytie segmentov politiky spojením spoľahlivých finančných a trhových odborných znalostí so znalosťami jednotlivých odvetví. To by mala umožniť prítomnosť stálych členov a expertov so skúsenosťami s investíciami v odvetviach, na ktoré sa vzťahujú segmenty politiky.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (76) Základným motorom rastu a konkurencieschopnosti sú európske inovačné startupy a scaleupy. Uznávajúc, že v Únii čelia pretrvávajúcim prekážkam v prístupe k potrebným finančným prostriedkom, nástrojom ECF InvestEU by sa mala poskytovať cieľená finančná podpora rastúcim a rozširujúcim sa podnikom v Únii vo všetkých fázach – od vzniku a začatia činnosti až po rozšírenie a priemyselnú výrobu. Z nástroja ECF InvestEU by sa malo poskytovať priame a nepriame financovanie európskym spoločnostiam s cieľom prilákať súkromných investorov, a tým uvoľniť plný potenciál európskeho podnikania a investícií. Tým by sa posilnilo postavenie startupov a scaleupov a posilní sa celosvetové vedúce postavenie Únie v oblasti technológií a v priemysle, pričom sa preklenie inovačná priepasť a vyplní investičná medzera v Európe a naplnia sa ambície únie úspor a investícií. Nástroj ECF InvestEU by mal zahŕňať nástroj, ktorého cieľom by bolo zabezpečiť, aby rýchlo rastúce podniky, ktoré vyvíjajú alebo zavádzajú inovačné technológie, a to aj v oblastiach dôležitých pre strategické záujmy a hospodársku bezpečnosť Únie, mohli mať prístup k primeranému kapitálu na rozšírenie svojich podnikateľských činností. V súlade s politickými prioritami Únie by sa ním mobilizovali investície z európskych kapitálových trhov.
- (77) Malo by sa zriadiť projektové poradenstvo ECF na podporu cieľov ECF, ktoré by nadväzovalo na Poradenské centrum InvestEU. V jeho rámci by sa mala zjednotiť poradenská podpora súkromným a verejným subjektom v celej Európe, mali by sa ponúkať služby šité na mieru potenciálnym prijímateľom a prispievať k rozvíjaniu portfólia potenciálnych investičných operácií v rámci ECF v celej Európe. Úloha služieb na podporu podnikania, ako je napríklad sieť EÚ pre podnikanie, by mala spočívať v pomáhaní európskym podnikom, aby sa stali inovatívnejšími a konkurencieschopnejšími, rástli a rozširovali sa na jednotnom trhu, a vo zvyšovaní povedomia a prispievaní k budovaniu kapacít v oblasti možností prístupu k financovaniu na kapitálovom trhu. Aby sa predišlo zbytočnému administratívne zaťažaniu a zabezpečilo sa rýchle zavádzanie a kontinuálna podpora trhu, by ECF mal mať možnosť spoliehať sa na existujúcu komunitu poradenských partnerov určených v rámci piliera Programu InvestEU.

- (77a) Na podporu vykonávania ECF a jeho segmentov politiky by členské štáty mali mať možnosť určiť a podporovať národné kontaktné miesta. Komisia by mala spolupracovať so sieťou národných kontaktných miest s cieľom stimulovať spoluprácu a uľahčiť výmenu skúseností, poznatkov a najlepších postupov, aby sa zvýšila účinnosť služieb poskytovaných národnými kontaktnými miestami v celej Únii. Národné kontaktné miesta by mali riadiť a financovať členské štáty. Členské štáty by mali mať možnosť ďalej rozšíriť služby národných kontaktných miest na vnútroštátnu a nižšiu ako vnútroštátnu úroveň. Národné kontaktné miesta by mali mať možnosť poskytovať okrem iného prispôsobené služby na podporu podnikania a služby preverovania návrhov na podporu žiadateľov podávajúcich žiadosť prvýkrát, ako aj ciele podporné služby v strategických oblastiach s cieľom znížiť prekážky vstupu a uľahčiť úspešnú účasť v spolupráci s projektovým poradenstvom ECF, sieťou EÚ pre podnikanie a inými štruktúrami. Budovanie kapacít poskytované národným kontaktným miestam v rámci ECF môže zahŕňať činnosti, ako je odborná príprava, vzdelávanie, semináre a mentorstvo na posilnenie ich kapacít s cieľom zlepšiť podporu pre žiadateľov a zainteresované strany. Prispôsobenú odvetvovú podporu budovania kapacít pre národné kontaktné miesta, napríklad prostredníctvom tematických sietí národných kontaktných miest, je možné poskytovať v rámci segmentov politiky ECF, ak je v súlade so špecifickými cieľmi príslušného segmentu politiky.
- (78) MSP tvoria viac ako 99 % všetkých podnikov v Únii, poskytujú dve tretiny pracovných miest a významne prispievajú k vytváraniu nových kvalitných pracovných miest vo všetkých odvetviach. Rozširujúce sa podniky existujú vo všetkých odvetviach a na všetkých úrovniach inovatívnosti. Stimulovať rast a inovácie v Únii by bolo možné len prostredníctvom podpory mnohých rozširujúcich sa podnikov, ktoré patria medzi MSP v Únii. MSP sú nevyhnutné na dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie hospodárstva vrátane dosiahnutia klimatickej neutrality.

- (79) Prístup k financiám je však pre MSP závažnou prekážkou, najmä pre startupy a scaleupy, keďže sa pri podpore svojich plánov v oblasti rastu často spoliehajú na externé financovanie. MSP čelia ďalším prekážkam inovácie a rastu, ktoré sa netýkajú väčších podnikov v rovnakej miere, napríklad nedostatok podnikateľských zručností, nedostatočný prístup k technologickej infraštruktúre, ťažkosti pri ochrane duševného vlastníctva alebo pri prístupe na vývozné trhy a do hodnotových reťazcov s cieľom rozvíjať svoje internacionalizačné činnosti.
- (80) Existujú dôkazy, že priama finančná podpora MSP nestačí na podporu ich rozširovania a že potrebujú špecializované poradenstvo na úrovni Únie a je pre ne užitočné. Poskytovanie poradenstva v oblasti pravidiel jednotného trhu, inovácií a prístupu k financovaniu prispieva ku konkurencieschopnosti Únie. Podpora podnikania na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni je navyše rôznorodá a mala by spájať aj menej rozvinuté a najvzdialenejšie regióny. Túto medzeru pomohli preklenúť existujúce iniciatívy Únie, ako napríklad Enterprise Europe Network, Európska platforma pre spoluprácu klastrov a európske centrá digitálnych inovácií. V súlade s tým by sa mala zriadiť sieť EÚ pre podnikanie, ktorá bude vychádzať z Enterprise Europe Network (EEN), Európskej platformy pre spoluprácu klastrov (ECCP) a ďalších sietí, aby sa zjednodušili a zefektívnila poradenské a partnerské služby.

- (81) V rámci ECF by sa mal podporovať prístup MSP k financovaniu a mala by sa posilňovať konkurencieschopnosť MSP v Únii dvomi hlavnými spôsobmi, ktoré by sa mali realizovať prostredníctvom pracovných programov: po prvé, ako doplnok k sieti EÚ pre podnikanie by sa v rámci ECF mali vykonávať ďalšie prierezové činnosti zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti MSP. Po druhé, segmenty politiky v rámci ECF by mali zahŕňať špecializované akcie zamerané na MSP v strategických odvetviach, ako sú systémy bonusov na podporu účasti MSP, s cieľom podporiť inovácie, rast a rozširovanie MSP. Malo by byť možné poskytnúť osobitnú podporu na prístup k financovaniu a jeho dostupnosť pre MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou vo všetkých odvetviach hospodárstva vrátane mikrofinancovania, podpory sociálnych podnikov. Okrem toho by sa flexibilným súborom finančných nástrojov v rámci ECF malo zabezpečiť, aby MSP mohli získať taký druh podpory, ktorý najlepšie vyhovuje ich potrebám v rámci ich investičného procesu.
- (82) Na ďalšiu podporu zásad zjednodušenia a ľahkého prístupu k možnostiam financovania Únie pre prijímateľov by mal ECF ponúknuť jednotný portál, kde by sa centralizovali informácie o všetkých možnostiach financovania Únie a prístup k nim, a podporovať ďalšie činnosti. Jednotný portál by mal uľahčiť a urýchliť prístup k financovaniu a investíciám Únie a iných subjektov, pričom by sa ním mal zefektívniť prístup a zároveň nadviazať na Portál financovania a ponúk, Portál InvestEU, portál pre prístupe k finančným prostriedkom, portál STEP a ďalšie príslušné platformy. Na jednotnom portáli by malo byť takisto možné priamo žiadať o možnosti financovania Únie spravované Komisiou.

- (83) [ECF sa má implementovať v súlade s nariadením (EÚ) [XXX]²⁹ Európskeho parlamentu a Rady [nariadenie o výkonnosti], ktorým sa stanovujú pravidlá pre sledovanie výdavkov a rámec výkonnosti v súvislosti s rozpočtom Únie vrátane pravidiel na zabezpečenie jednotného uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. d) nariadenia o rozpočtových pravidlách a zásady rodovej rovnosti uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. d) a f) nariadenia o rozpočtových pravidlách, pravidiel monitorovania a vykazovania výkonnosti programov a činností Únie, pravidiel pre zriadenie portálu podpory Únie, pravidiel hodnotenia programov, ako aj iných horizontálnych ustanovení uplatniteľných na všetky programy Únie, ako sú ustanovenia o informáciách, komunikácii a zviditeľnení.]
- (83a) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách a nariadením o výkonnosti by Komisia mala monitorovať implementáciu ECF a jeho celkovú výkonnosť vrátane trendov týkajúcich sa účasti a geografického rozdelenia financovaných akcií v celej Únii v súlade s prílohou II k nariadeniu o výkonnosti a každoročne Európsky parlament a Radu informovať o úrovni vykonávania programu podľa článku 9 nariadenia o výkonnosti. Malo by sa vynaložiť maximálne úsilie na zabezpečenie toho, aby sa na konci obdobia implementácie zabránilo nadmernej a pretrvávajúcej geografickej koncentrácii, ktorá nie je odôvodnená distribúciou príslušných technologických a priemyselných kapacít v celej Únii. Komisia by mala informovať všeobecný výbor ECF o výsledkoch monitorovania výkonnosti a o všetkých opatreniach prijatých v prípade zistenia nadmernej a pretrvávajúcej koncentrácie.
- (84) V rýchlo sa meniacom hospodárskom, sociálnom a geopolitickom prostredí ukázali nedávne skúsenosti potrebu pružnejšieho VFR a programov Únie. Na tento účel a v súlade s cieľmi ECF by sa pri financovaní mali náležite zohľadniť vyvíjajúce sa politické potreby uvedené v príslušných dokumentoch uverejnených Komisiou, v záveroch Rady a uzneseniach Európskeho parlamentu, pričom by sa mala zabezpečiť dostatočná predvídateľnosť plnenia rozpočtu.]

²⁹ Ú. v. EÚ L..., s.

- (85) V záujme dosiahnutia všeobecných a špecifických cieľov ECF by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o prijatie investičných usmernení nástroja ECF InvestEU a úpravy maximálnej výšky rozpočtovej záruky a miery tvorby rezerv, ako aj pokiaľ ide o určité opatrenia na podporu vesmírnej politiky. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva³⁰. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (86) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania ECF prostredníctvom určitých opatrení stanovených v pracovných programoch, ako aj určitých opatrení na podporu vesmírnej politiky a politiky v oblasti obranného priemyslu by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011³¹.

³⁰ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.
³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13 – 18).

- (87) Pracovné programy, ktorými sa vykonávajú kapitoly III až VIII, a iné akty, ktorými sa vykonávajú tie isté kapitoly, by sa mali prijímať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011. Postup preskúmania by sa mal použiť na prijatie určitých aktov v zmysle vymedzenia v tomto nariadení vrátane pracovných programov, ktorými sa vykonávajú činnosti v oblasti prechodu na čistú energiu, zdravia, biotechnológií, poľnohospodárstva a biohospodárstva a vedúceho postavenia v digitálnej oblasti, odolnosti a bezpečnosti, obranného priemyslu a vesmíru, keďže tieto akty by mali byť plne podporované a mali by vytvárať synergie s vnútroštátnymi činnosťami a činnosťami v rámci zdieľaného riadenia, ktoré vykonávajú členské štáty. V prípade niektorých vykonávacích aktov technickej povahy v oblasti vesmíru by sa mal použiť konzultačný postup.
- (87a) S cieľom zabezpečiť primerané zastúpenie členských štátov by sa Komisia mala snažiť oznamovať členským štátom v dostatočnom predstihu pred zasadnutiami zložení výborov programy, v ktorých sa uvádzajú body na diskusiu a v príslušných prípadoch body, o ktorých sa má hlasovať na zasadnutiach. V relevantných prípadoch by programy príslušných zložení výborov mali zahŕňať osobitné body týkajúce sa spoločného výskumu a inovácií.

- (88) Komisia by mala okamžite prijať uplatniteľné vykonávacie akty v riadne odôvodnených prípadoch, keď sa pracovný program neprijal alebo ho treba prijať urýchlene, aby sa okamžite reagovalo na krízu alebo ak si to vyžadujú iné podobné výnimočné a riadne odôvodnené núdzové situácie, či vážne a naliehavé dôvody.
- (89) Fondom ECF sa nahrádzajú programy zriadené nariadeniami (EÚ) 2021/522, (EÚ) 2021/694³², (EÚ) 2021/696³³, (EÚ) 2021/697³⁴, (EÚ) 2021/783³⁵, (EÚ) 2023/588³⁶ a menia sa nariadenia (EÚ) 2021/696, (EÚ) 2023/588 a (EÚ) 2025/2643. Na účely tohto nariadenia by sa odkazy na kritériá oprávnenosti podľa nariadenia (EÚ) 2025/2643 mali chápať ako odkazy na ich príslušný ekvivalent v tomto nariadení.

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Ú. v. EÚ L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

³⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/588 z 15. marca 2023, ktorým sa zriaďuje Program Únie pre bezpečnú konektivitu na obdobie rokov 2023 – 2027 (Ú. v. EÚ L 79, 17.3.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

ODDIEL 1

CIELE A ŠTRUKTÚRA FONDU

Článok 1

[Predmet úpravy]

1. [Týmto nariadením sa zriaďuje Európsky fond pre konkurencieschopnosť (ďalej len „ECF“) vrátane osobitného programu pre výskum a inovácie v oblasti obrany uvedeného v článku 182 ods. 3 ZFEÚ a stanovujú sa ciele ECF, jeho rozpočet na roky 2028 – 2034, formy podpory Únie a pravidlá poskytovanie tejto podpory v rámci prierezových činností a osobitných politík podporovaných z ECF.
2. Týmto nariadením sa stanovuje:
 - a) segment politiky „prechod na čistú energiu a dekarbonizácia priemyslu“, ktorý sa vykonáva prostredníctvom činností stanovených v kapitole II a kapitole IV a prispieva k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. a);
 - b) segment politiky „zdravie, biotechnológie, poľnohospodárstvo a biohospodárstvo“, ktorý sa vykonáva prostredníctvom činností stanovených v kapitole II a kapitole V a prispieva k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. b);
 - c) segment politiky „vedúce postavenie v digitálnej oblasti“, ktorý sa vykonáva prostredníctvom činností stanovených v kapitole II a kapitole VI a prispieva k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. c);

- d) segment politiky „odolnosť a bezpečnosť, obranný priemysel a vesmír“, ktorý sa vykonáva prostredníctvom činností stanovených v kapitole II a kapitole VII vrátane osobitného programu pre výskum a inovácie v oblasti obrany uvedeného v odseku 1 a prispieva k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. d).
3. V tomto nariadení sa takisto stanovuje právny rámec, ktorého cieľom je zaistiť bezpečnosť dodávok, odstrániť prekážky brániace investíciám a úzke miesta vo výrobe, ako aj podporovať konkurencieschopnosť priemyselnej základne Únie.]

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
1. „dohoda o poradenstve“ je právny nástroj, ktorým Komisia a poradenský partner stanovujú podmienky vykonávania projektových poradenských služieb;
 2. „poradenský partner“ je oprávnená protistrana, ako je finančná inštitúcia alebo iný subjekt, s ktorou Komisia uzavrela dohodu o poradenstve na účely vykonávania jednej alebo viacerých poradenských iniciatív, ktoré nepatria medzi poradenské iniciatívy vykonávané prostredníctvom externých poskytovateľov služieb, s ktorými Komisia uzavrela zmluvu, alebo prostredníctvom výkonných agentúr;
 3. „zložka“ je časť nástroja ECF InvestEU, ako sa stanovuje v článku 24 ods. 1, vymedzená podľa pôvodu zdrojov, ktorými je podpora zabezpečená;

4. „kontrola“ je schopnosť vykonávať rozhodný vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov;
- 4a. „obrné výrobky“ sú akékoľvek výrobky obranného priemyslu uvedené v prílohe k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES³⁷, ako aj práce, tovar a služby, ktoré priamo súvisia s uvedenými výrobkami, pokiaľ ide o akékoľvek a všetky zložky ich životného cyklu v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2009/81/ES³⁸;
5. „výkonná riadiaca štruktúra“ je orgán právnickej osoby vymenovaný v súlade s vnútroštátnym právom, ktorý sa v náležitých prípadoch zodpovedá výkonnému riaditeľovi alebo akejkoľvek inej osobe s porovnateľnou rozhodovacou právomocou, a ktorý je splnomocnený stanovovať stratégiu, ciele a celkové smerovanie daného právneho subjektu, dohliada na rozhodovanie manažmentu a monitoruje ho;
6. „skupina EIB“ je Európska investičná banka (EIB), jej dcérske spoločnosti a iné subjekty zriadené podľa článku 28 ods. 1 Protokolu č. 5 o štatúte Európskej investičnej banky (štatút EIB);
- 6a. „utajovaná skutočnosť EÚ“ alebo „EUCI“ je každá informácia alebo vec označené stupňom utajenia EÚ, ktorého neoprávnené zverejnenie by mohlo v rôznej miere poškodiť záujmy Únie alebo jedného alebo viacerých členských štátov;

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- 6b. „utajovaná podkladová informácia“ je akýkoľvek utajovaný údaj, hmotný alebo nehmotný, ktorý sa uchováva pred prístupom k danej akcii a ktorý je v písomnej dohode označený ako potrebný na vykonávanie danej akcie. Takáto informácia musí byť označená vnútroštátnym označením stupňa utajenia alebo označením stupňa utajenia EÚ;
- 6c. „utajovaná nadobudnutá informácia“ je akýkoľvek utajovaný výsledok, hmotný alebo nehmotný, ktorý sa vytvára v rámci danej akcie podľa tohto nariadenia;
7. „dohoda o záruke“ alebo „dohoda o príspevku“ je dohoda uzavretá medzi Komisiou a implementujúcim partnerom na implementáciu podpory v rámci nástroja ECF InvestEU;
8. „naliehavý verejný záujem“ je na účely článku 20 závažný dôvod na poskytnutie podpory Únie na určitú akciu opatrenie alebo súbor akcií vzhľadom na jasný a významný príspevok k dosiahnutiu cieľov politiky podľa článku 3 v rámci ECF, ak má akcia strategický vplyv a ak by absencia alebo oneskorenie podpory Únie mohli viesť k významnému riziku pre konkurencieschopnosť Únie, ktorý opodstatňuje uplatňovanie zrýchlených a zjednodušených pravidiel na danú zákazku;
9. „implementujúci partner“ je subjekt, ktorý v rámci nepriameho riadenia implementuje podporu v rámci nástroja ECF InvestEU;
10. „dôležité projekty spoločného európskeho záujmu“ (IPCEIs) sú projekty, ktoré spĺňajú všetky kritériá stanovené v oznámení Komisie o kritériách pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom alebo v akejkoľvek následnej revízii uvedeného oznámenia;

11. „investičný proces“ je nepretržitý sled verejných a súkromných finančných podporných mechanizmov a mechanizmov na podporu politiky, ktoré sú príjemcom k dispozícii v rámci celého rozvojového reťazca, a to vrátane uceleného radu činností realizovaných v rámci pridelovania finančných zdrojov a poskytovania podpory s cieľom pomáhať rozvoju inovácií a hospodárskemu rastu. Okrem iného zahŕňa úvodné fázy základného a aplikovaného výskumu, prechádza fázami intenzívneho rozširovania výsledkov výskumu a ich priemyselného využitia a postupuje do kulminačnej fázy spočívajúcej v plnohodnotnej výrobe, priemyselnej vyspelosti a internacionalizácii.
12. „operácie financovania a investičné operácie“ alebo „operácie financovania alebo investičné operácie“ sú operácie na poskytovanie finančných prostriedkov priamo alebo nepriamo konečným príjemcom prostredníctvom finančných produktov, ktoré vykonáva:
- a) implementujúci partner vo svojom vlastnom mene, ktoré poskytuje v súlade so svojimi internými pravidlami, politikami a postupmi a ktoré sa uvádzajú vo finančných výkazoch implementujúceho partnera alebo sú v náležitých prípadoch zverejnené v poznámkach k uvedeným finančným výkazom;
 - b) v kontexte finančného nástroja InvestEU implementujúci partner vo svojom mene alebo, v príslušných prípadoch, vo svojom mene, ale za Komisiu.
13. „právne subjekty“ sú právnické alebo fyzické osoby, ktoré sú zriadené a uznané za také podľa práva Únie, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva vrátane štruktúry pre európsky zbrojný program (SEAP), zriadené v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/2643³⁹ a ktoré majú právnu subjektivitu a spôsobilosť konať vo svojom vlastnom mene, uplatňovať práva a podliehať záväzkom, alebo subjektom, ktoré nemajú právnu subjektivitu, ako sa uvádza v článku 200 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;

³⁹ Ú. v. EÚ L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>.

14. „segment politiky“ je cieľová oblasť podpory prostredníctvom súboru nástrojov ECF, ako sa stanovuje v článku 3 ods. 2;
15. „obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím“ je obstarávanie služieb v oblasti výskumu a vývoja zahŕňajúce zdieľanie rizika a zisku v trhových podmienkach s jasným oddelením obstarávaných služieb v oblasti výskumu a vývoja od výroby a distribúcie komerčných objemov konečných výrobkov;
16. „projektové poradenstvo“ je poradenstvo na podporu investícií vrátane činností budovania kapacít a rozvoja trhu, ako aj služby na akceleráciu podnikania poskytované poradenskými partnermi, externými poskytovateľmi služieb, s ktorými Komisia uzavrela zmluvu, alebo európskymi výkonnými agentúrami;
17. „pečať konkurencieschopnosti“ je značka kvality, ktorá sa udeľuje návrhu predloženému v rámci výzvy na predkladanie návrhov, ktorou sa preukazuje, že tento návrh spĺňa všetky požiadavky stanovené v rámci postupu udeľovania zákazky;
18. „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je subjekt v zmysle vymedzenia v prílohe k odporúčaniu Komisie 2025/3500 final⁴⁰;
19. „malý alebo stredný podnik“ alebo „MSP“ je mikropodnik, malý alebo stredný podnik v zmysle vymedzenia v článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES⁴¹;
20. „zainteresované strany“ sú jednotlivci, skupiny alebo organizácie, ktoré sú ovplyvnené vykonávaním programu alebo sú do jeho vykonávania zapojené;

⁴⁰ Odporúčanie Komisie z 21. mája 2025 o vymedzení malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

⁴¹ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov a malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

21. „infraštruktúra“ sú všetky fyzické a virtuálne prvky potrebné na poskytovanie služieb a hospodárskych činností vrátane sietí, energetických sústav a aktív, ako aj mobilných aktív spojených s infraštruktúrou, s výnimkou mobilných aktív na opravu uvedených v bode 21aa, podporou dekarbonizácie, odolnosťou, efektívnosťou, digitalizáciou a interoperabilitou;
- 21aa. „prepravné a logistické spôsobilosti s dvojakým použitím“ sú spôsobilosti, ktoré možno použiť na civilné, ako aj vojenské prepravné účely; pričom „prepravné spôsobilosti“ sú akýkoľvek tovar, dopravné prostriedky alebo personál, samostatne alebo v kombinácii, ktoré môžu uľahčovať, umožňovať a vykonávať vojenské prepravné operácie, ako aj mobilné aktíva na opravu strategickej infraštruktúry s dvojakým použitím, a „logistické spôsobilosti“ sú personál, vybavenie a služby, ktoré môžu uľahčovať, umožňovať a poskytovať logistickú podporu, a to aj skladovanie a distribúciu paliva, zásob a ďalších základných komodít;
- 21a. „dynamické riadenie dostupnosti“ je poskytovanie obranných výrobkov včas, na dohodnutom mieste a na dohodnutých úrovniach dostupnosti, ako aj riadenie rizík súvisiacich s dostupnosťou, ktoré by sa mohli prejaviť vo forme nedostatku daného obranného výrobku; v tomto kontexte znamená dostupnosť obranného výrobku to, že je schopný bezchybne fungovať za vymedzených podmienok a v prípade potreby je pripravený na použitie;

- 21b. „údržba obranných výrobkov“ sú všetky opatrenia prijaté na zabezpečenie pripravenosti a prevádzkovej spôsobilosti obranného výrobku, najmä s cieľom udržať ho až do konca jeho používania v špecifikovanom stave alebo ho do takéhoto stavu dostať, čo zahŕňa pripravenosť na misie, trvácnosť a modernizáciu, prispôsobenie a špecializáciu, kontrolu, generálnu opravu, skúšanie, servis, úpravy, klasifikáciu z hľadiska prevádzkyschopnosti, opravu, obnovu, prestavbu, regeneráciu, vyťažovanie a kanibalizáciu;
- 21ba. „životný cyklus obranného výrobku“ sú všetky možné po sebe nasledujúce fázy obranného výrobku od výskumu a vývoja až po vyradenie z prevádzky a likvidáciu;
- 21c. „koordinačná a podporná akcia“ je akcia na účely budovania kapacít, šírenia informácií a vedomostí a zvyšovania povedomia.

Článok 3

Ciele

1. Všeobecným cieľom ECF je posilniť konkurencieschopnosť Únie, prispieť k rastu produktivity a strategickej autonómii, odolnosti a bezpečnosti Únie podporou investícií, ktoré poskytujú pridanú hodnotu Únie na celom jej vnútornom trhu, najmä v strategických odvetviach a technológiách, ako aj inovačné riešenia počas celého investičného procesu, a to:
 - a) dosiahnutím technologického, hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu investícií Únie, a to aj rozvojom prelomových a prírastkových inovácií a vznikajúcich špičkových strategických technológií s dvojakým použitím s významným hospodárskym potenciálom, a to aj zvyšovaním produktivity a vývojom a urýchlením ich výroby a priemyselného a trhového využitia;

- b) znížením alebo prevenciou strategických závislostí Únie a posilnením odolnosti, zvrchovanosti a hospodárskej a energetickej bezpečnosti Únie, a to aj diverzifikáciou zdrojov a trhov, obehovým využívaním zdrojov, podporou zintenzívnenia únijnej výroby strategických technológií v Únii a vytváraním, posilňovaním a ochranou kritických hodnotových reťazcov a infraštruktúry Únie, a to aj ochranou pred všetkými druhmi hrozieb vrátane kybernetických alebo hybridných hrozieb, ako sú sabotáže alebo dezinformácie;
- c) riešením zlyhaní trhu a suboptimálnych investičných situácií, a to aj prilákaním súkromného kapitálu a inštitucionálnych investorov, ako aj verejných finančných zdrojov v proporcionálnom pomere zabezpečením doplnkovosti, a to tým, že sa zabráni duplicitě a bez toho, aby sa vytláčali iní súkromní alebo verejní investori, a tým, že slúži ako integrovaná platforma na poskytovanie cielenej finančnej podpory spoločnostiam vo všetkých fázach rozvoja vrátane tých, ktoré sa aktívne zaoberajú zavádzaním riešení do výroby, ich priemyselným využitím a trhovým uplatnením;
- d) podporovaním integrácie kapitálových trhov Únie v súlade s cieľom vytvoriť úniu úspor a investícií vrátane nástrojov zaoberajúcich sa fragmentáciou kapitálových trhov Únie, odstránením prekážok, vytváraním stimulov pre súkromné investície a diverzifikovať a posilnením zdrojov financovania pre podniky z Únie vo všetkých členských štátoch vrátane podnikov s menej rozvinutými kapitálovými trhmi;
- e) zosúladením podpory výskumu, inovácií a priemyselnej politiky s cieľom premietnuť excelentnosť výskumu v Únii do priemyselnej sily Únie na svetových trhoch a zabezpečiť budúcnosť výroby v Európe, pričom treba posilňovať inovatívne a dynamické európske hospodárstvo;

- f) rozvíjaním a posilňovaním cezhraničnej a kritickej infraštruktúry Únie, ktorá je zásadná pre konkurencieschopnosť Únie, strategickú nezávislosť a odolnosť, najmä pokiaľ ide o energetickú, dopravnú, a to aj vojenskú prepravnú, digitálnu, bezpečnostnú, obrannú, vesmírnu, vodnú a sociálnu infraštruktúru a súvisiace dátové aspekty a služby;
- g) posilnením konkurencieschopnosti MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou usadených v Únii a ich schopnosti rásť a rozširovať sa, najmä zlepšením ich prístupu k financovaniu vrátane súkromných investícií, mikrofinancovania a podpory sociálnych podnikov, ako aj uľahčením ich prístupu k financovaniu Únie zabezpečením rýchlejších, zjednodušených a harmonizovaných postupov a znížením ich zaťaženia spojeného s vykazovaním a zabezpečením jeho primeranosti;
- h) podporou kvalitných pracovných miest a riešením nedostatku zručností, ktoré sú z hľadiska konkurencieschopnosti Únie rozhodujúce pre všetky druhy zamestnania v strategických odvetviach, a to prostredníctvom horizontálnych aj primárne špecifických investícií do zručností, čo prispeje k dostupnosti zručností v oblasti technológií vznikajúcich v budúcnosti, ako aj zabezpečením, aby súčasťou investícií bolo aj investovanie do zručností;
- i) zabezpečením integrácie jednotného trhu a prepojením plného potenciálu v oblasti konkurencieschopnosti Únie, a to aj tým, že sa v každej fáze investičného procesu budú podporovať iniciatívy, ktoré pravdepodobne prinesú významné zisky v oblasti inovácie, produktivity a bezpečnosti s pozitívnymi účinkami presahovania na jednotný trh a odolnosť vnútorných hodnotových reťazcov Únie;
- k) zabezpečením spravodlivého prechodu na udržateľné, dekarbonizované a digitálne hospodárstvo, ktoré je spravodlivé a podporuje pracovníkov a komunity a zároveň prispieva k ochrane biodiverzity a ľudského zdravia;
- ka) podporou akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, a monitorovanie príslušných právnych aktov a politík Únie.

2. V rámci všeobecných cieľov stanovených v odseku 1 ECF sleduje najmä tieto špecifické ciele:
- a) špecifické ciele zamerané na podporu prechodu na čistú energiu a dekarbonizáciu priemyslu:
 - i) podpora dekarbonizácie európskeho priemyslu vrátane podpory MSP a energeticky náročných priemyselných odvetví, výroby čistých technológií a jej dodávateľských reťazcov a zvyšovania výroby, ako aj súvisiacich investícií do infraštruktúry a prispievanie k prechodu na udržateľné, obehové, klimaticky neutrálne a odolné hospodárstvo efektívne využívajúce energiu, vodu a zdroje s pozitívnym vplyvom na prírodu, a to aj prostredníctvom vykonávania environmentálnej politiky a technologicky neutrálnym spôsobom;
 - ii) podpora vedúcich trhov s čistými výrobkami, službami, procesmi a technológiami;
 - iii) zavádzanie dekarbonizácie a obehových technológií a iných riešení pre ich priemyselné procesy a činnosti;
 - iv) dekarbonizácia dodávok energie, podpora energetickej efektívnosti, zavádzanie riešení v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a čistej energie, rozvoj flexibility energetického systému, rozvoj, odolnosť, integrácia a digitalizácia energetických a dopravných infraštruktúr a systémov, podpora inteligentnej mobility, obnoviteľných a nízkouhlíkových palív a elektrifikácie, ako aj posilnenie udržateľného modrého hospodárstva;
 - v) rozvoj inovačných obchodných modelov blízkych prírode a riešení na strane dopytu pre čisté a dekarbonizované budovy, dopravu a priemysel, čím sa zvýši odolnosť spoločnosti proti zmene klímy.

- b) ciele na podporu zdravia, biotechnológie, poľnohospodárstva a biohospodárstva:
- i) špecifické ciele na podporu zdravia zahŕňajú podporu inovácie a konkurencieschopnosti zdravotníctva v prospech ľudí a spoločnosti v celej Únii pri súčasnom zaistení premietnutia inovácie do praxe, bezpečnosti dodávok a priemyselných kapacít, ako aj schopnosti potrebnej na zvládanie výziev v oblasti verejného zdravia a budúcich závažných cezhraničných ohrození zdravia; zlepšovanie a ochrana verejného zdravia a zdravia obyvateľstva uprednostňovaním podpory zdravia a prevencie chorôb rozvíjaním lepšej diagnostiky a liečby počas celého života počas celého života prostredníctvom prístupu založeného na „zdraví vo všetkých politikách“ a politike „jedno zdravie“ a posilnením inovácie, pripravenosti, udržateľnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a úradov verejného zdravotníctva;
 - ii) špecifické ciele na podporu biotechnológií zahŕňajú prispievanie k inovácii, vývoju a škálovateľnej výrobe a jej využívaniu, dostupnosti a prístupnosti biotechnologických riešení vrátane liekov, zdravotníckych pomôcok, diagnostických zdravotníckych pomôcok *in vitro* a iných zdravotníckych protiopatrení;
 - iii) špecifické ciele na podporu politiky biohospodárstva zahŕňajú posilňovanie inovačného a konkurencieschopného biohospodárstva v Únii, a to aj v oblasti biologických materiálov a výrobkov, biovýroby, inovačných potravinových výrobkov a chemických látok na biologickej báze; patrí sem aj podpora MSP, startupov a scaleupov, pokrok vo vývoji, škálovateľná výroba a zavádzanie, dostupnosť a prístupnosť inovácií v oblasti biohospodárstva vrátane inovácií založených na medziodvetvových špičkových biotechnológiách a riešeniach na biologickej báze s cieľom posilniť ich dodávateľské reťazce a zvýšiť ich odolnosť;

- iv) špecifický cieľ na podporu poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti zahŕňa posilnenie konkurencieschopnosti, inovácií, udržateľnosti a odolnosti poľnohospodárstva, potravinových systémov (vrátane spracovania potravín), rybárstva, akvakultúry, lesného hospodárstva a vidieckych a pobrežných oblastí a podporu ich úlohy pri zmiernení krízy týkajúcej sa klímy, životného prostredia a biodiverzity, ako aj pri ochrane zdravia zvierat a zdravia rastlín.
- c) špecifické ciele na podporu vedúceho postavenia v digitálnej oblasti zahŕňajú podporu inovácií, konkurencieschopnosti a suverenity digitálneho sektora v záujme konkurencieschopnej a bezpečnej Únie a poskytovanie jej prínosov občanom a spoločnosti, verejným správam a podnikom v celej Únii. To okrem iného zahŕňa komplexnú a strategickú podporu celého rozsahu digitálneho sektora a hodnotových reťazcov vrátane podpory startupov, scaleupov a MSP so zameraním na kľúčové digitálne oblasti, ktoré okrem iného zahŕňajú umelú inteligenciu, vysokovýkonnú výpočtovú techniku a dátové technológie a infraštruktúry, kvantové technológie a infraštruktúry, polovodiče, progresívne materiály, softvérové technológie a služby, rozšírenú realitu a virtuálne svety, platformy a technológie a procesy súvisiace s médiami, robotiku, prídavné a digitálne výrobné technológie a procesy, technológie a infraštruktúry pripojiteľnosti, digitálne infraštruktúry a služby, ako je digitálna identita a dôveryhodné služby a interoperabilné digitálne technológie, kybernetickú bezpečnosť a nové a vznikajúce digitálne technológie a aplikácie, ako aj medziodvetvové digitálne technológie a aplikácie vrátane tých s potenciálom dvojakého použitia, a to najmä prostredníctvom:

- i) vývoja a formovania udržateľných základných digitálnych technológií;
 - ii) budovania atraktívnych, konkurencieschopných, bezpečných a odolných digitálnych ekosystémov a posilňovania bezpečnosti dodávok;
 - iii) budovania, vývoja, modernizácie, dokončovania a zavádzania najmodernejších a udržateľných digitálnych aplikácií, infraštruktúr a služieb vrátane transeurópskych digitálnych sietí;
 - iv) podpory digitálnej transformácie a interoperability verejného a súkromného sektora;
 - v) podpory rozvoja pokročilých digitálnych zručností vrátane zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti;
 - vi) podpory vypracovania, vykonávania, monitorovania a presadzovania príslušných právnych aktov a politík Únie;
 - vii) posilnenia vysokej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii a
 - viii) podpory inovačného a konkurenčného potenciálu kultúrneho a kreatívneho priemyslu a sektorov.
- d) špecifické ciele na podporu Odolnosti a bezpečnosti, obranného priemyslu a vesmíru:
- 1. Špecifické ciele na podporu odolných hodnotových reťazcov kritických surovín zahŕňajú posilnenie strategickej autonómie Európy, hospodárskej bezpečnosti a odolnosti priemyslu Únie prostredníctvom:
 - a) posilnenia rôznych fáz dodávateľského reťazca kritických surovín vrátane kapacity Únie v oblasti prieskumu, ťažby, spracovania, zhodnocovania, opätovného použitia a recyklácie kritických surovín;

- b) diverzifikácie zdrojov dodávok a trhov;
 - c) zlepšenia včasnej dostupnosti takýchto produktov, a to aj skrátením času ich dodania, rezerváciou výrobných slotov alebo vytváraním zásob výrobkov, medziproduktov či kritických surovín;
2. Špecifické ciele na podporu európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB) zahŕňajú:
- a) podporu pripravenosti obranného priemyslu Únie a členských štátov posilnením dlhodobej konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a odolnosti EDTIB vrátane poskytovania podpory startupom, scaleupom a MSP a podpory inovačného ekosystému obranného priemyslu EÚ;
 - b) kolaboratívny výskum a vývoj výrobkov a technológií obranného priemyslu vrátane prelomových technológií na obranné účely;
 - c) spoluprácu počas celého životného cyklu obranného vybavenia, najmä pri verejnom obstarávaní v oblasti obrany a pri rozvoji európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany;
 - d) prispôsobenie EDTIB štrukturálnym zmenám vrátane jej schopnosti zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov obranného priemyslu.
3. Špecifické ciele na vykonávanie vesmírnych systémov a politiky EÚ v oblasti vesmíru zahŕňajú:
- a) navrhovanie, vývoj, zavádzanie, prevádzku a údržbu vesmírnych systémov, ktoré poskytujú vysokokvalitné a aktuálne vesmírne údaje, informácie a služby, spĺňajú potreby používateľov a bezpečnostné požiadavky a podporujú politiky Únie a zabezpečujú vývoj týchto systémov a služieb;

- b) maximalizáciu sociálno-ekonomických prínosov vesmírnych činností, najmä podporou rozvoja inovačného a konkurencieschopného vesmírneho hospodárstva Únie a uplatňovaním vesmírnych informácií, údajov a služieb a podporu rozvoja skutočného jednotného trhu pre vesmírne činnosti vrátane kolaboratívneho výskumu a inovácií v oblasti vesmírnych produktov a technológií a podporu startupov, scaleupov a MSP, pri súčasnej podpore rastu spoločností na medzinárodnej úrovni;
 - c) zvýšenie bezpečnosti, ochrany a environmentálnej udržateľnosti všetkých činností vo vesmíre;
 - d) podporovanie úlohy Únie ako globálneho aktéra vo vesmírnom sektore a vesmírnej diplomacii.
4. Špecifické ciele na podporu odvetvia civilnej bezpečnosti zahŕňajú posilnenie konkurencieschopnosti a schopnosti reakcie európskeho odvetvia civilnej bezpečnosti v týchto oblastiach:
- a) bezpečnosť a odolnosť kritickej infraštruktúry a infraštruktúry s dvojakým použitím, kritických subjektov, technológií vrátane kritickej energetickej infraštruktúry;
 - b) riešenia na kontrolu tovaru a osôb na hraniciach;
 - ba) ochrana hraníc, námorná bezpečnosť a colná bezpečnosť;
 - c) civilné spôsobilosti v oblasti pripravenosti, prevencie a reakcie na bezpečnostné hrozby;
 - d) predchádzanie trestnej činnosti, najmä terorizmu, násilnému extrémizmu, závažnej a organizovanej trestnej činnosti a trestnej činnosti umožnenej počítačom, a boj proti nim;
 - e) posilnenie spôsobilostí príslušných koncových používateľov v sektore civilnej bezpečnosti vrátane odborníkov v oblasti bezpečnosti.

Článok 4
[Rozpočet]

1. [Orientačné finančné krytie na vykonávanie ECF na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034 je 234 300 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Orientačné rozdelenie sumy uvedenej v odseku 1 je takéto:
 - a) 11 000 000 000 EUR na činnosti prispievajúce k všeobecným cieľom uvedeným v článku 3, ktoré sa vykonávajú najmä v rámci prierezových činností, ako je netematická podpora z nástroja ECF InvestEU, ako sa uvádza v oddiele 2 kapitoly II; projektové poradenstvo ECF, spolupráca MSP, rozvoj zručností a prístup k financovaniu, ako sa uvádza v kapitole III;
 - b) 26 210 000 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a);
 - c) 20 393 000 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. b);
 - d) 51 493 000 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c)
 - e) 125 204 000 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. d).
3. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na činnosti trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.
4. Rozpočtové prostriedky možno do rozpočtu Únie na obdobie po roku 2034 zahrnúť na pokrytie výdavkov potrebných na plnenie cieľov stanovených v článku 3, aby bolo možné riadiť akcie, ktoré nebudú ukončené do konca obdobia uvedeného v odseku 1 tohto článku, ako aj na pokrytie výdavkov na kľúčové prevádzkové činnosti a na služby.

5. Finančné krytie uvedené v odseku 1 tohto článku a dodatočné zdroje uvedené v článku 5 sa môžu použiť aj na technickú a administratívnu pomoc pri vykonávaní ECF, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, systémy a platformy informačných technológií na úrovni inštitúcií, informačné a komunikačné činnosti vrátane inštitucionálnej komunikácie o politických prioritách Únie, ako aj na všetku ostatnú technickú a administratívnu pomoc alebo výdavky na zamestnancov, ktoré vzniknú Komisii pri riadení ECF.]

ODDIEL 2

JEDNOTNÝ SÚBOR PRAVIDIEL

Článok 5

Dodatočné zdroje

1. Členské štáty, inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany môžu pre ECF alebo pre ktorýkoľvek z jeho špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 sprístupniť dodatočné finančné alebo nefinančné príspevky vrátane osobitných príspevkov do rozpočtovej záruky a finančných nástrojov v rámci nástroja ECF InvestEU, ako sa uvádza v článku 21. Dodatočné finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Zdroje pridelené členským štátom v rámci zdieľaného riadenia sa môžu na ich žiadosť v súlade s článkom X nariadenia (EÚ) [XXX][nariadenie o Fonde pre národné a regionálne partnerstvá] sprístupniť pre ECF. Komisia uvedené zdroje implementuje priamo alebo nepriamo v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. a) alebo c) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Tieto zdroje dopĺňajú sumu uvedenú v článku 4 a použijú sa v prospech dotknutého členského štátu. Ak Komisia v rámci priameho alebo nepriameho riadenia neprijme právny záväzok týkajúci sa dodatočných súm sprístupnených pre ECF v súlade s týmto odsekom, zodpovedajúce neviazané sumy sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu previesť späť na jeden alebo viacero príslušných kapitol plánu alebo ich nástupcov.
3. [Všetky príjmy generované činnosťami a zložkami podľa oddielu 3 kapitoly VII tohto nariadenia predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách pre ECF alebo jeho nástupcu.]
4. [Od 1. januára 2028/dátumu začatia vykonávania programu] odchylné od článku 212 ods. 3 prvého, druhého a štvrtého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách sa príjmy, vrátené platby a vymožené sumy z finančných nástrojov financovaných na základe tohto nariadenia, jeho predchodcu a nástrojov uvedených v prílohe IV k nariadeniu (EÚ) 2021/523 použijú na poskytnutie podpory Únie v rámci ECF. Odchylné od článku 21 ods. 3 písm. f) a v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa tieto zdroje predstavujú vonkajšie pripísané príjmy pre ECF.]
5. [[Od 1. januára 2028/dátumu začatia vykonávania programu] odchylné od článku 216 ods. 4 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa akýkoľvek prebytok rezerv na rozpočtové záruky stanovené nariadeniami (EÚ) 2015/1017[2] a (EÚ) 2021/523[3] môže použiť na poskytovanie podpory Únie v rámci ECF. Tieto zdroje predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách pre ECF.]

Článok 6

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. ECF sa vykonáva v synergii s inými programami Únie. V rámci programu možno poskytnúť príspevok aj na akciu, na ktorú sa poskytol iný príspevok Únie z ECF, ak uvedené príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie osobitných pravidiel na podporu politiky v oblasti obranného priemyslu, sa na zodpovedajúci príspevok uplatňujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže uplatňovať jednotný súbor pravidiel ktoréhokoľvek prispievajúceho programu Únie a môže sa uzavrieť jediný právny záväzok. Ak sa príspevok Únie zakladá na oprávnených nákladoch, kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.
2. Postupy udeľovania v rámci ECF sa môžu v rámci priameho alebo nepriameho riadenia vykonávať spoločne s členskými štátmi, inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami, medzinárodnými finančnými inštitúciami alebo inými tretími stranami za predpokladu, že je zabezpečená ochrana finančných záujmov Únie, ako aj bezpečnostných a obranných záujmov Únie a členských štátov. Postupy udeľovania v rámci ECF podliehajú jedinému súboru pravidiel a vedú k uzavretiu jediného právneho záväzku. Na tento účel môžu partneri prístupniť pre ECF zdroje v súlade s článkom 5 tohto nariadenia alebo môžu byť v príslušných prípadoch v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách poverení vykonávaním postupu udeľovania. V spoločných postupoch udeľovania môžu byť aj zástupcovia partnerov spoločného postupu udeľovania členmi komisie pre vyhodnotenie uvedenej v článku 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 7

Koordinácia týkajúca sa ECF a iných programov Únie

1. Komisia zabezpečuje strategickú súdržnosť a konzistentnú implementáciu Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, rámcového programu pre výskum a inovácie a Inovačného fondu.
2. Komisia a členské štáty spôsobom, ktorý zodpovedá ich príslušným povinnostiam, uľahčujú koordináciu a súdržnosť medzi Európskym fondom pre konkurencieschopnosť a plánmi národného a regionálneho partnerstva týkajúcimi sa spoločných priorít v oblasti konkurencieschopnosti vo vybraných kľúčových oblastiach a projektoch, ktoré sa považujú za strategicky dôležité a predstavujú spoločný európsky záujem.
3. ECF sa implementuje v súčinnosti a komplementárnym spôsobom s Fondom Globálna Európa s inými nástrojmi a iniciatívami Únie vrátane Fondu Globálna Európa s cieľom podporiť globálnu konkurencieschopnosť, zabezpečiť diverzifikované zdroje dodávok a posilniť vývozný potenciál a možnosti európskych spoločností, a s inými programami Únie vrátane Nástroja na prepájanie Európy, Programu pre jednotný trh a colníctvo, programov Erasmus+ a AgoraEU.

Článok 8

Pečať konkurencieschopnosti

1. Ak sa v pracovnom programe stanovuje možnosť udeliť pečať konkurencieschopnosti, udelí sa vysokokvalitným návrhom alebo akciám, ktoré spĺňajú všetky tieto podmienky:
 - a) boli posúdené v kontexte postupu udeľovania v rámci ECF;
 - b) spĺňajú minimálne požiadavky na kvalitu daného postupu udeľovania. a
 - ba) spĺňajú všetky dodatočné podmienky, ktoré môžu byť stanovené v pracovnom programe alebo v dokumentoch súvisiacich s daným postupom udeľovania.
3. Členské štáty môžu podporiť projekty, ktorým bola udelená pečať konkurencieschopnosti, alebo môžu poskytnúť podporu prostredníctvom ECF sprístupnením dodatočných zdrojov pre ECF v súlade s článkom 5 ods. 1 alebo 2.
4. Bez ohľadu na odsek 1 sa strategickým projektom určeným v právnych aktoch Únie, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b), udelí pečať konkurencieschopnosti.

Článok 9
Oprávnenosť

1. Kritériá oprávnenosti sa stanovujú v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách s cieľom podporiť dosiahnutie všeobecných a špecifických cieľov stanovených v článku 3 tohto nariadenia a uplatňujú sa na všetky postupy udeľovania v rámci ECF.

2. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek osobitné podmienky alebo obmedzenia stanovené v rámci každého segmentu alebo zložky politiky a v súlade s článkom 10, na získanie podpory Únie v rámci postupov udeľovania v rámci ECF v kontexte priameho alebo nepriameho riadenia môže byť oprávnená jedna alebo viaceré z týchto kategórií právnych subjektov:
 - a) subjekty usadené v členskom štáte alebo v zámorských krajinách a územiach;
 - b) subjekty usadené v pridruženej krajine;
 - c) medzinárodné organizácie;
 - d) iné subjekty usadené v nepridružených tretích krajinách len vtedy, ak je financovanie takýchto subjektov nevyhnutné na vykonávanie akcie a prispieva k cieľom stanoveným v článku 3, najmä v osobitných prípadoch strategickej autonómie Únie a jej záujmov v oblasti hospodárskej bezpečnosti.

3. Dodatočne k článku 168 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa na akýchkoľvek mechanizmoch verejného obstarávania stanovených v článku 168 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môžu v relevantných prípadoch zúčastňovať a tieto mechanizmy využívať pridružené tretie krajiny uvedené v článku 11 ods. 1 tohto nariadenia a medzinárodné organizácie. Pravidlá uplatniteľné na členské štáty podľa článku 168 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa *mutatis mutandis* uplatňujú na zúčastnené pridružené tretie krajiny a medzinárodné organizácie.
4. V rámci postupov udeľovania v rámci ECF nie sú na získanie podpory oprávnené tieto činnosti:
 - a) činnosti, ktoré sú zakázané právom Únie, uplatniteľným medzinárodným právom alebo vnútroštátnym právom vo všetkých členských štátoch alebo
 - b) činnosti, ktoré sú už plne financované z iných verejných alebo súkromných zdrojov.
- 4a. v súlade s článkom 136 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa obmedzenia týkajúce sa oprávnenosti z bezpečnostných dôvodov uplatňujú na vysokorizikových dodávateľov v súlade s právom Únie.
5. V pracovnom programe alebo v dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania sa môžu kritériá oprávnenosti stanovené v tomto nariadení.
6. Zástupcovia tretích krajín alebo medzinárodných organizácií sa na rokovaníach o kritériách oprávnenosti nezúčastňujú.

Článok 9a

Kritériá udeľovania

1. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách kritériá udeľovania stanovené v pracovných programoch uvedených v článku 15 alebo vo výzvach na predkladanie návrhov odrážajú podľa potreby všeobecné ciele uvedené v článku 3 ods. 1 a sú založené na týchto zásadách:
 - a) kvalita predložených návrhov vzhľadom na ciele a priority stanovené vo výzve na predkladanie návrhov. Kritériá kvality zahŕňajú prvky, ako sú technický prínos, inovačné a funkčné charakteristiky a schopnosť dosiahnuť očakávané výsledky;
 - b) vplyv očakávaných výsledkov návrhov na dosiahnutie cieľov a priorít stanovených vo výzve na predkladanie návrhov, najmä so zameraním na pridanú hodnotu Únie, príspevok ku konkurencieschopnosti, produktivite a odolnosti a rozsah, v akom môže projekt prekonať finančné prekážky, ako je nedostatok trhového financovania alebo suboptimálne investičné situácie a
 - c) schopnosť návrhov podporovať v relevantných prípadoch osobitné činnosti podľa kapitol III, IV, V, VI a VII oddielov 1, 3 a 4 vzhľadom na povahu a ciele týchto činností.
2. Zástupcovia tretích krajín alebo medzinárodných organizácií sa na rokovaníach o kritériách udeľovania nezúčastňujú.
3. Tento článok sa nevzťahuje na pracovné programy prijaté na vykonávanie činností podľa kapitoly VII oddielu 2.

[Preferenčné zaobchádzanie EÚ]

1. [Podpora ECF sa zameriava na vývoj, výrobu a využívanie strategických technológií a odvetví v Únii v súlade s právom Únie a medzinárodnými záväzkami. V rámci postupov udeľovania sa môže uplatňovať ktorákoľvek z podmienok stanovených v odseku 2 s cieľom chrániť strategické záujmy Únie a jej záujmy v oblasti hospodárskej bezpečnosti, ako aj bezpečnosť a kritické aktíva a nimi zabezpečované služby.
2. V pracovnom programe, investičných usmerneniach alebo dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania sa môžu stanoviť podmienky oprávnenosti s cieľom zabezpečiť konkurencieschopnosť Únie vrátane ochrany hospodárskych záujmov a autonómie Únie, ak je to potrebné a vhodné, a to aj prostredníctvom preferenčných podmienok, ako sú obmedzenia alebo stimuly pre subjekty Únie, pri súčasnom obmedzení narušenia jednotného trhu. Tieto podmienky oprávnenosti môžu byť vo forme:
 - a) obmedzení týkajúcich sa účasti a výkonnosti, ktorými sa od zúčastnených subjektov vyžaduje, aby boli usadené v daných členských štátoch a vo vhodných prípadoch v iných oprávnených krajinách a aby na ich územiach využívali zariadenia alebo vykonávali činnosti. V pracovnom programe alebo dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania možno stanoviť ďalšie podrobnosti o uplatňovaní týchto obmedzení týkajúcich sa účasti a výkonnosti;
 - b) obmedzení týkajúcich sa prevodov, ktorými sa od príjemcov finančných prostriedkov z ECF vyžaduje, aby počas alebo do piatich kalendárnych rokov po skončení akcie neuskutočnili priamy či nepriamy prevod všetkých alebo niektorých operácií, prevod práv na výsledky alebo súvisiacich prístupových práv a práv na využívanie, a to vrátane udeľovania licencií, z oprávneného členského štátu alebo pridruženej krajiny na neoprávnenú tretiu krajinu. V opačnom prípade možno finančné prostriedky Únie znížiť a úplne alebo čiastočne vymáhať. V pracovnom programe alebo dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania možno stanoviť ďalšie podrobnosti o uplatňovaní týchto obmedzení prevodov;

- c) obmedzení týkajúcich sa dodávaných výrobkov a obsahu, ktorými sa od príjemcov finančných prostriedkov z ECF vyžaduje, aby zabezpečili určité minimálne využívanie alebo zaist'ovanie zariadení, dodávaných výrobkov a materiálov alebo ich komponentov od oprávnených subjektov uvedených v odseku 2 písm. a) a b), ktoré sa používajú na realizáciu akcie, pokiaľ tieto dodávané výrobky a materiály nemožno primerane získať od uvedených oprávnených subjektov. V pracovnom programe alebo dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania možno stanoviť ďalšie podrobnosti o uplatňovaní týchto obmedzení týkajúcich sa dodávok a obsahu;
- d) obmedzení týkajúcich sa kontrol, ktorými sa od príjemcov finančných prostriedkov z ECF vyžaduje, aby nadobudli schopnosť a/alebo disponovali schopnosťou rozhodovať o vytvorení a využití výsledkov bez obmedzení uložených neoprávnenými subjektmi, a to vrátane právomoci a praktickej spôsobilosti meniť, nahrádzať alebo odstraňovať časti výsledkov, ktorých sa týkajú obmedzenia uložené neoprávnenými subjektmi alebo tretími krajinami. V pracovnom programe alebo dokumentoch súvisiacich s postupom udeľovania možno stanoviť ďalšie podrobnosti o uplatňovaní týchto obmedzení týkajúcich sa projektového orgánu.
3. Postupy udeľovania, ktoré majú vplyv na bezpečnosť, obranu alebo verejný poriadok, najmä pokiaľ ide o strategické aktíva a záujmy Únie alebo jej členských štátov, sa majú obmedziť v súlade s článkom 136 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Tieto obmedzenia týkajúce sa oprávnenosti môžu obzvlášť zahŕňať:
- a) v prípade zúčastnených subjektov – obmedzenia týkajúce sa výkonných riadiacich štruktúr a obmedzenia týkajúce sa vlastníctva a kontroly obmedzujúce účasť všetkých alebo určitých subjektov na subjekty s výkonnou riadiacou štruktúrou, ako aj na vlastníctvo a kontrolu fyzickými alebo právnickými osobami usadenými v daných členských štátoch a vo vhodných prípadoch v iných oprávnených krajinách;

- b) v prípade vykonávaných činností – obmedzenia týkajúce sa miesta výkonu, využívania zariadení alebo vybavenia, ktorými sa obmedzuje využívanie všetkých alebo určitých činností na tie aktíva, ktoré sa nachádzajú alebo majú pôvod v daných členských štátoch a vo vhodných prípadoch v iných oprávnených krajinách;
- c) pokiaľ ide o iné bezpečnostné obmedzenia, bezpečnostné preskúmania a posúdenia rizík, bezpečnostné previerky, obmedzenia prevodov a prístupových práv vrátane udeľovania licencií na zabezpečenie primeraných záruk pre všetky alebo určité výsledky a iné informácie vytvorené alebo využité v rámci akcie.]

Článok 11

Tretie krajiny pridružené k ECF

1. Na ECF sa môžu v uplatniteľných prípadoch a v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 prostredníctvom úplného alebo čiastočného pridruženia k ECF zúčastňovať tieto tretie krajiny:
 - a) členovia Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHS), v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o EHS, ako aj európske mikroštáty (Andorra, Monako, San Maríno a Vatikán) v súlade s podmienkami stanovenými v príslušných dohodách;
 - b) prístupujúce krajiny, kandidátske krajiny a potenciálni kandidáti v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách, protokoloch a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;

- c) krajiny európskej susedskej politiky v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách, protokoloch a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
- d) iné tretie krajiny v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej medzinárodnej dohode vzťahujúcej sa na účasť tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie.

2. Dohodami týkajúcimi sa účasti na ECF uvedenými v odseku 1 sa:

- a) zabezpečuje spravodlivú rovnováhu, pokiaľ ide o príspevky tretej krajiny zúčastňujúcej sa na ECF a prínosy pre ňu;
- b) stanovujú podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na ECF a jeho všeobecné administratívne náklady pozostávajúcich z operačného príspevku a účastníckeho poplatku;
- c) tretej krajine neudeľujú žiadne právomoci rozhodovať v programe;
- d) zaručujú práva Únie zabezpečovať správne finančné riadenie a chrániť svoje finančné záujmy
- e) V relevantných prípadoch zabezpečuje ochrana strategických, bezpečnostných a obranných záujmov a záujmov verejného poriadku Únie a členských štátov.

3. Na účely odseku 2 písm. d) tretia krajina udelí potrebné práva a prístup, ktoré sa vyžadujú podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách a nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013, a zaručí vykonateľnosť rozhodnutí, ktorými sa ukladá peňažný záväzok osobám iným, než sú štáty, v zmysle článku 299 ZFEÚ, ako aj rozsudkov a uznesení Súdneho dvora Európskej únie.
4. V súlade s článkom 218 ZFEÚ možno uzavrieť samostatné osobitné dohody v prípade činností v rámci ECF, ktoré sa týkajú bezpečnosti a poskytovania zabezpečených služieb a kritických aktív Únii.

Článok 12

Vykonávanie a formy podpory Únie

1. ECF sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov v súlade s článkom 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Pracovné programy sú ročné alebo viacročné. V závislosti od povahy a cieľa vykonávaných činností sa uprednostňuje vykonávanie ECF prostredníctvom viacročných pracovných programov.
2. ECF sa implementuje v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách v rámci priameho riadenia alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.
3. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá stanovené v článku 53a musia byť postupy udeľovania vykonávané v rámci ECF v súlade so všeobecnými ustanoveniami ECF stanovenými v kapitolách I a II tohto nariadenia, ktoré majú v prípade rozporu prednosť pred akýmikoľvek inými pravidlami týkajúcimi sa činností alebo následnými vykonávacími aktmi.

4. Ak sa postupy udeľovania v rámci ECF týkajú viac ako jedného špecifického cieľa stanoveného v článku 3 ods. 2, v pracovnom programe sa môže stanoviť, že postup udeľovania sa má vykonávať podľa pravidiel pre jeden z príslušných špecifických cieľov stanovených v kapitolách IV až VII tohto nariadenia okrem nariadenia o rozpočtových pravidlách a všeobecných pravidiel stanovených v kapitolách I a II tohto nariadenia, a to na základe toho, ktoré z uplatniteľných pravidiel je najvhodnejšie vzhľadom na povahu a osobitné charakteristiky príslušnej činnosti a v náležitých prípadoch ktorá zložka prevažuje. Na činnosti, ktoré patria medzi ciele stanovené v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 2, sa uplatňujú pravidlá stanovené v kapitole VII oddiele 2.
5. V súlade s článkom 192 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa granty udeľujú v otvorených a súťažných konaniach po uverejnení výziev na predkladanie návrhov, s výnimkou prípadov uvedených v článku 198 uvedeného nariadenia vrátane písmena e).
6. Podporu Únie možno poskytovať v každej forme v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, najmä vo forme grantov, cien, verejného obstarávania, nefinančných darov, rozpočtových záruk alebo finančných nástrojov.
7. Ak sa podpora Únie poskytuje vo forme rozpočtovej záruky alebo finančných nástrojov, a to aj v kombinácii s inými formami nenávratnej podpory v rámci operácií kombinovaného financovania, implementuje sa v súlade s hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

8. Ak sa finančné prostriedky Únie poskytujú vo forme grantu, a to aj vtedy, keď sa v rámci operácií kombinovaného financovania kombinuje s inými formami návratnej podpory, ktoré nie sú podporované z rozpočtu Únie, finančné prostriedky sa poskytujú v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách a vo forme financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v súlade s článkom 125 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách, alebo v prípade potreby s využitím zjednodušeného vykazovania nákladov. Finančné prostriedky možno poskytnúť aj vo forme náhrady skutočných oprávnených nákladov, ak ciele akcie nemožno dosiahnuť inak alebo ak je takáto forma potrebná na umožnenie iných zdrojov finančných prostriedkov vrátane finančných prostriedkov z členských štátov.
9. V súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže byť komisia pre vyhodnotenie v prípade akcií, prostredníctvom ktorých sa realizujú výskumné a inovačné činnosti, čiastočne alebo úplne skladat' z nezávislých externých expertov.
10. Príspevky do vzájomného poisťovacieho mechanizmu stanoveného v článku 30 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) [XXX] [Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie] môžu pokrývať riziko spojené s vymáhaním súm splatných príjemcami a považujú sa za dostatočnú záruku podľa článku 155 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Od prijímateľov sa nesmie prijať, ani sa im nesmie uložiť žiadna ďalšia záruka alebo zábezpeka.
11. V prípade potreby sa na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 3, časti ECF môžu vykonávať prostredníctvom európskych partnerstiev podľa pravidiel stanovených v článku 11 rámcového programu pre výskum a inovácie a môžu sa určiť a dohodnúť v úzkej spolupráci s členskými štátmi.

- 11a. Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 3, sa časti ECF môžu v podľa potreby implementovať prostredníctvom viacnárodných projektov vytvorených v súlade s rozhodnutím (EÚ) 2022/2481, a to predovšetkým vrátane projektov, ktoré sa vykonávajú prostredníctvom konzorcií pre európsku digitálnu infraštruktúru.
12. Popri dôvodoch, ktoré sú stanovené v článku 132 nariadenia o rozpočtových pravidlách, je vďaka postupom udeľovania a z nich vyplývajúcim právnym záväzkom možné daný právny záväzok ukončiť, ak je nepravdepodobné, že sa ciele akcie vôbec podarí dosiahnuť alebo že sa ich podarí dosiahnuť v stanovených lehotách, alebo ak akcia stratila svoj politický význam.

Článok 13

Ochrana utajovaných skutočností EÚ

1. Komisia chráni utajované skutočnosti EÚ (ďalej len „EUCI“) v súlade s bezpečnostnými predpismi stanovenými v rozhodnutí Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444⁴².
2. Každý členský štát zabezpečí, aby poskytoval stupeň ochrany EUCI, ktorý je rovnocenný stupňu, ktorý poskytujú bezpečnostné predpisy Rady stanovené v rozhodnutí Rady 2013/488/EÚ.⁴³
 - 2a. EUCI sa môžu vymieňať len s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, ktoré s Úniou uzavreli platnú a uplatniteľnú dohodu o výmene a ochrane utajovaných skutočností.
 - 2b. S výhradou odseku 2a sa môže fyzickej osobe s pobytom v tretej krajine alebo právnickej osobe usadenej v tretej krajine poskytnúť prístup k EUCI, ak sa to v jednotlivých prípadoch považuje za potrebné, a to podľa povahy a obsahu takýchto skutočností, príjemcovej potreby poznať a stupňa výhody pre Úniu.

⁴² Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53 – 88).

⁴³ Rozhodnutie Rady z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1 – 50).

- 2c. Ak zmluvy alebo dohody o grante zahŕňajú, vyžadujú si alebo obsahujú EUCI, príslušný financujúci subjekt spresní vo výzve na predkladanie návrhov alebo v súťažných podkladoch opatrenia a požiadavky potrebné na to, aby sa zaistila bezpečnosť takýchto skutočností na požadovanej úrovni.
- 2d. Na ochranu EUCI verejní obstarávatelia alebo orgány poskytujúce granty zabezpečia, aby povinnosti dodávateľov alebo prijímateľov týkajúce sa ochrany EUCI používaných alebo vytvorených pri plnení zmlúv alebo dohôd o grante boli neoddeliteľnou súčasťou týchto zmlúv alebo dohôd o grante. Bezpečnostné požiadavky špecifické pre zmluvu a grant sa opíšu v bezpečnostnej doložke (ďalej len „SAL“). V relevantných prípadoch sa bezpečnostné požiadavky špecifické pre program alebo projekt opíšu v bezpečnostných pokynoch pre program alebo projekt (ďalej len „PSI“).
- 2e. S cieľom zabezpečiť, aby sa EUCI utajovali konzistentným spôsobom, Komisia vypracuje s pomocou bezpečnostných expertov vymenovaných členskými štátmi alebo pridruženými krajinami, na ktorých území sú príjemcovia alebo dodávateľia usadení, usmernenia pre určovanie stupňa utajenia.
3. Na uľahčenie výmeny EUCI s členskými štátmi a vo vhodných prípadoch s inými príjemcami vrátane príslušných dodávateľov a príjemcov sa používajú výmenné systémy, ktoré sú certifikované príslušným orgánom bezpečnostnej akreditácie na ochranu EUCI s požadovaným stupňom utajenia.
4. Inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie zapojené do plnenia rozpočtu Únie majú prístup k neutajovaným skutočnostiam, ktoré sú potrebné na účely vykonávania postupov udeľovania, plnenie zmlúv alebo dohôd o grante vrátane podávania správ a uskutočňovania platieb, ako aj realizácie kontrol, preskúmaní, auditov a vyšetrovaní.
- 4a. Prístup k EUCI môžu mať v náležitých prípadoch len inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, ktoré majú zavedené bezpečnostné pravidlá a postupy na manipuláciu s EUCI a ich uchovávanie, ktoré zabezpečujú úroveň ochrany rovnocennú s tou, ktorú zabezpečuje Komisia alebo Rada. Prístup k EUCI sa v náležitých prípadoch udeľuje len na základe potreby poznať osobe, ktorá je oprávnená na prístup k EUCI na príslušnom stupni.

Článok 13a

Ochrana postupov udeľovania

1. Vo všetkých fázach postupov udeľovania v rámci ECF, ktoré zahŕňajú utajované skutočnosti, sa s administratívnymi informáciami, ktoré nie sú utajované a sú potrebné na hodnotenie, udeľovanie alebo audit podpory Únie, ktoré sa obmedzujú na právne, finančné a procesné informácie, zaobchádza v súlade s týmito pravidlami:
 - a) považujú sa za informácie, na ktoré sa vyťahuje povinnosť služobného tajomstva;
 - b) sú prístupné len príjemcom, ktorí majú potrebu ich poznať;
 - c) ich elektronický prenos je šifrovaný v súlade s požiadavkami odosielajúceho subjektu;
 - d) používatelia komunikačného a informačného systému (CIS), ktorí manipulujú s takýmito informáciami, sa identifikujú pred tým, ako sa im udelí prístup do CIS, a autentifikujú sa na úrovni zabezpečenia, ktorá je primeraná úrovni posúdeného rizika;
 - e) uchovávajú sa pod kontrolou zodpovedného držiteľa.

ODDIEL 3

SPRÁVA

Článok 13b

Strategická poradná úloha všeobecného výboru ECF

1. Všeobecný výbor ECF uvedený v článku 83 ods. 1 písm. a) okrem svojej úlohy výboru v zmysle nariadenia (EÚ) 182/2011 radí Komisii a poskytuje odporúčania, pokiaľ ide o:
 - a) celkové strategické smerovanie a priority ECF s prihliadnutím na všeobecné ciele stanovené v článku 3 ods. 1 tohto nariadenia;

- aa) dlhodobé trendy týkajúce sa konkurencieschopnosti, oblasti zlyhaní trhu a suboptimálne investičné situácie;
 - b) podporu MSP, startupov a scaleupov, a to aj pokiaľ ide o uľahčovanie účasti menej skúsených subjektov na ECF;
 - c) uľahčovanie spolupráce medzi členskými štátmi využitím príležitostí vyplývajúcich z cieľov a priorít ich národných priemyselných politík vrátane cezhraničnej spolupráce a rozšírenia účasti v celej Únii;
 - ca) potrebu prispôbiť priority vyvíjajúcim sa hospodárskym podmienkam;
 - cb) posilnenie prepojenia medzi výskumnou, inovačnou a priemyselnou politikou s cieľom zabezpečiť integrovaný prístup v rámci investičného procesu.
2. Všeobecný výbor ECF si môže vymieňať informácie aj o otázkach súvisiacich s týmto nariadením.
- 2a. Všeobecný výbor ECF v rámci svojej poradnej úlohy podľa tohto nariadenia zváži okrem iného orientáciu zahrnutú v aktoch prijatých v rámci európskeho semestra, výročnú správu o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti, odporúčania poskytnuté radou zainteresovaných strán ECF a výsledky konzultácií v rámci tematických platforiem.
3. Všeobecný výbor ECF na svojom prvom zasadnutí vo svojej poradnej úlohe prijme na základe návrhu Komisie svoj rokovací poriadok, ktorý sa má dodržiavať, keď všeobecný výbor ECF koná vo svojej poradnej úlohe.

4. Zasadnutia všeobecného výboru ECF v rámci jeho strategickej poradnej úlohy sa konajú takto:

- i) Riadne zasadnutia v rámci poradnej úlohy všeobecného výboru EC sa konajú aspoň raz ročne a dodatočne na žiadosť jednoduchej väčšiny členských štátov. Komisia zvoláva zasadnutia a pripravuje program po konzultácii s členmi všeobecného výboru ECF v súlade s poradnými úlohami všeobecného výboru ECF podľa tohto nariadenia a s jeho rokovacím poriadkom. Na riešenie otázok spoločného významu týkajúcich sa kolaboratívneho výskumu a inovácií financovaných zo zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II programu Horizont Európa sa organizujú spoločné zasadnutia všeobecného výboru ECF v rámci jeho poradnej úlohy a strategického zloženia výboru podľa článku 17b [rozhodnutia Rady – Horizont Európa 2025/0544] v rámci jeho poradnej úlohy.
- ii) Okrem riadnych zasadnutí opísaných v bode i) sa pred prípravou prvých pracovných programov a tri roky po začatí programu uskutoční strategické zasadnutie všeobecného výboru ECF na primeranej úrovni s cieľom poskytnúť odporúčania týkajúce sa celkového strategického smerovania a priorít vykonávania ECF v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3. Na účely bodov programu, v rámci ktorých sa riešia otázky spoločného významu týkajúce sa kolaboratívneho výskumu a inovácií financované zo zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II programu Horizont Európa sa zasadnutie stáva spoločným zasadnutím so strategickým zložením výboru podľa článku 17b [rozhodnutia Rady Horizont Európa 2025/0544], ktorý koná v rámci svojej poradnej úlohy.

- iii) Na účely prípravy strategických zasadnutí uvedených v bode ii) musia byť členské štáty schopné v počiatočnom štádiu poskytnúť strategické informácie o celkovom strategickom smerovaní ECF, pričom zohľadnia všetky relevantné prvky vrátane dlhodobých trendov týkajúcich sa konkurencieschopnosti a oblastí zlyhania trhu. Komisia vypracuje viacročný strategický dokument ECF o celkovom strategickom smerovaní a prioritách ECF, ktorý sa vzťahuje aj na činnosti v zamerané na kolaboratívny výskum a inovácie financované zo zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II programu Horizont Európa, pričom v náležitých prípadoch zohľadní príspevky členských štátov, ako aj príslušné analýzy a vstupy založené na dôkazoch od iných zainteresovaných strán. Tento dokument sa prerokuje na strategických zasadnutiach uvedených v bode ii).
- iv) Odporúčania vyplývajúce z rokovaní na strategických zasadnutiach uvedených v bode ii) by sa mali zohľadniť pri vykonávaní tohto nariadenia bez toho, aby Komisiu zaväzovali.

Článok 14

Rada zainteresovaných strán ECF

1. Zriaďuje sa rada zainteresovaných strán ECF.
2. Členov rady zainteresovaných strán ECF vymenúva Komisia na základe transparentného procesu a otvorenej výzvy na predkladanie nominácií alebo na vyjadrenie záujmu, podľa toho, čo Komisia považuje za vhodnejšie. Pri vymenúvaní členov rady zainteresovaných strán ECF Komisia zohľadní potrebu zabezpečiť sektorovú rovnováhu s osobitným dôrazom na strategické odvetvia, typ organizácie vrátane súkromných investorov, zástupcov priemyslu a odborníkov na výskum a inovácie, napr. z akademickej obce, a na veľkosť, ako aj na zástupcov MSP, odborné znalosti, pohlavie, vek a geografické rozdelenie. Funkčné obdobie členov rady je obmedzené na štyri roky a možno ho obnoviť raz. Členovia rady konajú čestne a bezúhonne.

3. V prípade rady zainteresovaných strán ECF stanoví Komisia podrobné pravidlá týkajúce sa výberu a zloženia rady, rokovacieho poriadku, konfliktu záujmov a dôvernosti. Členovia rady zainteresovaných strán ECF sú týmito pravidlami viazaní.
4. Rada zainteresovaných strán ECF, ktorej poskytuje informácie monitorovacie stredisko pre vznikajúce technológie, poskytuje poradenstvo o celkovom smerovaní ECF, a konkrétne o:
 - a) dlhodobých trendoch v oblasti konkurencieschopnosti, o oblastiach zlyhaní trhu a suboptimálnych investičných situáciách, ktoré by sa mohli riešiť implementáciou ECF;
 - b) identifikácii strategických portfólií projektov v rámci všetkých činností ECF;Rada zainteresovaných strán ECF môže na účely poskytovania poradenstva podľa prvého pododseku písm. b) pozostávať z rôznych politicky orientovaných zložení.
- 4a. Rada zainteresovaných strán ECF poskytuje poradenstvo všeobecnému výboru ECF uvedenému v článku 13b.

Článok 14a

Tematické platformy

Komisia sprístupní tematické platformy pre spoluprácu s cieľom zabezpečiť, aby sa pri vypracúvaní pracovných programov konzultovalo so zainteresovanými stranami. To môže zahŕňať medzitematické konzultácie s cieľom zabezpečiť súdržnosť medzi pracovnými programami v otázkach horizontálnej povahy, najmä pokiaľ ide o MSP.

Investičný výbor v rámci nástroja ECF InvestEU

5. V rámci nástroja ECF InvestEU sa zriaďuje plne nezávislý investičný výbor (ďalej len „investičný výbor“).
6. Investičný výbor zasadá v rôznych zloženiach, ktoré zodpovedajú segmentom politiky uvedeným v článku 1 ods. 2. Štruktúrou každého zloženia sa zabezpečí zastúpenie širokých odborných znalostí v hospodárskych a technologických odvetviach, ktorých sa konkrétny segment politiky týka, ako aj na geografických trhoch v Únii a v globálnych hodnotových reťazcoch. Štruktúra investičného výboru je rodovo vyvážená.
 - 6a. Investičný výbor vykonáva svoje povinnosti nestranne a vo výhradnom záujme ECF. Členovia investičného výboru nesmú žiadať ani prijímať pokyny od implementujúcich partnerov, inštitúcií Únie, členských štátov ani od žiadnych iných verejnoprávnych alebo súkromnoprávných subjektov.
7. Investičný výbor preskúma návrhy operácií financovania a investičných operácií, ktoré môžu mať formu rámcových operácií a ktoré implementujúci partneri predložili na krytie v rámci nástroja ECF InvestEU, a overí ich súlad s platnými pravidlami v rámci nástroja ECF InvestEU a s požiadavkami stanovenými v písmene a), pričom zohľadní expozíciu voči vyšším úrovniam rizík, ktorú sú súkromní účastníci finančných operácií schopní alebo ochotní akceptovať, a v článku 212 ods. 2 písm. b), d) a h) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Investičný výbor pri svojom preskúmaní zohľadní ciele stanovené v článku 3 a investičné usmernenia. Investičný výbor po preskúmaní rozhodne o schválení navrhovaných operácií financovania a investičných operácií, na ktoré sa vzťahuje krytie v rámci nástroja ECF InvestEU.

- 7a. Komisia stanoví pre investičný výbor podrobné pravidlá výberu a zloženia výboru, odmeňovania členov, rokovacieho poriadku, konfliktov záujmov a dôvernosti.

Článok 14c

Poradný výbor v rámci nástroja ECF InvestEU

- 7aa. V rámci nástroja ECF InvestEU sa zriaďuje poradný výbor (ďalej len „poradný výbor“).
8. Poradný výbor sa skladá z jedného zástupcu každého implementujúceho partnera a jedného zástupcu každého členského štátu. V záujme celkovej súdržnosti ECF preskúmava poradný výbor výkonnosť a vplyv nástroja ECF InvestEU vrátane príspevkov členských štátov, ako sa stanovuje v článku 5 ods. 1, a iných programov EÚ, ako sa stanovuje v článku 23 ods. 2, pričom zohľadňuje informácie, ktoré každoročne poskytuje Komisia o implementácii nástroja ECF InvestEU, vrátane pákového a multiplikačného efektu, mobilizácie súkromného kapitálu a posúdenia primeranosti miery tvorby rezerv rozpočtovej záruky v súlade s článkom 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách, a o projektovom poradenstve. Poradný výbor poskytuje poradenstvo týkajúce sa návrhu finančných produktov, využívania súkromných finančných prostriedkov na podporu politických priorít a iniciatív EÚ vrátane nástroja pre scaleupy uvedeného v článku 22 a strategického a operačného smerovania v oblasti svojej pôsobnosti, a to aj v súvislosti s investičnými usmerneniami, pričom zabezpečuje súlad s prioritami Únie v oblasti priemyslu a konkurencieschopnosti. Poskytuje aj poradenstvo v oblasti koordinácie s EIC s cieľom zabezpečiť komplementárnosť s inými finančnými prostriedkami Únie alebo súkromnými investíciami. Poradnému výboru predsedá zástupca Komisie. Zástupca skupiny EIB je jej podpredsedom.

9. Komisia stanovuje podrobné pravidlá týkajúce sa zloženia poradného výboru, jeho rokovacieho poriadku, ako aj konfliktov záujmov a dôvernosti.
10. Komisia nadväzuje pravidelné dialógy o preskúmaní politiky s každým implementujúcim partnerom s cieľom prediskutovať pokrok dosiahnutý pri implementácii finančných produktov a finančných dojednaní a zapojiť sa do vývoja príslušných politík.

Kapitola II

SÚBOR NÁSTROJOV ECF

ODDIEL 1

GRANTY, VEREJNÉ OBSTARÁVANIE A NÁSTROJE NA KOORDINÁCIU PRIEMYSELNÝCH POLITÍK

Článok 15

Pracovné programy

1. V pracovných programoch uvedených v článku 12 sa stanovujú:
 - a) akcie a súvisiaci rozpočet z ECF, ako aj akcie stanovené v osobitne vyhradenej časti pracovných programov, ako je uvedené v odseku 2;
 - b) nástroje a formy financovania;
 - c) kritériá oprávnenosti a v náležitých prípadoch kritériá udeľovania;
 - d) jednotná miera spolufinancovania na akciu pre granty založené na skutočných nákladoch;
 - e) akcie, na ktoré sa vzťahuje vzájomný poisťovací mechanizmus zriadený podľa nariadenia (EÚ) [XXX] [Horizont Európa];
 - f) pravidlá uplatniteľné na akcie týkajúce sa viac ako jedného špecifického cieľa;

- g) akcie, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá, najmä pokiaľ ide o vlastníctvo výsledkov, ich využívanie a šírenie, prenos a udeľovanie s nimi súvisiacich licencií, ako aj prístupové práva k nim;
 - h) akcie, pri ktorých sa využívajú mechanizmy stanovené v článku 20, a dôvody, ktoré odôvodňujú uplatňovanie týchto mechanizmov;
 - ha) v náležitých prípadoch možnosť udeliť pečať konkurencieschopnosti, ako sa uvádza v článku 8, a prípadné dodatočné podmienky takéhoto udelenia;
 - hb) v náležitých prípadoch používanie nástrojov na koordináciu priemyselných politík, ako sa uvádza v článkoch 16 až 19 tohto nariadenia, vrátane pravidiel používania týchto nástrojov v osobitných situáciách;
 - hc) v náležitých prípadoch osobitné výnimočné a riadne odôvodnené prípady podľa článku 20 ods. 2 písm. a), b) a c).
- 1a. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme pracovné programy, ktorými sa vykonávajú špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2, ako aj horizontálne činnosti uvedené v kapitole III. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
2. V pracovných programoch prijatých v súlade s odsekom 1a sa do osobitnej vyhradenej časti zahŕňajú kolaboratívne výskumné a inovačné činnosti uvedené v článku 15 ods. 3 [programu Horizont Európa] a ich vyhradený rozpočet.
- 2a. V pracovných programoch sa v osobitnej vyhradenej časti opisuje, ako sa zameriavajú na podporu MSP, a to i s ohľadom na článok 29 a jeho prispôsobené opatrenia na zabezpečenie účinnej účasti MSP.
6. Komisia môže z riadne opodstatnených vážnych a naliehavých dôvodov, ktoré súvisia s potrebou okamžitej reakcie na krízu alebo na iné obdobné mimoriadne a náležité odôvodnené núdzové situácie, prijať pracovný program prostredníctvom okamžite uplatniteľných vykonávacích aktov v súlade s postupom uvedeným v článku 83 ods. 4.

Článok 16

Budovanie hodnotových reťazcov jednotného trhu

1. S cieľom budovať odolné hodnotové reťazce Únie a posilniť jednotný trh môžu pracovné programy v prípade strategických odvetví zahŕňať špecializované súťažné výzvy zamerané na rozvoj hodnotových reťazcov, ktoré by mohli prispieť k odolnosti a hospodárskej bezpečnosti Únie posilnením a ochranou kritických hodnotových reťazcov Únie a diverzifikáciou zdrojov dodávok, a to aj z integrovaných hodnotových reťazcov Únie.
 - 1a. Výzvy uvedené v odseku 1 podporujú prípravu projektov, ako aj prilákanie dodatočného verejného, a najmä súkromného kapitálu, a to s cieľom zapojiť dodávateľov, výrobcov a inovátorov z rôznych členských štátov a diverzifikovať zdroje dodávok.
 - 1b. Pracovný program môže stanovovať špecializované výzvy zamerané na MSP alebo zahŕňať osobitné opatrenia na uľahčenie účasti MSP v konzorciách s cieľom posilniť cezhraničnú spoluprácu a rozšíriť účasť v celej Únii. Návrhy predložené v rámci takýchto výziev sa posudzujú na základe kritérií stanovených v článku 9a ods. 1.

Článok 17

Technologickí priekopníci z EÚ

1. Pracovné programy môžu zahŕňať špecializované dvojfázové postupy udeľovania uplatňujúce zásadu „zdola nahor“ s cieľom identifikovať a podporovať technologických priekopníkov z EÚ prostredníctvom priemyselných konzorcií, pričom sa využije ich úloha, ktorou je pôsobiť ako katalyzátor inovácie a vývozu, a posilniť ich globálne konkurenčné postavenie spolu s ich partnermi a dodávateľmi z radov európskych MSP, a to prostredníctvom investícií do nových riešení a identifikácie príslušných partnerov. Podporiť možno prípravu projektu, ako aj prilákanie dodatočného verejného, a najmä súkromného kapitálu.

2. V prvej fáze postupov udeľovania uvedených v odseku 1 možno uverejniť otvorenú, súťažnú a transparentnú výzvu na vyjadrenie záujmu týkajúcu sa tovaru, prác alebo služieb, ktoré by mohli všeobecne či v konkrétnom odvetví prispieť ku konkurencieschopnosti Únie, a to bez spresnenia druhu činností alebo nástroja plnenia rozpočtu, ktoré sa majú použiť.
3. V druhej fáze postupov udeľovania uvedených v odseku 2 sa podporí analýza a prilákanie dodatočného verejného, a najmä súkromného kapitálu.
4. Pri vyhodnocovaní a určovaní poradia úspešnosti návrhov a ponúk predložených v rámci postupov udeľovania uvedených v odseku 1 sa prihliada na kritériá udeľovania v súlade s článkom 9a.
5. Komisia pre vyhodnotenie uvedená v článku 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách určí najvhodnejší nástroj plnenia rozpočtu a zároveň navrhne maximálnu výšku a formu príspevku Únie.

Článok 18

Akcie týkajúce sa zvýšenia výroby

1. Podľa článku 196 ods. 2 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa finančné príspevky môžu v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch, ak je to potrebné na realizáciu projektov výroby, ktoré sú nevyhnutné na posilnenie odolnosti Únie, ako sa uvádza v článku 3 ods. 1 písm. b), alebo činností potrebných na zaistenie bezpečnosti, odolnosti alebo kontinuity služieb v záujme podpory cieľov uvedených v článku 3 ods. 2 písm. d), udeliť na akcie, ktoré sa začali najviac 9 mesiacov pred dátumom predloženia návrhu týchto akcií.
2. V pracovných programoch alebo dokumentoch súvisiacich s postupmi udeľovania sa stanovujú osobitné podmienky s cieľom zabezpečiť, aby bola daná podpora nevyhnutná a primeraná, aby doplnkovosť financovania neumožňovala nadmernú kompenzáciu a dvojité financovanie, aby bola dočasná, časom sa znižovala a aby sa riadila konkurenčnými postupmi udeľovania zameranými na vplyv.

Článok 19

[Navýšenie prostriedkov pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu]

1. [Z ECF sa môžu podporovať:
 - a) projekty priamo zapojené do dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu schváleného Komisiou podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ;
 - b) nadväzujúce projekty vychádzajúce z výsledkov dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, ktoré sú podmienené značnými súkromnými investíciami.
2. Akákoľvek podpora z ECF poskytnutá pre dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu uvedený v odseku 1 je podmienená vnútroštátnym spolufinancovaním.]

Článok 20

Zrýchlené a ciele akcie pre konkurencieschopnosť

1. [S cieľom vytvoriť alebo uľahčiť možnosť podpory Únie pre akcie naliehavého verejného záujmu alebo akcie s kritickou časovou citlivosťou, ktoré by sa inak podľa zvyčajných pravidiel uplatniteľných na rozpočet Únie alebo odvetvové politiky nedali účinne realizovať, sa v pracovných programoch môžu identifikovať určité postupy udeľovania v rámci priameho alebo nepriameho riadenia, pri ktorých sa počas postupu udeľovania alebo počas vykonávania podporovaných činností môžu využívať určité doplnenia, výnimky či odchýlky z uplatniteľného práva, a to za všetkých týchto podmienok:
 - a) akcia je nevyhnutná a vhodná na dosiahnutie jej cieľov v súlade so všeobecnými alebo špecifickými cieľmi programu;
 - b) akcia je riadne odôvodnená naliehavým verejným záujmom a/alebo jej charakter spočíva v časovej citlivosti, alebo sa vyznačuje oboma charakteristikami;
 - c) akciu nemožno v opačnom prípade podľa zvyčajných pravidiel uplatniteľných na postupy udeľovania účinne realizovať.]

2. V súlade s odsekom 1 možno na postup udeľovania uplatniť jedno alebo viacero z týchto opatrení:
- a) v prípade grantov sa bez toho, aby bolo dotknuté využívanie súťažných konaní vždy, keď je to vhodné, a to v súlade s článkom 192 ods. 1 a popri článku 198 nariadenia o rozpočtových pravidlách, vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže v pracovných programoch stanoviť, že postup udeľovania má formu cieľenej intervencie s cieľom:
1. stanoviť sumu, do výšky ktorej možno identifikovať návrhy, ktorým bola udelená pečať konkurencieschopnosti uvedená v článku 8 tohto nariadenia, no nezískali finančné prostriedky Únie z dôvodu nedostatočného rozpočtu, a vyzvať na predloženie týchto návrhov. Žiadatelia môžu byť vyzvaní na opätovné predloženie svojho návrhu bez výzvy. Ak sa návrh opätovne predloží bez podstatnej zmeny, udeľujúci orgán sa môže rozhodnúť, že sa v plnej miere spoľahne na predchádzajúce kladné hodnotenie a všetky predtým vykonané kontroly, ako aj predloženú podpornú dokumentáciu. Dôvody udelenia individuálnej akcie sa musia riadne opodstatniť v rozhodnutí o udelení, pričom sa zoznam udelených akcií uverejní vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9 nariadenia o rozpočtových pravidlách; alebo
 2. identifikovať akciu a prijímateľov alebo oblasť politiky a kategórie prijímateľov a stanoviť sumu, do výšky ktorej možno požiadať o predloženie návrhov na rozšírenie akcií v rámci ECF alebo iných programov Únie, vďaka čomu sa zabezpečí pokračovanie v existujúcich činnostiach alebo doplnenie ďalších činností alebo subjektov alebo ďalší rozvoj výsledkov. Ak sa akcie a prijímatelia v pracovnom programe individuálne neuvádzajú, dôvody udelenia individuálnej akcie sa musia riadne odôvodniť v rozhodnutí o udelení, pričom sa zoznam udelených akcií uverejní vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Udelenie grantu sa môže uskutočniť formou zmeny pôvodnej akcie, a to doplnením nových činností a zvýšením maximálneho príspevku Únie; alebo

3. identifikovať, a to vo výnimočných prípadoch, keď žiadnou z ostatných akcií uvedených v bodoch 1 a 2 nie je možné dosiahnuť cieľ akcie, akciu odôvodneného naliehavého verejného záujmu pre Úniu a prijímateľov alebo kategórie prijímateľov, ktorí môžu byť vyzvaní na predloženie návrhu bez výzvy. Dôvody udelenia individuálnej akcie sa musia riadne opodstatniť v rozhodnutí o udelení, pričom sa zoznam udelených akcií uverejní vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- b) odchyľne od článkov 199, 201 a 203 nariadenia o rozpočtových pravidlách týkajúcich sa grantov alebo od článku 170 ods. 1 písm. b) a c) a článku 170 ods. 2 toho istého nariadenia týkajúcich sa verejného obstarávania sa vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže v pracovných programoch stanoviť, že postup udeľovania má formu zrýchlenej intervencie s cieľom:
1. obmedziť požiadavky vzťahujúce sa na rozhodnutie o udelení a podpísanie právnych záväzkov na predbežné hodnotenie kritérií udeľovania a vylúčenia. V takom prípade sa rozhodnutie o udelení prijme výlučne na základe vlastného vyhlásenia žiadateľov a uchádzačov o podmienkach účasti a kritériách oprávnenosti, a to bez toho, aby sa počas predbežného hodnotenia vyžadovala príslušná podporná dokumentácia; záverečné hodnotenie, a to aj pokiaľ ide o podmienky a kritériá oprávnenosti, a žiadosti o akúkoľvek relevantnú podpornú dokumentáciu sa musia ukončiť do troch mesiacov od podpísania právneho záväzku; a
 2. vyžadovať, aby sa oznámenie výsledkov predbežného hodnotenia zaslalo žiadateľom alebo uchádzačom do 30 kalendárnych dní od termínu na predloženie návrhov alebo ponúk. Rozhodnutie o udelení sa prijme do 60 kalendárnych dní od termínu na predloženie návrhov alebo ponúk a v náležitých prípadoch sa naň nevzťahujú postupy stanovené v článku 83. Až do ukončenia záverečného hodnotenia sa nevypláca žiadne predbežné financovanie.

- c) odchylné od článku 9 tohto nariadenia sa v pracovných programoch môže vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch stanoviť, že postup udeľovania má formu stimulačnej intervencie s cieľom umožniť dočasné a podmienené upustenie od splnenia stanovenej časti kritérií oprávnenosti počas postupu udeľovania a od realizácie častí danej akcie, a to najmä pokiaľ ide o miesto usadenia. Splnenie tých kritérií oprávnenosti, od ktorých splnenia sa dočasne upustilo, sa namiesto toho dosiahne a vyhodnotí počas realizácie akcie v časovom rámci stanovenom v danom právnom záväzku. Ak dané kritériá oprávnenosti, od ktorých splnenia sa dočasne upustilo, nie sú k stanovenému dátumu splnené, akcia sa považuje za neoprávnenú v celom rozsahu a všetky finančné prostriedky Únie sa musia v plnej výške vrátiť. V prípade stimulačných intervencií sa nevypláca žiadne predbežné financovanie;
- d) v pracovných programoch možno stanoviť osobitné dvojfázové postupy udeľovania uplatňujúce zásadu „zdola nahor“ v súlade s týmito pravidlami:
1. v prvej fáze možno výzvu na vyjadrenie záujmu vyhlásiť bez spresnenia druhu činností alebo nástroja plnenia rozpočtu, ktoré sa majú použiť, aby žiadatelia, uchádzači a subjekty podrobené posúdeniu pilierov mohli predkladať návrhy projektov alebo ponuky tovaru, prác či služieb, ktoré by mohli všeobecne či v konkrétnom odvetví prispieť ku konkurencieschopnosti Únie;
 2. pri vyhodnocovaní a určovaní poradia úspešnosti návrhov a ponúk sa prihliada na kritériá udeľovania v súlade s článkom 9a tohto nariadenia. Komisia pre vyhodnotenie uvedená v článku 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách určí najvhodnejší nástroj plnenia rozpočtu v rámci priameho alebo nepriameho riadenia, najmä pokiaľ ide o granty, verejné obstarávanie, nefinančné dary, dohody o príspevkoch alebo inú podporu, a zároveň navrhne maximálnu výšku a formu príspevku Únie;

3. počas druhej fázy – s prihliadnutím na dostupný rozpočet – sa predkladatelia úspešne hodnotených projektov alebo ponúk vyzvú, aby upravili a doplnili svoj návrh alebo ponuku v súlade so závermi komisie pre vyhodnotenie uvedenej v článku 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

V opačnom prípade sa daný postup udeľovania riadi pravidlami stanovenými v článku 12 tohto nariadenia, ktoré sa vzťahujú na príslušný nástroj plnenia rozpočtu.

- 2a. Postupy udeľovania uplatňované podľa tohto článku zostávajú výnimočné, nespôsobujú neprimerané narušenie hospodárskej súťaže a nepredstavujú prevažujúci podiel rozpočtu prideleného v rámci daného pracovného programu. Uvedené postupy sa vykonávajú len vtedy, ak je to odôvodnené v súlade s vymedzením uvedeným v článku 2 ods. 1 bode 8 a ak by sa inak akcie nedali účinne realizovať, ako sa uvádza v odseku 1, a to v nadväznosti na jasne identifikované zlyhanie trhu alebo suboptimálnu investičnú situáciu, alebo v situácii s kritickou časovou citlivosťou, a pod podmienkou, že je zabezpečený spravodlivý, otvorený a nediskriminačný prístup pre všetkých oprávnených účastníkov trhu.

3. V súlade s odsekom 1 sa v prípade akcií, ktoré si vyžadujú plánovanie, výstavbu a prevádzku zariadení financovaných v rámci postupov udeľovania, môže v pracovných programoch stanoviť, že – v závislosti od povahy akcie – ide o akciu vo verejnom záujme, ktorá by mohla byť potenciálne opodstatnená naliehavým dôvodom vyššieho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice Rady 92/43/EHS⁴⁴ a článku 4 ods. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁴⁵, v záujme obrany v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006⁴⁶ a v záujme verejného zdravia a bezpečnosti v zmysle článku 9 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁴⁷, v súlade s uplatniteľnými právnymi aktmi Únie a za podmienok stanovených v takých aktoch, ako je akt o emisne neutrálnom priemysle, akt o kritických surovinách, smernica o energii z obnoviteľných zdrojov alebo súhrnný balík opatrení v oblasti obrannej pripravenosti [COM(2022) 349] za predpokladu, že sú splnené ostatné podmienky stanovené v uvedených ustanoveniach.

⁴⁴ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁴⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>).

⁴⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

ODDIEL 2

NÁSTROJ ECF INVESTEU

Článok 21

Všeobecný rámec

1. Nástroj ECF InvestEU je horizontálnym nástrojom na realizáciu vnútorných politík Únie, ktorý zahŕňa rozpočtové záruky a finančné nástroje v zmysle vymedzenia v článku 2 bodoch 9 a 30 nariadenia o rozpočtových pravidlách, a to aj v prípade ich kombinovania s nenávratnou podporou v rámci operácie kombinovaného financovania, s cieľom prispieť k všeobecným a špecifickým cieľom stanoveným v článku 3. Nástroj ECF InvestEU možno implementovať v synergii s inými úijnými alebo vnútroštátnymi činnosťami, a to aj prostredníctvom zložiek pre členské štáty.
2. Nástroj ECF InvestEU rieši zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie. Z nástroja ECF InvestEU sa môže prostredníctvom implementujúcich partnerov poskytovať predovšetkým podpora na úvery, záruky, protizáruky, nástroje kapitálového trhu, akékoľvek iné formy financovania alebo zvýšenia kreditnej kvality vrátane podriadeného dlhu alebo kapitálové či kvázi kapitálové investície, poskytované konečným príjemcom priamo alebo nepriamo prostredníctvom finančných sprostredkovateľov, fondov, investičných platforiem alebo iných nástrojov.
3. [Maximálna výška rozpočtovej záruky v rámci zložky EÚ pre nástroj ECF InvestEU je 70 000 000 000 EUR v bežných cenách.] Miera tvorby tejto záruky je 50 %.
- 3a. % záruky EÚ v rámci zložky EÚ nástroja ECF InvestEU sa poskytne skupine EIB.

4. Podpora prostredníctvom nástroja ECF InvestEU je uprednostňovaným spôsobom plnenia v rámci ECF. [Minimálna výška podpory Únie z ECF poskytnutej prostredníctvom nástroja ECF InvestEU, ktorá sa má použiť na podporu všeobecných a špecifických cieľov stanovených v článku 3, je 17 000 000 000 EUR.] Minimálna výška podpory Únie z ECF poskytnutej prostredníctvom nástroja ECF InvestEU sa ďalej zvýši o časť príspevkov z orientačných súm pre štyri segmenty politiky stanovené v článku 4 prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 15 a iných programov Únie. Tieto príspevky predstavujú aspoň [Y] % kombinovaných alokácií na segmenty politiky uvedené v článku 4 ods. 2 písm. b) až e) a použijú sa na príslušné špecifické ciele príslušných segmentov politiky stanovené v článku 3 ods. 2. Príspevky sa použijú na tvorbu rezerv v oblasti rozpočtovej záruky alebo na financovanie finančných nástrojov vrátane finančných nástrojov v rámci nástroja pre scaleupy uvedeného v článku 22.
5. Komisia je oprávnená prijať investičné usmernenia ako delegované akty v súlade s článkom 84 s cieľom doplniť toto nariadenie tým, že podrobnejšie vymedzí rozsah intervencie na podporu všeobecných a špecifických cieľov stanovených v článku 3. Investičné usmernenia sa vypracúvajú v úzkom dialógu so skupinou EIB a ďalšími potenciálnymi implementujúcimi partnermi. Investičné usmernenia motivujú implementujúcich partnerov k vyššej miere rizika.
6. Na tvorbu rezerv uvedenú v odseku 3 sa vzťahujú tieto pravidlá:
 - a) miera tvorby rezerv sa posudzuje každý rok s prihliadnutím na portfóliové riziko a v súlade s posúdením uvedeným v článku 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách, pričom sa osobitne hodnotí primeranosť miery tvorby rezerv vzhľadom na skutočné riziko operácií financovania a investičných operácií krytých nástrojom ECF InvestEU;

- b) na účely podpory v rámci iných programov Únie uvedených v článku 23 ods. 2 sa tvorba rezerv uskutočňuje z tohto iného programu Únie;
 - c) tvorba rezerv je viazaná do 31. decembra 2034 a zohľadňuje pokrok dosiahnutý pri udeľovaní rozpočtovej záruky v rámci nástroja ECF InvestEU;
 - d) v súlade s článkom 214 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa tvorba rezerv realizuje do 31. decembra 2037, a to s prihliadnutím na pokrok pri schvaľovaní a podpise operácií financovania a investičných operácií.
7. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 84 s cieľom zmeniť odsek 3 na účely úpravy miery tvorby rezerv a úpravy maximálnej výšky rozpočtovej záruky až o 20 % tejto sumy vzhľadom na hospodársku a finančnú situáciu.

Článok 22

Nástroj pre scaleupy

2. Komisia sa v spolupráci so skupinou EIB, inými medzinárodnými finančnými inštitúciami a národnými podpornými bankami venuje vývoju nástroja pre scaleupy. Implementujú ho implementujúci partneri.
- 2a. Nástrojom pre scaleupy sa zabezpečí, aby európske scaleupy s vysokým potenciálom, ktoré vyvíjajú alebo zavádzajú inovačné riešenia, mali prístup ku kapitálu a zdrojom, ktoré im umožňujú v Únii rásť, vďaka čomu sa posilní integrácia jednotného trhu a únia úspor a investícií.

- 2b. Nástroj pre scaleupy koordinovane a konzistentne poskytuje komplexný súbor nástrojov financovania adaptovaných na jedinečné potreby scaleupov, a to vrátane nepriameho a priameho kapitálu a kvázi vlastného kapitálu, rizikového dlhu, úverov, záruk či operácií kombinovaného financovania, s cieľom upriamiť pozornosť súkromných investorov na podporu financovania scaleupov a uľahčenie možnosti ukončenia majetkovej angažovanosti, a uprednostňuje investície, ktoré umožňujú priemyselné rozširovanie a zjednodušený prístup pre MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.
3. Nástroj pre scaleupy slúži na intervenciu v prípadoch, keď trhoví investori nie sú schopní poskytnúť dostatočné financovanie pre európske scaleupy, pričom v prípade potreby slúži aj na účely ochrany strategických aktív Únie, jej záujmov, autonómie alebo hospodárskej bezpečnosti.
4. Vďaka nástroju pre scaleupy sa zmobilizujú verejné investície na urýchlenie značných tokov súkromného a inštitucionálneho kapitálu, napríklad zo súkromných kapitálových fondov, z korporácií, dôchodkových fondov, poisťovní a od iných dlhodobých investorov, čím sa prehĺbia európske kapitálové trhy a podporí udržateľný rast scaleupov.

Článok 23

Doložka o výhradnom práve

1. Počas obdobia VFR na roky 2028 – 2034 sa rozpočtové záruky, finančné nástroje alebo finančné nástroje priamo implementované Komisiou v súlade s článkom 219 nariadenia o rozpočtových pravidlách na podporu cieľov politiky na území Únie, zriaďujú výlučne podľa tohto oddielu.
2. [Rozpočtová záruka v rámci jej maximálnej výšky uvedenej v článku 21 ods. 3 a finančné nástroje, a to aj v prípade ich kombinovania s nenávratnou podporou v rámci operácie kombinovaného financovania, sa môžu použiť na poskytovanie podpory v rámci iných programov Únie vrátane Inovačného fondu EU ETS či ďalších programov Únie financovaných z iných zdrojov ako rozpočet Únie, v súlade s cieľmi stanovenými v týchto programoch.]

Článok 24

Zložka EÚ a zložka členských štátov

1. Nástroj ECF InvestEU pozostáva zo zložky EÚ a zložky členských štátov. Vo vhodných prípadoch sa tieto zložky môžu využívať komplementárnym spôsobom, a to aj prostredníctvom kombinácie zdrojov vo viacvrstvovej štruktúre, s cieľom dosiahnuť lepšie krytie rizík a zabezpečiť efektívnejšie využívanie únijných a vnútroštátnych zdrojov. Vo viacvrstvovej štruktúre nástroja ECF InvestEU sú zdroje zo zložky členských štátov podriadené zdrojom zo zložky EÚ.
2. Osobitné príspevky do nástroja ECF InvestEU podľa článku 5 ods. 1 možno poskytovať v súlade s článkom 211 ods. 2 a článkom 221 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Osobitné príspevky do rozpočtovej záruky v rámci nástroja ECF InvestEU sa premietnu do dodatočnej sumy rozpočtovej záruky uvedenej v článku 21 ods. 3.
- 2a. Zložka členských štátov rieši špecifické zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie v jednom alebo vo viacerých regiónoch alebo členských štátoch.

Článok 24a

Kombinácie

1. Podpora zo záruky EÚ podľa tohto nariadenia, podpora Únie poskytovaná v rámci finančných nástrojov zriadených programami v predchádzajúcom programovom období a podpora Únie zo záruky EÚ zriadenej nariadením 2015/1017 a nariadením 2021/523 sa môžu kombinovať na účely podpory finančných produktov, ktoré implementujú alebo ktoré majú implementovať implementujúci partneri podľa tohto nariadenia.
2. Na krytie operácií financovania a investičných operácií oprávnených podľa tohto nariadenia sa na účely kombinácií môže poskytnúť záruka EÚ, pričom sa ňou môžu kryť straty v súvislosti s operáciami financovania a investičnými operáciami, na ktoré sa vzťahuje kombinovaná podpora.

Článok 25

Komunita implementujúcich partnerov

1. Nástroj ECF InvestEU implementujú implementujúci partneri v rámci modelu otvorenej architektúry vrátane medzinárodných finančných inštitúcií, národných podporných bánk a inštitúcií, pričom uznávajú osobitnú úlohu skupiny EIB. Implementácia nástroja ECF InvestEU vychádza z implementujúcich partnerov určených v rámci nového piliera, ako aj z existujúcej komunity implementujúcich partnerov určených v rámci piliera Programu InvestEU a v čo najväčšej možnej miere vychádza z existujúcich zmluvných dojednaní, príslušných finančných produktov, dohôd o záruke, vzorov právnych a zmluvných dojednaní, ako aj zo zavedených nástrojov monitorovania a podávania správ.
2. Odchyľne od článku 211 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a s výhradou článku 12 tohto nariadenia sa implementáciou rozpočtovej záruky alebo finančného nástroja, a to aj v prípade ich kombinovania s nenávratnou podporou v rámci operácie kombinovaného financovania, môže poveriť ktorýkoľvek subjekt uvedený v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Kapitola III

Horizontálne činnosti

Článok 26

Projektové poradenstvo ECF

1. Projektové poradenstvo ECF sa sprístupní pre návratné a nenávratné nástroje. Akcie a činnosti podporované v rámci tejto kapitoly prispievajú k všeobecnému cieľu stanovenému v článku 3 ods. 1 a v relevantných prípadoch podporujú a dopĺňajú činnosti uvedené v kapitolách IV, V, VI a VII.

2. Zabezpečí sa centralizovaný prístup k špecializovaným poradenským službám a službám na akceleráciu podnikania. Medzi tieto služby môžu patriť:
- a) služby investičného poradenstva vrátane činností rozvoja trhu v strategických odvetviach a poradenskej podpory pri identifikácii, príprave, vývoji, štruktúrovaní, obstarávaní a realizácii investičných projektov;
 - aa) posilnenie schopnosti predkladateľov projektov a finančných sprostredkovateľov vykonávať operácie financovania a investičné operácie a zlepšovať chápanie a využívanie finančných nástrojov v záujme plného využitia ich potenciálu. Takáto podpora sa môže týkať ktorejkoľvek fázy životného cyklu projektu alebo financovania subjektu, ktorému sa poskytuje podpora;
 - b) špecializované poradenské služby a služby na akceleráciu podnikania zamerané na predkladateľov projektov a spoločnosti v strategických odvetviach vrátane MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, startupov a scaleupov, najmä tých, ktoré vyvíjajú alebo zavádzajú inovačné riešenia, ktoré slúžia na podporu a uľahčovanie ich prístupu k financovaniu a prostriedkom z ECF, posilňujú synergie s inými zdrojmi financovania, pomáhajú pri nadväzovaní kontaktov so súkromnými investormi a podporujú chápanie príležitostí, ktoré ponúka financovanie založené na kapitálovom trhu;
 - ba) podpora tvorby databáz projektov a prípravy potenciálnych investičných projektov v rámci nástroja ECF InvestEU a uľahčenie ich následného rozvoja.
3. Projektové poradenstvo ECF vo vhodných prípadoch spolupracuje s priemyselnými alianciami a európskymi klastrami alebo inými relevantnými európskymi zoskupeniami a sieťami. Je k dispozícii v rámci každého segmentu politiky, pričom pokrýva všetky relevantné sektory a môže poskytovať aj podporu pre prierezové akcie a všeobecné ciele.

4. Komisia môže uzatvárať dohody o poradenstve s poradenskými partnermi a poskytovateľmi služieb v súlade s potrebami v jednotlivých segmentoch politiky. Komisia a poradenský partneri, konkrétne skupina EIB, medzinárodné finančné inštitúcie a národné podporné banky a inštitúcie, úzko spolupracujú s cieľom zabezpečiť efektívnosť, synergie a účinné geografické pokrytie v celej Únii, pričom prihliadajú na existujúce štruktúry a činnosti.
5. Bez ohľadu na nástroj plnenia rozpočtu sa pri výbere poskytovateľov a príjemcov služieb na účely získania alebo poskytovania poradenských služieb postupuje v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania, ako aj predchádzania konfliktu záujmov vrátane protichodných profesionálnych záujmov.
6. Pri vykonávaní projektového poradenstva ECF Komisia, poradenský partneri a poskytovatelia iných služieb vo vhodných prípadoch spolupracujú s inými úijnými alebo vnútroštátnymi verejnými či súkromnými poskytovateľmi poradenských a podporných služieb vrátane siete EÚ pre podnikanie.

Článok 27

Sieť EÚ pre podnikanie

1. Zriadi sa sieť EÚ pre podnikanie.
 - 1a. Cieľom siete EÚ pre podnikanie je pomáhať podnikom z Únie pri zvyšovaní ich konkurencieschopnosti, inovačnosti, raste a rozširovaní ich dosahu na jednotnom trhu aj za jeho hranicami, a to s osobitným dôrazom na MSP, startupy, scaleupy a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.

- 1b. Sieť EÚ pre podnikanie má celoúijné a geograficky vyvážené pokrytie, a to s prihliadnutím na špecifiká všetkých členských štátov a typov regiónov v Únii vrátane menej rozvinutých regiónov, prechodných regiónov, ostrovných oblastí a najvzdialenejších regiónov Únie.
- 1c. Činnosti siete EÚ pre podnikanie môžu zahŕňať opatrenia na podporu podnikania uvedené v článku 28.

Článok 28

Podpora podnikania

1. V kontexte ECF sa vykonávajú prierezové činnosti zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti MSP a dosiahnutie doplnkovosti na úrovni Únie, pričom zohľadňuje existujúce alebo nové štruktúry a prácu vo všetkých členských štátoch, a to aj prostredníctvom týchto opatrení:
- a) poskytovanie integrovaného podnikateľského poradenstva a podpory spoločnostiam, a to aj prostredníctvom finančnej podpory pre tretie strany;
 - b) poskytovanie príležitostí na vytváranie partnerstiev a budovanie kapacít vrátane budovania kapacít pre národné kontaktné miesta a uľahčovania vytvárania ich sietí s cieľom zlepšiť účinnú účasť na ECF, okrem iného aj účasť menej skúsených subjektov v rámci ECF;
 - c) podpora a pomoc v záujme prístupu k technológiám, technologickej infraštruktúre a zariadeniam, podpora trhového uplatnenia inovácií a podpora podnikateľských organizácií, MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou vrátane startupov a scaleupov s cieľom podporiť ich účasť na kolaboratívnych platformách a odvetvovej spolupráci;

- d) podpora podnikateľského chápania politik Únie, ako aj získavanie spätnej väzby o ich účinnosti;
- e) zlepšenie prístupnosti aj dostupnosti finančných prostriedkov, najmä prioritne pre MSP, a zároveň zahrnutie mikrofinancovania a podpory sociálnych podnikov, ako aj pre malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou;
- f) uľahčenie prístupu na trhy, a to i prostredníctvom podpory internacionalizácie MSP a poskytovania informácií o trhu, a to aj v menej rozvinutých regiónoch, prechodných regiónoch, ostrovných oblastiach a najvzdialenejších regiónoch;
- g) zlepšenie podnikateľského prostredia pre MSP a podporovanie nových podnikateľských príležitostí pre MSP okrem iného aj podporou zhodnocovania duševného vlastníctva, stanovovania noriem a verejného obstarávania;
- h) podpora podnikania vrátane podnikania žien a mladých ľudí a nadobúdania podnikateľských a obchodných zručností.

Článok 29

Špecializované akcie pre MSP zamerané na zvýšenie ich účasti

Každý segment politiky ECF podporuje špecializované akcie pre MSP zamerané na MSP, startupy a scaleupy s cieľom zabezpečiť účinnú a zmysluplnú účasť MSP na pracovných programoch, najmä prostredníctvom:

- a) prispôbených opatrení na zvýšenie účasti MSP vo všetkých výzvach, čím sa zabezpečí, aby kritériá a podmienky oprávnenosti boli navrhnuté tak, aby znižovali prekážky vstupu na trh a zvyšovali účasť MSP;

- b) akcií určených len pre MSP zameraných na MSP v strategických odvetviach s cieľom podporiť inovácie, akceleráciu podnikania, komercializáciu a rozširovanie;
- c) akcií v rámci nástrojov na koordináciu priemyselných politík ECF s dodatočnými opatreniami na podporu MSP s cieľom zabezpečiť účinnú a zmysluplnú účasť MSP, konkrétne podľa článkov 16, 17 a 19;
- d) príspevkov segmentu politiky na rozpočtovú záruku a/alebo finančných nástrojov pre MSP v rámci nástroja ECF InvestEU uvedené v článku 21 ods. 4 určené na financovanie MSP v súlade so špecifickými cieľmi prispievajúceho segmentu politiky.

Článok 30

Podpora rozvoja zručností

Z ECF sa financujú činnosti zamerané na podporu rozvoja zručností predovšetkým v strategických odvetviach a na budovanie silných prepojení medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy, aplikovaným výskumom a podnikmi v záujme agilného, inovačného a konkurencieschopného hospodárstva. K podpore rozvoja zručností patrí aj podpora európskej záruky získania zručností v záujme transformácie hodnotových reťazcov v prospech strategických odvetví alebo povolání, ktorých rozvoj sa zaznamenal na celom trhu práce, a to na základe informovanosti v oblasti zručností, zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie pracovnej sily, ako aj prostredníctvom partnerstiev v oblasti odborného vzdelávania a prípravy (OVP) s cieľom posilniť spoluprácu medzi poskytovateľmi OVP a podnikmi, najmä MSP, a prepojiť ich s regionálnymi priemyselnými ekosystémami.

Článok 31

Prístup k financovaniu z prostriedkov Únie

1. [V súlade s článkom 150 nariadenia o rozpočtových pravidlách prispieva ECF k udržiavaniu a rozširovaniu jednotnej oblasti výmeny elektronických údajov pre účastníkov, a to s cieľom zabezpečiť zjednodušený prístup k financovaniu z prostriedkov Únie. Tento príspevok sa poskytuje bez ohľadu na spôsob alebo nástroj plnenia rozpočtu a zahŕňa poradenské služby a služby akcelerácie podnikania, ako aj podporu „jednotnej brány“ umožňujúcej prístup k podpore Únie v súlade s nariadením (EÚ) [XXX] [nariadenie o výkonnosti].]
2. ECF môže slúžiť na podporu rôznych ďalších činností, ktorých cieľom je uľahčiť a urýchliť prístup k financovaniu z prostriedkov Únie, ako aj k inému financovaniu, finančným prostriedkom a investíciám a zabezpečiť zhodnocovanie a využívanie výsledkov prostredníctvom prostriedkov a nástrojov, medzi ktoré patrí preukázanie koncepcie, granty na zavedenie výsledkov do praxe, poradenské služby a služby na podporu podnikania či akékoľvek špecializované platformy.

Kapitola IV

Podpora pri prechode na čistú energiu a dekarbonizácii priemyslu

Článok 32

Osobitné ustanovenia na podporu politík týkajúcich sa prechodu na čistú energiu a dekarbonizácie priemyslu

1. Akcie podporované v rámci tejto kapitoly prispievajú k všeobecným cieľom stanoveným v článku 3 ods. 1 a k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. a).
2. Podpora akcií v rámci tejto kapitoly sa financuje z rozpočtu stanoveného v článku 4 ods. 2 písm. b) a z akýchkoľvek dodatočných príspevkov sprístupnených v súlade s článkom 5.

**Osobitné činnosti na podporu politik týkajúcich sa prechodu na čistú energiu
a dekarbonizácie priemyslu**

1. Podpora segmentu v oblasti prechodu na čistú energiu a dekarbonizácie priemyslu sa realizuje najmä prostredníctvom týchto činností:
 - a) činnosti v rámci programu LIFE: poskytovanie podpory projektom uplatňujúcim zásadu „zdola nahor“ a všetkým príslušným zainteresovaným stranám na účely preukazovania a testovania funkčnosti, ako aj trhového uplatnenia inovačných riešení a vývoja najlepších postupov v oblasti prechodu na čistú energiu a dekarbonizácie priemyslu vrátane obehového hospodárstva, prírody a biodiverzity, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a prechodu na čistú energiu, ako aj zvyšovania informovanosti o klíme a životnom prostredí pre všetky príslušné úrovne riadenia a zainteresované strany;
 - b) energetická efektívnosť, riešenia flexibility vrátane uskladňovanie energie a reakcia na dopyt, domáce prenosové a distribučné sústavy, digitalizácia energetických systémov, integrovaná energia z obnoviteľných zdrojov, obnova zameraná na energetickú efektívnosť, rekuperácia a opätovné využívanie tepla a riešenia, systémy a služby súvisiace s vykurovaním a chladením;
 - c) riešenia v oblasti čistej energie a energie z obnoviteľných zdrojov a dekarbonizácie v priemysle, a to vrátane elektrifikácie energeticky náročných priemyselných odvetví, palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív, zachytávania, ukladania a využívania uhlíka (CCUS), ako je zachytávanie biogénnych emisií s ukladaním uhlíka (BioCCS) a priame zachytávanie a ukladanie uhlíka zo vzduchu (DACCS), v odvetviach náročných na znižovanie emisií a súvisiacej infraštruktúre a v mestách a vidieckych oblastiach vrátane odvetví energetiky, dopravy a sektora budov;
 - d) získavanie, výroba, skladovanie, distribúcia a využívanie palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív a elektrifikácia, ktoré uľahčujú dekarbonizáciu dopravy a mobility;
 - e) čisté, multimodálne, interoperabilné, digitalizované, bezpečné a prístupné riešenia v oblasti dopravy a mobility, a to vrátane mobilných prostriedkov a infraštruktúr, systémov a operácií a ich priemyselnej výroby a integrácie dodávateľského reťazca;

- f) podpora rozvoja a využívania inteligentnej mobility vrátane mobilných aktív, infraštruktúry, riešení prepojenej a automatizovanej mobility, inteligentných systémov riadenia dopravy a súvisiacich služieb;
- g) výroba čistých technológií a s nimi súvisiaci dodávateľský reťazec, ako je rozširovanie výrobných kapacít emisne neutrálnych technológií a ich dodávateľských reťazcov, a posilňovanie existujúcich výrobných liniek, a to aj prostredníctvom finančnej podpory strategických projektov podľa nariadenia (EÚ) 2024/1735;
- h) posilnenie kapacity Únie v oblasti inovácií a priemyselného využívania vyspelých výrobných postupov, progresívnych materiálov a technológií nahrádzajúcich alebo znižujúcich využívanie surovín;
- i) obehové hospodárstvo vrátane prevencie, opätovného používania, opravy, repasovania, recyklácie a zhodnocovania materiálov a výrobkov a diverzifikácie dodávok;
- ia) udržateľné riešenia zamerané na opatrenia v oblasti klímy v agropotravinových a lesníckych dodávateľských reťazcoch;
- j) odolnosť voči zmene klímy a odolnosť v oblasti vody, efektívne využívanie vodných zdrojov a zdravie oceánov;
- k) prevencia znečisťovania životného prostredia, jeho kontrola a náprava, ako aj riešenia blízke prírode a iné riešenia zamerané na ochranu, obnovu a zlepšenie kvality životného prostredia vrátane ovzdušia, vodných a morských zdrojov a pôdy, na zastavenie a zvrátenie straty biodiverzity a na boj proti degradácii ekosystémov;
- l) investície, inovácie a modernizácia v odvetviach udržateľného modrého hospodárstva, ako je stavba lodí a lodná doprava, energia z obnoviteľných zdrojov na mori, technológie pozorovania oceánov, modré technológie a ochrana ekosystémov;
- m) udržateľnosť MSP a ich prechod na čistú energiu;

- n) prechod na čistú energiu v kontexte trhového uplatnenia, budovania kapacít a rozvoja zručností vrátane činností súvisiacich s prechodom na čistú energiu a činností na strane dopytu po energii (napríklad akadémie pre emisne neutrálny priemysel) a prechod na udržateľnú a bezpečnú dopravu a mobilitu a udržateľný cestovný ruch v mestách, vidieckych a pobrežných oblastiach, komunitách či v sektore budov;
 - o) podpora akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych aktov a politík Únie. Patrí sem podpora príslušných inštitúcií, spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi, ako aj spolupráca so zainteresovanými stranami, budovanie kapacít vrátane budovania kapacít národných kontaktných miest, uskutočňovanie štúdií a vývoj a využívanie nástrojov a infraštruktúr vrátane IT infraštruktúry a nástrojov;
 - oa) podpora rozvoja meracích kapacít, referenčných materiálov a kalibračných služieb vrátane činností, ktoré podporujú výsledovateľnosť, normalizáciu a priemyselné využitie, ktoré priamo súvisia s činnosťami opísanými v písmenách a) až o).
2. Podpora poskytovaná v rámci činností uvedených v odseku 1 sa môže poskytovať v akejkoľvek forme, a to aj formou činností súvisiacich s kolaboratívnym výskumom a inováciami stanovených v nariadení (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie] a identifikovaných v osobitne vyhradenej časti pracovného programu.

Článok 34

Doplňujúce pravidlá

1. V prípade činností na podporu koordinačných a podporných akcií v oblasti energetickej efektívnosti a prechodu na čistú energiu môže podpora Únie pokrývať až [100] % oprávnených nákladov bez toho, aby bola dotknutá zásada spolufinancovania.

2. Odchylnne od článku 184 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže zodpovedný povolujujúci úradník v prípade činností na podporu koordinačných a podporných akcií v oblasti energetickej efektívnosti a prechodu na čistú energiu a v prípade činností v rámci programu LIFE uvedených v článku 33 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia povoliť alebo uložiť vo forme paušálnej sadzby financovanie nepriamych nákladov prijímateľa do maximálnej výšky 25 % celkových oprávnených priamych nákladov, a to s výnimkou priamych oprávnených nákladov na subdodávky, finančnej podpory pre tretie strany a akýchkoľvek jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.
3. Pracovné programy slúžia na zabezpečenie súdržnosti s typmi akcií, ktoré sa plánujú realizovať v rámci Inovačného fondu stanoveného v článku 10a ods. 8 smernice 2003/87/ES⁴⁸, ako aj súdržnosť a komplementárnosť s nariadením (EÚ) [XXX] [Nástroj na prepájanie Európy].
4. Pracovné programy prijaté v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení podľa tejto kapitoly sa začlenia do osobitne vyhradenej časti, pričom sa nimi zabezpečí súdržnosť s činnosťami zameranými na konkurencieschopnosť a spoločnosť podporovanými na základe nariadenia (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa].

⁴⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32 – 46, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

Článok 35

Sút'ážné ponukové konania

1. Postupy udeľovania podľa tejto kapitoly môžu mať formu súťažného ponukového konania. Rozdielové zmluvy, rozdielové zmluvy v oblasti uhlíka alebo zmluvy o pevnej prémii slúžiace na podporu investícií do dekarbonizácie a môžu zadávať v súťažných ponukových konaniach, a to za predpokladu, že sú chránené finančné záujmy Únie a z rozpočtu Únie sa naďalej hradí výlučne maximálny príspevok.
- 1a. Súťažné ponukové konania uvedené v odseku 1 sa môžu realizovať prostredníctvom ktoréhokoľvek z nástrojov plnenia rozpočtu stanovených v článku 12 a v súlade s týmito nástrojmi.

KAPITOLA V

PODPORA V OBLASTI ZDRAVIA, BIOTECHNOLÓGIE, POĽNOHOSPODÁRSTVA A BIOHOSPODÁRSTVA

Článok 36

Osobitné ustanovenia týkajúce sa podpory politík v oblasti zdravia, biotechnológie, poľnohospodárstva a biohospodárstva

1. Akcie podporované v rámci tejto kapitoly prispievajú k všeobecným cieľom stanoveným v článku 3 ods. 1 a k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. b).
2. Podpora akcií v rámci tejto kapitoly sa financuje z rozpočtu stanoveného v článku 4 ods. 2 písm. c) a z akýchkoľvek dodatočných príspevkov sprístupnených v súlade s článkom 5.

Osobitné činnosti

1. Podpora politík v oblasti zdravia, biotechnológie, poľnohospodárstva a biohospodárstva sa realizuje najmä prostredníctvom týchto činností:
 - a) zlepšovanie a ochrana zdravia vrátane cezhraničného zdravia – vďaka prioritnému vnímaniu podpory zdravia a prevencie chorôb počas celého života, podporou včasného odhaľovania, diagnostiky a liečby, posilňovaním inovácií a prostredníctvom prístupu založeného na „zdraví vo všetkých politikách“ a na politike „jedno zdravie“, a to s osobitným dôrazom na prenosné a neprenosné ochorenia, ako aj na duševné zdravie, neurodegeneratívne choroby, kardiovaskulárne choroby, zriedkavé choroby, rakovinu a iné ochorenia, vrátane ochorení súvisiacich so znečistením a zmenou klímy, antimikrobiálnou rezistenciou (AMR), sexuálnym a reprodukčným zdravím, a posilnením globálnych iniciatív a spolupráce v oblasti zdravia;
 - b) posilnenie efektívnosti, prístupnosti, udržateľnosti, inovácie a odolnosti systémov zdravotníctva posilnením prístupnosti, zdieľania, používania a opätovného používania zdravotných údajov a digitálnych nástrojov, infraštruktúr a služieb, a to aj v záujme podpory európskeho priestoru pre zdravotné údaje, zavádzanie riešení založených na umelej inteligencii a digitálnych prístupoch alebo robotike a iných inovačných prístupov v oblasti zdravotnej starostlivosti; napredovanie pri digitálnej transformácii zdravotnej starostlivosti; zlepšovanie spravodlivého prístupu k službám zdravotnej starostlivosti, ktoré sú zamerané na pacienta a založené na výsledkoch, a ich kvality, a to s osobitným zameraním na verejné zdravie a zdravotnícku pracovnú silu; podpora rozhodovania založeného na dôkazoch (vrátane podpory hodnotenia zdravotníckych technológií); podpora klinického skúšania vrátane klinického skúšania vo viacerých krajinách; integrácia práce európskych referenčných sietí; poskytovanie digitálnych riešení na účely monitorovania a koordinácie; podpora výmeny najlepších postupov, budovania kapacít a integrovanej spolupráce medzi vnútroštátnymi systémami zdravotníctva vrátane, vo vhodných prípadoch, akcií a sietí medzi príslušnými zdravotníckymi orgánmi, s cieľom zabezpečiť súdržnosť a efektívnosť v celej Únii;

- c) podpora vývoja, výrobnéj kapacity, výroby a priemyselného využívania zdravotníckych technológií s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť zdravotníctva, okrem iného aj prostredníctvom vývoja inovatívnej liečby, ako sú lieky na inovatívnu liečbu, a strategických projektov identifikovaných v právnych predpisoch Únie, a zabezpečiť dostupnosť únijných liekov, zdravotníckych pomôcok, diagnostických zdravotníckych pomôcok in vitro, kritických liekov, digitálnych riešení a zdravotníckych protiopatrení relevantných z hľadiska pripravenosti a reakcie na cezhraničné ohrozenia zdravia a zároveň posilniť konkurencieschopnosť a odolnosť zdravotníctva tým, že sa zabezpečí, aby takéto výrobky boli inovatívne, bezpečné, prístupné, dostupné a cenovo prijateľné, čím sa podporí spravodlivý prístup v celej Únii;
- e) ochrana ľudí podporou rozvoja, vykonávania a monitorovania politík v oblasti zdravotnej bezpečnosti v záujme boja proti závažným cezhraničným ohrozeniam zdravia, a to v spolupráci s orgánmi členských štátov a so zainteresovanými stranami, ako aj koordinácia únijných a vnútroštátnych plánov prevencie, pripravenosti a reakcie;
- ea) podpora objavovania biotechnologických inovácií, ich vývoja, znižovania s nimi súvisiacich rizík, preukazovania ich funkčnosti, ich pilotného testovania a využívania, ako aj intenzívneho rozširovania takýchto inovácií, urýchľovania ich uvádzania na trh a ich trhového uplatnenia, posilňovanie vznikajúcich hodnotových reťazcov a poskytovanie prístupu k financovaniu a inej podpore, a to okrem iného aj pre MSP, startupy, organizácie vykonávajúce výskum, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, scaleupy, kvalifikovanú pracovnú silu a inovačné subjekty;

- f) podpora inovačného, udržateľného a konkurencieschopného odvetvia biohospodárstva v Únii, a to aj v oblasti zdravia, biotechnológie, biologických materiálov a výrobkov z biologických materiálov, zhodnocovanie poľnohospodárskeho a lesného odpadu a potravinového odpadu, rozvoja výroby produktov s negatívnou uhlíkovou bilanciou, biovýroby a výroby chemikálií na biologickej báze, a to najmä podporou objavovania biohospodárskych inovácií, ich vývoja, znižovania s nimi spojených rizík, preukazovania ich funkčnosti, ich pilotného testovania, výroby a intenzívneho rozširovania; a to urýchlením uvádzania na trh a trhového uplatnenia biologických materiálov pochádzajúcich z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vodných zdrojov a urýchlením biohospodárskych riešení; posilnením vznikajúcich hodnotových reťazcov; rozvíjaním kvalifikovanej pracovnej sily, poskytovaním prístupu k financovaniu a inej podpore pre MSP, startupy, scaleupy a inovačné subjekty;
- g) podpora konkurencieschopnosti, inovácií, udržateľnosti, odolnosti a spravodlivosti v odvetviach poľnohospodárstva, rybárstva, akvakultúry a lesného hospodárstva, v potravinových systémoch vrátane spracovania potravín a vo vidieckych a pobrežných oblastiach. Zahŕňa to ich úlohu pri prechode na hospodárstvo, ktoré je klimaticky neutrálne, odolné voči zmene klímy, inteligentne hospodáriace s vodou a pozitívne vplývajúce na prírodu, ochranu biodiverzity a prírodných zdrojov, pri prispievaní k dlhodobej kvalite vody a bezpečnosti výroby potravín a k dlhodobej potravinovej bezpečnosti v Únii, ako aj pri ochrane zdravia zvierat a zdravia rastlín;
- h) podpora akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych aktov a politík Únie. Patrí sem podpora príslušných inštitúcií, spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi, ako aj spolupráca so zainteresovanými stranami, budovanie kapacít vrátane budovania kapacít národných kontaktných miest, štúdie, vývoj a využívanie nástrojov a infraštruktúr vrátane IT infraštruktúry a nástrojov.

2. Pracovné programy prijaté v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení podľa tejto kapitoly sa začlenia do osobitne vyhradenej časti, pričom sa nimi zabezpečí súdržnosť s [činnosťami zameranými na konkurencieschopnosť a spoločnosť podporovanými na základe nariadenia (EÚ) [XXX] rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa].

KAPITOLA VI

PODPORA VEDÚCEHO POSTAVENIA V DIGITÁLNEJ OBLASTI

Článok 38

Osobitné ustanovenia týkajúce sa podpory politiky zameranej na vedúce postavenie v digitálnej oblasti

1. Akcie podporované v rámci tejto kapitoly prispievajú k všeobecným cieľom stanoveným v článku 3 ods. 1 a k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. c).
2. Podpora akcií v rámci tejto kapitoly sa financuje z rozpočtu stanoveného v článku 4 ods. 2 písm. d) a z akýchkoľvek dodatočných príspevkov pridelených v súlade s článkom 5.

Článok 39

Osobitné činnosti na podporu politiky zameranej na vedúce postavenie v digitálnej oblasti

2. Podpora vedúceho postavenia v digitálnej oblasti sa realizuje najmä prostredníctvom týchto činností:
 - a) vývoj a formovanie udržateľných základných digitálnych technológií, produktov a služieb, ktoré odrážajú hodnoty Únie, a to aj prostredníctvom výskumu a inovácií, aplikovaného výskumu, transferu technológií, priemyselného využitia a trhového uplatnenia;

- b) budovanie atraktívnych, konkurencieschopných, bezpečných a odolných digitálnych ekosystémov, a to aj pre prelomové inovačné spoločnosti, MSP, startupy a scaleupy, ako aj pre novovznikajúcich priemyselných lídrov v digitálnom sektore, aby mohli zostať pôsobiť, rásť a prosperovať v Únii, poskytovanie im podpory pri rozširovaní činností, rozširovaní ich trhov, a to aj prostredníctvom obstarávania a normalizácie, ako aj posilnenia bezpečnosti dodávok pokročilých digitálnych technológií a služieb podporou potrebných kapacít vrátane výrobných kapacity a pokročilých digitálnych zručností;
- c) zavádzanie najmodernejších, bezpečných a udržateľných digitálnych aplikácií, infraštruktúr a služieb v celej Únii, pričom do celého ich životného cyklu bude začlenená zásada kybernetickej bezpečnosti už v štádiu návrhu a zásada štandardnej kybernetickej bezpečnosti, a to aj prostredníctvom akcií zameraných na výskum a inovácie, vývoj, produkciu, výrobu, budovanie, modernizáciu, dokončenie alebo zavádzanie pokročilých digitálnych infraštruktúr, transeurópskych digitálnych sietí a bezpečnej a interoperabilnej digitálnej verejnej infraštruktúry vo veľkom rozsahu a cezhranične, ktoré pôsobia ako kľúčové faktory umožňujúce digitálnu transformáciu, ktoré podporujú odolnosť a pripravenosť spoločnosti, čo podnikom, verejným službám a občanom prináša jasnú pridanú hodnotu. Tieto akcie sa v relevantných prípadoch koordinujú s vnútroštátnymi investíciami a ťažia z nevyužitého potenciálu na vytvorenie domáceho trhu pre pokročilé digitálne technológie v súlade s článkom 10;
- d) podpora digitálnej transformácie verejného a súkromného sektora v Únii vrátane cezhraničnej interoperability a integrácie služieb a podpory rozvoja a obehu pokročilých digitálnych zručností, ktoré zahŕňajú zručnosti v oblasti kybernetickej bezpečnosti, poskytovanie potrebnej podpory zameranej na urýchlenie a prehĺbenie zavádzania a využívania digitálnych riešení v celom súkromnom sektore so zameraním na komplexné technológie, a tiež zameranej na digitalizáciu verejného sektora vrátane zaistenia súdržných interoperabilných digitálnych verejných služieb v celej Únii, ktoré maximalizujú efektívnosť pre podniky a občanov;

- e) podpora akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych predpisov a politík Únie. Patrí sem podpora príslušných inštitúcií, koordinácia a spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi, ako aj spolupráca so zainteresovanými stranami, budovanie kapacít vrátane budovania kapacít národných kontaktných miest, uskutočňovanie štúdií, vývoj a využívanie nástrojov a infraštruktúr vrátane IT infraštruktúry a nástrojov.
3. Činnosťami v rámci tejto kapitoly sa podporuje vývoj, inovácie, zavádzanie a obstarávanie kapacít, infraštruktúr, produktov, služieb, technológií a spôsobilostí v oblasti pokročilej kybernetickej bezpečnosti s cieľom posilniť európsky ekosystém kybernetickej bezpečnosti a zaisťiť odolnosť a bezpečnosť kritických infraštruktúr a digitálnych dodávateľských reťazcov, ako aj ďalej posilniť pripravenosť Únie v oblasti kybernetickej bezpečnosti a situačnú informovanosť o panoráme hrozieb a zlepšiť detekčné kapacity a spôsobilosti reakcie na incidenty. Týmito činnosťami sa podporuje aj konkurencieschopnosť priemyselnej základne Únie v oblasti kybernetickej bezpečnosti, rozvoj kyberneticko-bezpečnostných zručností a zlepšuje kybernetická vyspelosť európskej priemyselnej základne vrátane MSP.
4. Pracovné programy prijaté v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení podľa tejto kapitoly sa začlenia do osobitne vyhradenej časti, pričom sa nimi zabezpečí súdržnosť s činnosťami zameranými na konkurencieschopnosť a spoločnosť podľa nariadenia (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa].

KAPITOLA VII

PODPORA ODOLNOSTI A BEZPEČNOSTI, OBRANNÉHO PRIEMYSLU A VESMÍRU

Článok 40

Osobitné činnosti na podporu odolnosti, bezpečnosti, obranného priemyslu a vesmíru

1. Akcie podporované v rámci tejto kapitoly prispievajú k všeobecným cieľom stanoveným v článku 3 ods. 1 a k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. d).
2. Podpora akcií v rámci tejto kapitoly sa financuje z rozpočtu stanoveného v článku 4 ods. 2 písm. e) a z akýchkoľvek dodatočných príspevkov sprístupnených v súlade s článkom 5.

Článok 41

Synergie v oblasti vesmíru a obrany

1. Zriaďuje sa Poradný výbor pre vesmír a obranu.
 - 1a. Poradný výbor pre vesmír a obranu môže Komisii poskytovať poradenstvo v oblasti koordinácie, súdržnosti a komplementarity medzi činnosťami v oblasti vesmíru a činnosťami obranného priemyslu, ako je stanovené v článku 3 ods. 2 písm. d) bodoch 2 a 3, v oblasti priorit a v oblasti súvisiacich foriem podpory Únie na zvýšenie efektívnosti investícií a účinnosti výsledkov.
 - 1b. Členov Poradného výboru pre vesmír a obranu vymenúvajú členské štáty a výbor prijme svoj rokovací poriadok. Ako pozorovateľov možno prizvať aj zástupcov ESVČ a príslušných agentúr Únie, napr. EDA.

ODDIEL 1

PODPORA POLITÍK V OBLASTI ODOLNÉHO HODNOTOVÉHO REŤAZCA SUROVÍN

Článok 42

Osobitné činnosti na podporu politík v oblasti odolného hodnotového reťazca kritických surovín

1. Podpora politík v oblasti odolného hodnotového reťazca kritických surovín sa realizuje najmä prostredníctvom týchto činností:
 - a) podpora posilnenia kapacity Únie v oblasti prieskumu, ťažby, spracovania, zhodnocovania, opätovného použitia a recyklácie kritických surovín;
 - b) nákup kritických surovín v súlade s potrebami v oblasti hospodárskej bezpečnosti a cieľmi zelenej a digitálnej transformácie s cieľom znížiť riziko prerušenia dodávok pre podniky v Únii vrátane vytvárania a riadenia zásob kritických surovín v koordinácii s členskými štátmi a priemyslom;
 - c) poskytovanie finančnej podpory strategickým projektom podľa aktu o kritických surovinách;
 - ca) podpora akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych aktov a politík Únie vrátane budovania kapacít národných kontaktných miest.
2. Podpora realizovaná v rámci činností uvedených v odseku 1 sa môže poskytovať v akejkoľvek forme, a to aj formou kolaboratívnych výskumných a inovačných činností stanovených v rámcovom programe pre výskum a inovácie a identifikovaných v osobitne vyhradenej časti pracovného programu.

3. Pracovné programy prijaté v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení podľa tohto oddielu sa začlenia do osobitne vyhradenej časti, pričom sa nimi zabezpečí súdržnosť s činnosťami zameranými na konkurencieschopnosť a spoločnosť podľa nariadenia (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa].

ODDIEL 2

PODPORA POLITIKY V OBLASTI OBRANNÉHO PRIEMYSLU

Článok 44

Osobitné činnosti na podporu politiky v oblasti obranného priemyslu

1. Podpora politiky v oblasti obranného priemyslu sa realizuje najmä prostredníctvom týchto činností:
- a) podpora zavádzania európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany, ako sa uvádza v článku 45;
 - b) podpora výskumu a vývoja, inovácií a technologickej nadradenosti v oblasti obrany, ako sa uvádza v článku 46;
 - c) podpora reakcieschopnosti, rozširovania priemyselnej výroby a odolnosti obranného priemyslu, ako sa uvádza v článku 47;
 - ca) podpora umožňujúcich faktorov súvisiacich s celoúnijným trhom s obranným vybavením, ako sa uvádza v článku 47a;
 - d) podpora spolupráce pri spoločnom obstarávaní, údržbe a dostupnosti v oblasti obrany, ako sa uvádza v článku 48;
 - e) podpora vojenskej prepravy, ako sa uvádza v článku 49;
 - ea) podpora inovačných a škálovateľných činností pre všetky fázy životného cyklu obranných výrobkov, ako sa uvádza v článku 49a.

3. Podpora Únie realizovaná prostredníctvom činností uvedených v odseku 1 sa môže poskytovať v akejkoľvek forme stanovenej v nariadení (EÚ, Euratom) 2024/2509. Takáto podpora sa môže vzťahovať na podporu kolaboratívnej výskumnej a inovačnej činnosti pre jednotlivé subjekty.
- 3a. Činnosti uvedené v odseku 1 sa vykonávajú s dôrazom na konzistentnosť so strategickými usmerneniami Európskej rady, s cieľmi Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu, s programom obrannej pripravenosti a s prioritami v oblasti spôsobilostí identifikovanými v kontexte SZBP vrátane plánu rozvoja spôsobilostí (CDP) a príležitostí na spoluprácu identifikovanými v kontexte koordinovaného ročného hodnotenia obrany (CARD). ECF náležite zohľadňuje spoluprácu členských štátov v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO), iniciatívy a projekty Európskej obrannej agentúry (EDA), ako aj príslušné činnosti vykonávané Organizáciou Severoatlantickej zmluvy (NATO), ako je proces obranného plánovania NATO.

Článok 45

Európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany

1. Európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany (EDPCI) pozostávajú z priemyselných projektov spolupráce zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB v celej Únii a zároveň prispievajú k rozvoju vojenských spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie a členských štátov vrátane spôsobilostí, ktorými sa zabezpečuje prístup ku všetkým operačným doménam, a to pozemným, námorným, vzdušným, vesmírnym a kybernetickým.
2. Rada môže na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou prijať vykonávacie akty, ktorými sa aktualizujú alebo identifikujú projekty EDPCI. Rada môže kvalifikovanou väčšinou zmeniť návrh Komisie.

- 2a. Členské štáty koordinujú prípravu návrhov na možné projekty EDPCI inkluzívnym spôsobom, v prípade potreby s podporou agentúry EDA.
- 2b. Pred navrhnutím vykonávacích aktov uvedených v odseku 2 Komisia overí súlad návrhov projektov uvedených v odseku 2a so všetkými kritériami uvedenými v odseku 4 a:
- a) konzultuje s členskými štátmi inkluzívnym spôsobom a zohľadní ich názory a návrhy možných projektov EDPCI;
 - b) vyzve vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) a agentúru EDA, aby poskytli svoje odborné znalosti s cieľom zabezpečiť súlad s prioritami a cieľmi uvedenými v odseku 4 písm. b), najmä s prioritami obrannej spôsobilosti, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci SZBP, najmä ako sú spoločne vyjadrené v kontexte CDP, s cieľom doplniť informácie poskytované členskými štátmi o návrhoch projektov; a
 - c) overí, či boli všetky členské štáty a pridružené krajiny informované o vzniku projektu a či dostali príležitosť zúčastniť sa na ňom.
3. Vo vykonávacích aktoch uvedených v odseku 2 Rada:
- a) stanoví ciele a charakteristiky projektu EDPCI vo vzťahu ku kritériám stanoveným v odseku 4;
 - b) odhadne celkovú finančnú veľkosť projektu EDPCI; a
 - c) zostaví zoznam krajín zúčastňujúcich sa na projekte EDPCI k dátumu prijatia vykonávacieho aktu.

4. Projekt EDPCI musí splňat' všetky tieto kritériá:

- a) projekt výrazne posilňuje konkurencieschopnosť, efektívnosť a inovačnú kapacitu EDTIB, najmä prispievaním k nadviazaniu novej cezhraničnej spolupráce alebo rozširovaniu existujúcej cezhraničnej spolupráce, a to aj s MSP a so spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, vytváraním pozitívnych účinkov presahovania na vnútorný trh, významným prispievaním k integrácii trhu a zníženiu fragmentácie trhu, zlepšovaním interoperability a zameniteľnosti obranných výrobkov a zameraním sa na zníženie strategických závislostí, a to aj diverzifikáciou dodávok, a zvyšovaním kapacít;
- a) projekt zahŕňa najmenej štyri členské štáty a všetky členské štáty a pridružené krajiny dostanú reálnu príležitosť zúčastniť sa na projekte EDPCI;
- b) projekt prispieva k rozvoju obranných spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie a je v súlade s cieľmi Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu, s prioritami obrannej spôsobilosti, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci SZBP, najmä v kontexte CDP, a s príležitosťami na spoluprácu identifikovanými v kontexte CARD; zohľadňuje spoluprácu členských štátov v rámci PESCO a iniciatív a projektov agentúry EDA; zohľadňuje aj príslušné činnosti, ktoré vykonáva NATO, ako je proces obranného plánovania NATO, pokiaľ takéto činnosti slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie;
- c) prínosy projektu sa vzťahujú na širšiu časť Únie;
- d) projekty sú obzvlášť významné z hľadiska veľkosti alebo rozsahu alebo ich cieľom je zmierniť značnú úroveň technologického alebo finančného rizika, alebo oboje;
- e) potenciálne celkové prínosy projektu prevyšujú jeho náklady, a to aj z dlhodobého hľadiska.

- 4a. Realizácia projektu EDPCI, ktorý je oprávnený na financovanie z prostriedkov Únie, pozostáva z jednej alebo viacerých činností, ktoré sa týkajú:
- a) spoločného obstarávania obranných výrobkov;
 - b) urýchlenia prispôsobenia výrobnéj kapacity obranných výrobkov, ako aj súvisiacich podporných činností štrukturálnym zmenám;
 - c) výskumu alebo vývoja nových alebo modernizácie existujúcich obranných výrobkov;
 - d) rozvoja a obstarávania potrebnej infraštruktúry.
- 4b. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, zabezpečia, aby sa v zmluvách týkajúcich sa činností projektu EDPCI podporovaných z finančných prostriedkov Únie uplatňovali kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 51, a to v závislosti od druhu činností, ako sa uvádza v odseku 4a.
- 4c. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, zabezpečia, aby činnosti projektu EDPCI vrátane tých, ktoré nie sú podporované z finančných prostriedkov Únie, boli v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 2 a v odseku 1 tohto článku a nemali vplyv na súlad projektu EDPCI s kritériami stanovenými v odseku 4 tohto článku.
5. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, sa môžu v relevantných prípadoch rozhodnúť zapojiť do projektu EDPCI Európsku komisiu, vysokého predstaviteľa alebo agentúru EDA ako pozorovateľov.
6. Projekt EDPCI, ako aj jeho osobitné činnosti sa môžu zriadiť v rámci štruktúr pre európske zbrojné programy (SEAP) zriadených v súlade s nariadením (EÚ) 2025/2643.
- 6a. Na financovanie v rámci činností projektu EDPCI sú oprávnené len členské štáty a pridružené krajiny, ako aj štruktúry SEAP pozostávajúce z členských štátov alebo členských štátov a pridružených krajín.

7. Členské štáty môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, uplatňovať systémy podpory a poskytovať administratívnu podporu projektom EDPCI.
8. Plánovanie, výstavbu a prevádzku výrobných zariadení súvisiacich s projektom EDPCI možno považovať za naliehavý dôvod vyššieho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS a článku 4 ods. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, v záujme obrany v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 a v záujme verejného zdravia a bezpečnosti v zmysle článku 9 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES za predpokladu, že sú splnené ostatné podmienky stanovené v uvedených ustanoveniach.
- 8a. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, každoročne predkladajú Komisii spoločnú správu o vykonávaní činností projektu EDPCI vrátane súladu s požiadavkami stanovenými v odseku 4c.
- 8b. Na návrh Komisie môže Rada uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou zmeniť vykonávacie akty prijaté podľa odseku 2, a to aj odstránením projektu ako projektu EDPCI alebo zohľadnením zmien prvkov uvedených v odseku 3.
- 8c. Všetky členské štáty a pridružené krajiny majú možnosť pripojiť sa k projektu EDPCI po jeho zriadení pod podmienkou schválenia všetkými členskými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na danom projekte EDPCI.

Výskum a vývoj, inovácie a technologická nadradenosť v oblasti obrany

Činnosti na podporu výskumu a vývoja, inovácií a technologickej nadradenosti v oblasti obrany môžu zahŕňať najmä:

- a) kolaboratívne výskumné akcie v oblasti obrany, od základného po aplikovaný výskum, v súlade s článkom 44 ods. 3a, pri ktorých môžu ako vstup slúžiť výsledky skupín EDA pre technológie v oblasti spôsobilostí (CapTechs);
- b) kolaboratívne akcie zamerané na vývoj nových alebo modernizovaných výrobkov a technológií obranného priemyslu vrátane vyvíjania prototypov, testovania, kvalifikácie alebo certifikácie systému a vývoja technológií alebo aktív, ktorými sa zvyšuje efektívnosť počas celého životného cyklu výrobkov a technológií obranného priemyslu;
- c) akcie na podporu prelomových technológií v oblasti obrany;
- d) akcie na podporu rýchlejších inovačných cyklov a integrácie technológií v oblasti obrany vrátane nepretržitého výskumu a vývoja a technologických výziev;
- e) akcie zamerané na produkty spin-in s cieľom prispôsobiť civilné technológie na obranné účely.

Reakcieschopnosť, rozširovanie a odolnosť obranného priemyslu

1. Činnosti na podporu posilnenia reakcieschopnosti, rozširovania a odolnosti EDTIB súvisiace s úpravou výrobných kapacít obranných výrobkov vrátane ich komponentov a zodpovedajúcich surovín, pokiaľ sú určené alebo používané výlučne na výrobu obranných výrobkov, môžu zahŕňať najmä:
 - a) optimalizáciu, expanziu, modernizáciu vrátane automatizácie, vylepšenie alebo zmenu účelu existujúcej alebo vytvorenie novej výrobných kapacít obranných výrobkov, komponentov a surovín, najmä s cieľom zvýšiť výrobnú kapacitu alebo skrátiť realizačné a dodacie lehoty, a to aj na základe obstarávania alebo nadobudnutia potrebných obrábacích strojov a akýchkoľvek iných potrebných vstupov;
 - b) vytváranie cezhraničných priemyselných partnerstiev, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem priemyselnej spolupráce vrátane MSP, v rámci spoločného priemyselného úsilia, ako sú cezhraničné spoločné podniky, vrátane činností zameraných na koordináciu získavania alebo rezervácie a vytvárania zásob obranných výrobkov, komponentov a zodpovedajúcich surovín, ako aj na koordináciu výrobných kapacít a výrobných plánov;
 - c) budovanie a sprístupňovanie rezervovaných pohotovostných výrobných kapacít pre obranné výrobky, ich komponenty a zodpovedajúce suroviny v súlade s objednanými alebo plánovanými objemami výroby;
 - d) podporu industrializácie a komercializácie obranných výrobkov vyvinutých v rámci akcií financovaných Úniou alebo iných činností spolupráce vykonávaných s podporou najmenej dvoch členských štátov, a to aj prostredníctvom vytvorenia cezhraničných priemyselných partnerstiev, verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem priemyselnej spolupráce a vo vhodných prípadoch prostredníctvom zvýšenia počiatočnej výroby a udeľovania licencií na výrobu;

- e) skúšanie, a to aj nevyhnutnej infraštruktúry, a podľa potreby certifikácia repasácie obranných výrobkov s cieľom riešiť ich zastarávanie a zabezpečiť ich použiteľnosť pre koncových používateľov.
 - f) zníženie priemyselných strategických závislostí, a to aj s cieľom nahradiť komponenty, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, alebo rozvoj schopnosti nahradiť alebo odstrániť takéto komponenty.
- 1a. V prípade akcií podporovaných podľa tohto článku môže Komisia na požiadanie poskytovať členským štátom a pridruženým krajinám príslušnú dokumentáciu o akcií s cieľom predísť dvojitému financovaniu tých istých nákladov.

Článok 47a

Podpora umožňujúcich faktorov súvisiacich s celoúijným trhom s obranným vybavením

1. Činnosti na podporu umožňujúcich faktorov súvisiacich s celoúijným trhom s obranným vybavením môžu zahŕňať najmä:
- a) podporu Európskeho mechanizmu na obchodovanie s vojenským materiálom (MSM) s cieľom zabezpečiť dostupnosť obranných výrobkov včas a v dostatočnom objeme, čím sa posilní konkurencieschopnosť EDTIB [ako aj v relevantných prípadoch ukrajinskej DTIB], a to najmä:
 - i) podporu vytvárania, riadenia a udržiavania rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu, ako aj pokračovanie činnosti takýchto rezerv vytvorených v súlade s nariadením (EÚ) 2025/2643;
 - ii) vytvorenie a vedenie jednotného centralizovaného katalógu (ďalej len „európsky predajný katalóg vojenského materiálu“) obranných výrobkov, ktorý vypracuje EDTIB; [a ukrajinská DTIB].

- b) podporu zriadenia a fungovania štruktúr pre európsky zbrojný program zriadených v súlade s nariadením (EÚ) 2025/2643;
 - c) posilnenie administratívnych kapacít súvisiacich s verejným obstarávaním obranných výrobkov a opatrení prispievajúcich k uľahčeniu postupov spoločného obstarávania obranných výrobkov.
3. Členské štáty, pridružené krajiny a štruktúry SEAP, ktoré zriaďujú rezervu pre pripravenosť obranného priemyslu, poskytnú všetkým členským štátom, pridruženým krajinám a Ukrajine okamžitú a prednostnú možnosť nákupu, využitia alebo prenájmu obranných výrobkov, ktoré sú súčasťou rezervy. Na účely toho, aby členské štáty alebo v príslušných prípadoch pridružené krajiny nakupovali z rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu zriadenej, riadenej a udržiavanej zo strany štruktúry SEAP, sa obstarávanie považuje za zákazku zadávanú vládou inej vláde, ako sa uvádza v článku 13 písm. f) smernice 2009/81/ES.
4. Komisia po konzultácii s agentúrou EDA aktualizuje európsky predajný katalóg vojenského materiálu uvedený v odseku 1 písm. a) bode ii), ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2025/2643. Členské štáty[, Ukrajina] a hospodárske subjekty sa vyzývajú, aby tento katalóg na dobrovoľnej báze dopĺňali v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi.

Spoločné obstarávanie, údržba a dostupnosť v oblasti obrany

1. Činnosti na podporu spoločného obstarávania, údržby a dostupnosti v oblasti obrany môžu zahŕňať najmä spoluprácu medzi členskými štátmi a pridruženými krajinami v týchto oblastiach:
 - a) spoločná certifikácia obranných výrobkov;
 - b) vypracúvanie spoločných požiadaviek na obranné výrobky;
 - c) obstarávanie obranných výrobkov;
 - d) údržba obranných výrobkov;
 - e) dynamické riadenie dostupnosti obranných výrobkov.

Činnosti na podporu spoločného obstarávania, údržby a dostupnosti v oblasti obrany sa zameriavajú na zníženie fragmentácie a zvýšenie interoperability, a tým na dosiahnutie úspor z rozsahu, zabezpečenie rýchlejšieho prístupu k potrebnému vybaveniu a posilnenie pripravenosti obranného priemyslu Únie a členských štátov.

- 1a. Na akcie týkajúce sa spoločného obstarávania, údržby a dostupnosti v oblasti obrany sú oprávnené len tieto právne subjekty:
 - a) verejní obstarávatelia členských štátov alebo pridružených krajín;
 - b) medzinárodné organizácie;
 - c) štruktúry SEAP;
 - d) agentúra EDA.

2. Členské štáty a pridružené krajiny, ktoré vykonávajú akciu súvisiacu so spoločným obstarávaním, údržbou a dostupnosťou v oblasti obrany, jednomyselne vymenujú oprávnený právny subjekt ako zástupcu, ktorý koná v ich mene na účely tejto akcie. Zástupca vykonáva najmä postupy obstarávania a v mene zúčastnených krajín uzatvára výsledné zmluvy s dodávateľmi. Zástupca sa môže zúčastňovať na akcii ako prijímateľ a konať ako koordinátor konzorcia. Zástupca môže spravovať a kombinovať finančné prostriedky z fondu a finančné prostriedky zúčastnených členských štátov a pridružených krajín.
3. Zástupca uplatňuje kritériá, ktoré sú rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 51, na svoje postupy obstarávania a zmluvy uzatvárané s dodávateľmi a vyžaduje, aby sa uvedené kritériá uplatňovali na subdodávateľov.
4. Zástupca oznamuje Komisii záruky uvedené v článku 51 ods. 3. Komisii sa na požiadanie poskytnú ďalšie informácie o uvedených zárukách a zmiernujúcich opatreniach. Komisia informuje výbor uvedený v článku 83 ods. 1 písm. e) o všetkých oznámeniach poskytnutých podľa tohto odseku.
- 4a. Ak Únia podporuje spoločné obstarávanie v oblasti obrany, zúčastnené členské štáty a pridružené krajiny na požiadanie sprístupnia ostatným členským štátom a pridruženým krajinám príslušný súbor informácií týkajúcich sa obstarávania, ako sú hlavné charakteristiky, výkony, jednotkové náklady a dodacie lehoty, aby sa mohli do spoločného obstarávania v oblasti obrany zapojiť v neskoršej fáze za spravodlivých a primeraných podmienok.
- 4b. Žiadajúce členské štáty alebo pridružené krajiny môžu informácie týkajúce sa obstarávania uvedené v odseku 4a poskytnúť právnym subjektom usadeným v Únii alebo pridružených krajinách, ktoré konajú v ich mene, a to výlučne na účely umožnenia účasti na spoločnom obstarávaní v oblasti obrany a pod podmienkou primeranej ochrany takýchto informácií.

5. Každá zmluva vyplývajúca z akcie týkajúcej sa spoločného obstarávania, údržby a dostupnosti v oblasti obrany obsahuje ustanovenia o nákupe dodatočných množstiev obranných výrobkov pre iné členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajinu.
6. Na účely tohto článku je „zástupca“ verejný obstarávateľ v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 bodu 1 smernice 2014/24/EÚ⁴⁹ a článku 3 ods. 1 smernice 2014/25/EÚ⁵⁰, ktorý je usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine, EDA, štruktúra SEAP zriadená v súlade s nariadením (EÚ) 2025/2643 alebo medzinárodná organizácia, ktoré sú určené členskými štátmi, pridruženými krajinami alebo Ukrajinou, aby v ich mene uskutočňovali spoločné obstarávanie v oblasti obrany.

Článok 49

Podpora vojenskej prepravy⁵¹

1. Činnosti na podporu vojenskej prepravy v Únii môžu zahŕňať:
 - a) podporu obstarávania dopravných a logistických spôsobilostí s dvojakým použitím zo strany členských štátov;
 - b) poskytovanie dopravných a logistických spôsobilostí s dvojakým použitím prostredníctvom zmlúv o poskytovaní služieb s komerčnými dopravcami;
 - ba) podporu zriadenia a prevádzky rezervy solidarity vrátane jej digitálnych platforiem;

⁴⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

⁵⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>).

⁵¹ Tento článok a súvisiace ustanovenia bude potrebné zosúladiť s výsledkom rokovaní o nariadení o vojenskej preprave.

- c) podporu digitalizácie procesov súvisiacich s vojenskou prepravou vrátane povolení na vojenskú prepravu a colných postupov a formalít;
- d) posilnenie, modernizáciu, rozšírenie a zmenu využitia priemyselných kapacít na výrobu a údržbu dopravných a logistických spôsobilostí s dvojakým použitím, ktoré priamo prispievajú k vojenskej preprave v Únii a zlepšujú ju;
- e) odbornú prípravu, rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností personálu s cieľom zvýšiť dostupnosť kvalifikovaného personálu na bezpečnú manipuláciu a prepravu obranných výrobkov, komponentov a zásob, najmä na bezpečnú a efektívnu prepravu nadrozmerného a nebezpečného tovaru a tovaru s nadmernou hmotnosťou;
- f) zlepšenie ochrany a odolnosti infraštruktúry s dvojakým použitím, ktorá je strategická pre vojenskú prepravu, ako aj rozvoj skladovania paliva a sprievodných systémov;
- g) podporu akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych aktov a politík Únie. Patrí sem podpora príslušných inštitúcií, spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi, ako aj spolupráca so zainteresovanými stranami, štúdie, vývoj a využívanie nástrojov a infraštruktúr vrátane IT infraštruktúry a nástrojov.

2. Činnosti na podporu vojenskej prepravy v Únii sa vykonávajú v súlade s nariadením (EÚ) [nariadenie o vojenskej preprave] a v súčinnosti s nariadením (EÚ) [XXX] [NPE].

Článok 49a

Podpora inovačných a škálovateľných činností pre všetky fázy životného cyklu obranných výrobkov (program EÚ pre inovácie v oblasti obrany)

1. Podpora inovačných a škálovateľných činností týkajúcich sa všetkých fáz životného cyklu obranných výrobkov, vrátane podpory prelomových technológií a jednotlivých subjektov (napr. nových účastníkov, inovačných startupov, MSP a scaleupov), môže zahŕňať najmä:
 - a) podujatia zamerané na nadväzovanie kontaktov, akceleráciu podnikania a koučovanie pre inovátorov;
 - b) agilné mechanizmy financovania;
 - c) výzvy a hackatóny;
 - d) podporu inovačného obstarávania a iteratívnych modelov modernizácie obstarávania pre rýchlo sa vyvíjajúce systémy;
 - e) akékoľvek ďalšie akcie zamerané na kratšie inovačné cykly a integráciu, validáciu, experimentovanie a trhové uplatnenie obranných výrobkov; a
 - f) podporu akcií uľahčujúcich vykonávanie činností podľa tohto odseku.

2. Podpora inovačných a škálovateľných činností týkajúcich sa všetkých fáz životného cyklu obranných výrobkov sa môže poskytovať prostredníctvom činností uvedených v článkoch 45 až 49 alebo v spojení s nimi.

Článok 50

(Doplňujúce pravidlá týkajúce sa pridruženia tretích krajín)

(...)

Doplňujúce kritériá oprávnenosti

1. Okrem splnenia kritérií oprávnenosti stanovených v článku 9 tohto nariadenia sú príjemcovia finančných prostriedkov Únie podľa tohto oddielu povinní plniť podmienky uvedené v odsekoch 2 až 15a tohto článku.
2. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie podľa tohto oddielu sú usadení v Únii alebo pridruženej krajine a majú svoje výkonné riadiace štruktúry v Únii alebo pridruženej krajine.
- 2a. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie podľa tohto oddielu nepodliehajú kontrole zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny.
3. Odchyľne od odseku 2a je právny subjekt usadený v Únii alebo v pridruženej krajine a kontrolovaný nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny oprávnený byť príjemcom finančných prostriedkov Únie podľa tohto oddielu, ak sú Komisii k dispozícii záruky schválené v súlade s vnútroštátnymi postupmi členského štátu alebo pridruženej krajiny, v ktorej je usadený, ako sú napríklad primerané opatrenia podľa preverovaní, v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 3 nariadenia (EÚ) 2019/452⁵².
V závislosti od povahy činností sa môže v pracovnom programe stanoviť, že uvedená výnimka sa nevzťahuje na činnosti uvedené v článku 49a.

⁵² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79I, 21.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

Uvedené záruky poskytujú ubezpečenie, že zapojenie právneho subjektu do akcie by nebolo v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a členských štátov stanovenými v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ.

Uvedenými zárukami sa najmä preukáže, že na účely akcie sa prijali opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že:

- a) ovládanie právneho subjektu sa nevykonáva spôsobom, ktorý obmedzuje jeho schopnosť vykonávať akciu a dosahovať výsledky alebo mu v tom bráni, ktorý ukladá obmedzenia týkajúce sa jeho infraštruktúry, zariadení, aktív, zdrojov, duševného vlastníctva alebo know-how potrebných na účely akcie, alebo ktorý oslabuje jeho spôsobilosti a normy potrebné na vykonanie akcie;
- b) sa nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny zabraňuje v prístupe k akýmkoľvek utajovaným skutočnostiam alebo neutajovaným skutočnostiam chráneným povinnosťou služobného tajomstva a prístupným na základe potreby poznať, ktoré súvisia s akciou;
- ba) zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie majú národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom alebo, vo vhodných prípadoch, pridruženou krajinou;
- c) duševné vlastníctvo, ktoré vzniká ako dôsledok akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b) a ea), a výsledky uvedených akcií zostávajú príjemcovi počas akcie aj po jej ukončení, nepodliehajú kontrole ani obmedzeniu zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny a nevyvážajú sa mimo Úniu alebo mimo pridružených krajín, ani nie sú prístupné mimo Úniu alebo mimo pridružených krajín bez súhlasu členského štátu alebo pridruženej krajiny, v ktorej je právny subjekt usadený, a to v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3.

Ak to členský štát alebo pridružená krajina, v ktorej je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa poskytnúť dodatočné záruky.

Komisia informuje výbor uvedený v článku 83 ods. 1 písm. e) o každom právnom subjekte, ktorý sa považuje za oprávnený ako príjemca finančných prostriedkov Únie v súlade s týmto odsekom.

3a. Odseky 2a a 3 sa nevzťahujú na:

- a) verejných obstarávateľov členských štátov a pridružených krajín;
- b) medzinárodné organizácie;
- c) štruktúry SEAP;
- d) agentúru EDA.

8. S výnimkou určitých riadne odôvodnených a výnimočných okolností, v prípadoch, keď príjemcovia finančných prostriedkov Únie nemajú ľahko dostupné alternatívy, infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje príjemcov finančných prostriedkov Únie zapojených do akcie, ktoré sa používajú na účely tejto akcie, sa nachádzajú na území členského štátu alebo pridruženej krajiny počas celého trvania akcie.

9. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b), e) a ea) sa na subdodávateľov zapojených do akcie vzťahujú podmienky uvedené v odsekoch 2 až 8. Na účely tohto odseku sú „subdodávatelia zapojení do akcie“ subdodávatelia s priamym zmluvným vzťahom k príjemcovi, iní subdodávatelia, pre ktorých je vyčlenených aspoň 10 % celkových oprávnených nákladov na akciu, a subdodávatelia, ktorí môžu vyžadovať na účely vykonávania akcie prístup k utajovaným skutočnostiam. Subdodávatelia zapojení do akcie nie sú členmi konzorcia.

10. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. d) sa podmienky uvedené v odsekoch 2 až 8 vzťahujú na subdodávateľov zapojených do akcie alebo do spoločného obstarávania. Na účely tohto odseku sú „subdodávatelia zapojení do spoločného obstarávania“ právne subjekty, ktoré poskytujú kriticky dôležitý vstup s jedinečnými vlastnosťami, nevyhnutnými pre funkčnosť výrobku, ktorým je pridelených aspoň 15 % hodnoty zákazky a ktoré potrebujú prístup k utajovaným skutočnostiam pre plnenie zmluvy.
11. Výsledky akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b) a ea), ako aj výrobky alebo technológie pochádzajúce z týchto akcií nesmú podliehať kontrolám alebo obmedzeniam zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, a to ani priamo, ani nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov, a to ani z hľadiska transferu technológií.
12. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. c) a d) náklady na komponenty s pôvodom mimo Únie a pridružených krajín nesmú byť vyššie ako 35 % odhadovaných nákladov na komponenty konečného výrobku alebo výrobku, ktorého zvýšenie výrobnnej kapacity je podporované z finančných prostriedkov Únie. Žiadne komponenty nesmú pochádzať z tretích krajín, ktoré ohrozujú bezpečnostné a obranné záujmy Únie a členských štátov vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov.
13. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. c) a d) majú príjemcovia finančných prostriedkov Únie alebo v relevantných prípadoch dodávatelia možnosť rozhodnúť bez obmedzení uložených nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín o vymedzení, úprave a vývoji návrhu dotknutého obranného výrobku vrátane zákonnej právomoci nahradiť alebo odstrániť komponenty, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia uložené nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín.

14. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. c) a d) sa môže v pracovnom programe stanoviť, že podmienky oprávnenosti stanovené v odsekoch 12 a 13 tohto článku sa posúdia najneskôr na konci akcie.
15. S výnimkou akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. c) a ea), článku 46 ods. 1 písm. c) a článku 47a ods. 1 písm. a) bode ii) sa podpora Únie poskytuje len na akcie vykonávané právnymi subjektmi spolupracujúcimi v rámci konzorcia najmenej troch oprávnených právnych subjektov, ktoré sú usadené v najmenej troch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách. Najmenej tri z uvedených oprávnených právnych subjektov usadených v najmenej dvoch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách nesmú byť počas celého obdobia vykonávania akcie priamo alebo nepriamo ovládané rovnakým právnym subjektom a nesmú sa ovládať navzájom.
- 15a. S výnimkou akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b) a ea) sa podpora Únie môže poskytnúť aj na akcie vykonávané v rámci štruktúry SEAP zriadenej v súlade s nariadením (EÚ) 2025/2643.
18. Bez ohľadu na článok 201 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa overuje len finančná kapacita koordinátora.
19. V súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môžu komisii pre vyhodnotenie pomáhať nezávislí externí experti s platnou osobnou bezpečnostnou previerkou, ak si to vyžaduje pracovný program. Odchylné od článku 242 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa zoznam nezávislých expertov nezverejňuje.

19a. Na financovanie nie sú oprávnené tieto akcie:

- a) akcie týkajúce sa vývoja výrobkov a technológií, ktorých používanie, vývoj alebo výroba sú zakázané uplatniteľným medzinárodným právom;
- b) akcie súvisiace so smrtiacimi autonómnymi systémami, ktoré operujú mimo zodpovedného reťazca ľudského velenia a kontroly alebo ktoré nemožno použiť v súlade s medzinárodným humanitárnym právom;
- c) akcie súvisiace s kazetovou muníciou.

Článok 52

Miery financovania

1. [V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. a) sa môže podporou Únie pokryť až 100 % oprávnených nákladov.
2. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b) na podporu výskumu a inovácií v oblasti obrany sa môže podporou Únie pokryť až 100 % oprávnených nákladov.
3. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b), ktorými sa podporuje rozvoj obranných technológií a spôsobilostí, sa môže podporou Únie pokryť až 50 % oprávnených nákladov alebo v prípade obstarávania služieb výskumu a vývoja až 50 % odhadovanej hodnoty zákazky.
4. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. c) sa môže podporou Únie pokryť až 50 % oprávnených nákladov.
5. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. d) sa môže podporou Únie pokryť až 25 % odhadovanej hodnoty spoločného obstarávania.

6. V prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. e) sa podpora Únie môže vzťahovať na prípady:
 - a) ak sa akciou podporuje verejné obstarávanie vykonávané členskými štátmi do výšky 25 % odhadovanej hodnoty verejného obstarávania;
 - b) ak sú akcie zamerané na pomoc členským štátom pri získavaní prístupu k dopravným a logistickým zdrojom, a to až do výšky 100 % oprávnených nákladov.
7. S cieľom riadne zohľadniť osobitnú situáciu dotknutého strategického partnera sa môže podporou Únie pokryť až 100 % oprávnených nákladov na akcie uvedené v článku 44 ods. 1 písm. ea).]
8. Odchylne od článku 184 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže zodpovedný povolujujúci úradník v prípade akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b) povoliť alebo uložiť vo forme paušálnych sadzieb financovanie nepriamych nákladov prijímateľa do maximálnej výšky 25 % celkových oprávnených priamych nákladov na akciu, a to s výnimkou priamych oprávnených nákladov na subdodávky, finančnej podpory pre tretie strany a akýchkoľvek jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.

Článok 53

Kritériá udeľovania

1. Návrhy na akcie podľa tohto oddielu prispievajú k obrannej pripravenosti v celej únii a posudzujú sa v súlade s kritériami udeľovania, ktoré sa stanovujú v pracovnom programe:
 - a) kvalita a efektívnosť vykonávania akcie;

- b) ciele, priority a očakávané výsledky stanovené pre príslušnú akciu, najmä prostredníctvom hodnotenia jedného alebo viacerých z týchto kritérií, a to aj v závislosti od povahy akcie a podľa jednotlivých výziev: i) príspevok k excelentnosti v odvetví obrany, ii) inovačný potenciál, iii) cezhraničná spolupráca, iiiia) spolupráca s MSP a spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré prinášajú do akcie významnú pridanú hodnotu, iv) konkurencieschopnosť, v) zvýšenie výrobných kapacít a dostupnosti, vi) skrátenie realizačnej alebo dodacej lehoty, vii) zvýšenie interoperability, viii) zvýšenie vzájomnej zameniteľnosti, ix) odolnosť a bezpečnosť dodávok v celej Únii v reakcii na identifikované riziká vrátane najmä vysokého rizika naplnenia konvenčných vojenských hrozieb a x) nákladová efektívnosť a účinnosť.

Článok 53a

Výberový postup a postup udeľovania

Komisia udeľuje finančné prostriedky podľa tohto oddielu prostredníctvom vykonávacích aktov. S výnimkou akcií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. a) a d) sa uvedené vykonávacie akty prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

Článok 54

Prístupové práva a vlastníctvo výsledkov

1. Ak sa podpora Únie podľa článku 44 ods. 1 písm. b) poskytuje vo forme grantu, inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie, ako aj orgány poskytujúce granty majú na požiadanie práva na bezplatný prístup k výsledkom na riadne odôvodnený účel rozvoja, vykonávania a monitorovania existujúcich politík alebo programov Únie v oblastiach svojej pôsobnosti na nekomerčné účely.

- 1a. Ak sa podpora Únie podľa článku 44 ods. 1 písm. b) poskytuje vo forme obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, obstarávateľ má právo udeľovať nevýhradné licencie tretím stranám na využívanie výsledkov za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sa stanovujú v zmluvných vzťahoch medzi zainteresovanými stranami, bez práva na sublicenciu, alebo od príjemcov vyžadovať udelenie takýchto licencií tretím stranám, ak nie je v dohode o grante uvedené inak.
2. Bez toho, aby boli dotknuté platné pravidlá kontroly vývozu v rámci zodpovednosti členských štátov a pridružených krajín:
 - a) vnútroštátne orgány členských štátov a pridružených krajín majú prístupové práva k osobitným správam o financovaných činnostiach podľa článku 44 ods. 1 písm. b). Takéto prístupové práva sa udeľujú bezplatne a Komisia ich prevedie na členské štáty a pridružené krajiny po tom, ako zabezpečí, že sú stanovené primerané povinnosti, pokiaľ ide o dôvernosť informácií;
 - b) vnútroštátne orgány členských štátov a pridružených krajín využívajú osobitnú správu uvedenú v písmene a) výlučne na účely týkajúce sa používania svojimi ozbrojenými silami, alebo bezpečnostnými alebo spravodajskými zložkami, alebo v ich prospech, a to aj v rámci ich programov spolupráce. Takéto používanie zahŕňa štúdiu, hodnotenie, posúdenie, výskum, návrh, akceptáciu a osvedčovanie výrobku, prevádzku, školenie a likvidáciu, ako aj posúdenie a vypracovanie technických požiadaviek na obstarávanie;

- c) ak dva alebo viaceré členské štáty alebo pridružené krajiny viacstranne alebo v rámci Únie spoločne uzavreli jednu alebo viacero zmlúv s jedným alebo viacerými príjemcami s cieľom ďalej rozvíjať výsledky činností podporovaných podľa článku 44 ods. 1 písm. b), majú prístup k týmto výsledkom v rozsahu, v akom sú vo vlastníctve takýchto príjemcov a potrebné pre plnenie zmluvy alebo zmlúv. Takéto prístupové práva sa udeľujú bez poplatku a na základe osobitných podmienok s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto práva využívali len na účely zmluvy alebo zmlúv a aby sa stanovili primerané povinnosti, pokiaľ ide o dôvernosť informácií;
- d) v prípade akcií na podporu rozvoja obranných výrobkov a technológií podľa článku 44 ods. 1 písm. b) sa prístupové práva k výsledkom rozvojových akcií udelia vnútroštátnym orgánom, ktoré akciu spolufinancujú, za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sa dohodnú s príjemcami, ktorí tieto výsledky vytvárajú. Podmienky uplatňovania takýchto prístupových práv sa stanovujú v zmluvnom vzťahu medzi príjemcami a vnútroštátnymi orgánmi, ktoré spolufinancujú akciu.
3. Bez toho, aby bola dotknutá diskrečná právomoc členských štátov, pokiaľ ide o ich politiku vývozu obranných výrobkov, každý prevod vlastníctva výsledkov alebo udelenie výhradných licencií nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny na výsledky, ktoré boli vytvorené s podporou podľa článku 44 ods. 1 písm. b), ktoré sa uskutočnia do troch rokov po záverečnej platbe v rámci akcie, podlieha predchádzajúcemu oznámeniu Komisii a schváleniu orgánmi príslušného členského štátu alebo pridruženej krajiny za podmienok zaručujúcich ochranu bezpečnostných a obranných záujmov Únie. Ak je takýto prevod vlastníctva v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a členských štátov alebo s cieľmi stanovenými v článku 3, finančná podpora Únie poskytnutá podľa tohto nariadenia sa vráti.

Doplňujúce pravidlá týkajúce sa utajovaných skutočností

5. Bezpečnostný rámec na zabezpečenie primeranej ochrany utajovaných nadobudnutých informácií, ktoré vznikli pri vykonávaní činností uvedených v článku 44 ods. 1, sa stanoví v súlade s rozhodnutím Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 v spolupráci s bezpečnostnými expertmi vymenovanými členskými štátmi a pridruženými krajinami, na území ktorých sú prijímatelia usadení.
- 5a. Členské štáty, na území ktorých sú prijímatelia usadení, môžu rozhodnúť o osobitnom bezpečnostnom rámci, a to aj pokiaľ ide o výkon práv a povinností pôvodcu, na ochranu a nakladanie s utajovanými nadobudnutými informáciami týkajúcimi sa činností uvedených v článku 44 ods. 1, ktoré sú spolufinancované vnútroštátnymi orgánmi členských štátov alebo hospodárskymi subjektmi zúčastňujúcimi sa na činnosti. Dotknuté členské štáty informujú o takomto rozhodnutí Komisiu.

Osobitný bezpečnostný rámec zabezpečuje úroveň ochrany rovnocennú s úrovňou, ktorú poskytuje Dohoda medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie⁵³.

- 5b. S utajovanými podkladovými informáciami, ktoré sú označené vnútroštátnym označením stupňa utajenia alebo označením stupňa utajenia medzinárodnej organizácie a ktoré sa poskytujú alebo vymieňajú medzi prijímateľmi alebo subdodávateľmi v súvislosti s akciou, sa nakladá a ochraňuje sa, podľa príslušných prípadov, v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi alebo v súlade s pravidlami a inými právnymi predpismi uplatniteľnými pre medzinárodnú organizáciu, pod ktorej právomocou utajované podkladové informácie vznikli, v súlade s platnými a uplatniteľnými dohodami o výmene a ochrane utajovaných skutočností.

⁵³ Ú. v. EÚ C 202, 8.7.2011, s. 13.

Ak by podkladové informácie označené vnútroštátnym označením stupňa utajenia, ktoré je súčasťou špecifickej akcie, mohli mať vplyv na obsah nadobudnutých informácií so stupňom utajenia EUCI, konzultuje sa s pôvodcom takýchto utajovaných podkladových informácií a získa sa ich predchádzajúci písomný súhlas.

- 5c. Členské štáty, na ktorých území majú príjemcovia sídlo, zavedú osobitný bezpečnostný rámec uvedený v odseku 5a, a to najneskôr pred podpísaním dohody o grante. Nie je ním dotknutá možnosť Komisie mať prístup k utajovaným nadobudnutým informáciám potrebným na vykonávanie príslušnej činnosti.

ODDIEL 3

VESMÍRNE SYSTÉMY A VYKONÁVANIE VESMÍRNEJ POLITIKY

Článok 57

Osobitné ustanovenia

1. Činnosti podporované podľa tohto oddielu prispievajú k všeobecným cieľom stanoveným v článku 3 ods. 1 a k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 3.
2. Podpora činností v rámci tohto oddielu sa financuje z rozpočtu stanoveného v článku 4 ods. 2 písm. e) a z akýchkoľvek dodatočných príspevkov sprístupnených v súlade s článkom 5.

Článok 58

Zložky

1. Vesmírne systémy a vesmírna politika sa vykonávajú prostredníctvom týchto zložiek:
 - a) určovanie polohy, navigácia a určovanie času (PNT), ktoré pozostáva z podzložiek Galileo a Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie (EGNOS);
 - b) pozorovanie Zeme (EO), ktoré pozostáva z podzložiek Copernicus a vládna služba na pozorovanie Zeme (EOGS);
 - c) bezpečná konektivita, ktorá pozostáva z podzložky vládna satelitná komunikácia (GOVSATCOM) a podzložky Satelitná infraštruktúra pre odolnosť, prepojenosť a bezpečnosť (IRIS²);
 - d) získavanie informácií o situácii vo vesmíre (SSA) ktoré pozostáva z podzložiek dohľad nad kozmickým priestorom a sledovanie tohto priestoru (SST), javy vesmírneho počasia (SWE) a blízkozemské objekty (NEO);
 - e) prístup do vesmíru;
 - f) komercializácia vesmíru a vesmírne hospodárstvo;
 - g) technologická suverenita, výskum a inovácie v oblasti vesmírnych činností.
- 1a. V pracovných programoch na vykonávanie zložiek alebo podzložiek podľa tohto oddielu sa do osobitnej vyhradenej časti začlenia kolaboratívne výskumné a inovačné činnosti a ich vyhradený rozpočet. Touto osobitnou vyhradenou časťou sa zabezpečí súdržnosť s činnosťami zameranými na konkurencieschopnosť a spoločnosť podporovanými na základe nariadenia (EÚ) [XXX] [rámcový program Horizont Európa] a zohľadnia sa v nej osobitné pravidlá stanovené v tomto oddiele.

Určovanie polohy, navigácia a určovanie času (PNT)

1. Zložka určovanie polohy, navigácia a určovanie času (ďalej len „zložka PNT“ s podzložkami Galileo a EGNOS) poskytuje dlhodobé, najmodernejšie, spoľahlivé a bezpečné služby určovania polohy, navigácie a určovania času vo vymedzených oblastiach služieb, a to bez prerušenia a aj za nepriaznivých podmienok, a je schopná podporovať politické priority Únie.
 - 1a. Galileo je autonómny civilný globálny navigačný satelitný systém (GNSS) pod civilnou kontrolou, ktorý pozostáva zo sústavy satelitov, z centier a celosvetovej siete pozemných staníc a poskytuje služby určovania polohy, navigácie a určovania času a zohľadňuje bezpečnostné potreby a požiadavky. EGNOS je civilný regionálny systém satelitnej navigácie pod civilnou kontrolou, ktorý pozostáva z centier a pozemných staníc a z viacerých transpondérov nainštalovaných na geosynchronných satelitoch a ktorý spresňuje a koriguje otvorené signály vysielané systémom GNSS.
2. Činnosti zložky PNT zahŕňajú:
 - a) riadenie, prevádzku, údržbu, neustále zlepšovanie a ochranu vesmírnej a pozemnej infraštruktúry a poskytovaných služieb;
 - b) vývoj služieb PNT a vývoj a zavádzanie budúcich generácií existujúcich systémov, ako aj ďalšie činnosti, a to vrátane satelitov na nízkych obežných dráhach Zeme (LEO-PNT), s ohľadom na potreby používateľov;
 - c) výskumné a vývojové činnosti podporujúce modernizáciu infraštruktúry (ďalej len „dodávateľský výskum a vývoj“) a vývoj aplikácií, používateľských technológií, a to aj na účely vládneho použitia, štandardizáciu a certifikáciu (ďalej len „odberateľský výskum a vývoj“);

- d) spoluprácu s inými regionálnymi alebo globálnymi systémami satelitnej navigácie s cieľom okrem iného uľahčiť kompatibilitu a interoperabilitu, a tým prispieť k úlohe Únie ako globálneho aktéra vo vesmírnom sektore, podnieť medzinárodnú spoluprácu a podporiť európsku vesmírnu diplomaciu;

3. Služby poskytované zložkou PNT zahŕňajú najmä:

- a) otvorenú službu (OS), ktorú môže bezplatne využívať ktorýkoľvek používateľ;
- b) službu vysokej presnosti (HAS) pre používateľov, ktorí vyžadujú vyššiu výkonnosť ako má OS;
- c) overovacie služby vrátane otvorenej služby systému Galileo na autentifikáciu navigačných správ (OSNMA), službu overovania signálu systému Galileo (SAS) a iné autentifikačné spôsobilosti v rámci otvorenej služby (OS-RA);
- d) verejnú regulovanú službu (PRS) vyhradenú pre používateľov schválených vládou;
- e) satelitnú službu núdzového varovania pred viacerými nebezpečenstvami (EWSS);
- f) službu určovania času (TS);
- g) objem vesmírnych služieb (SSV) na používanie pre prevádzkovateľov vesmírnych prostriedkov;
- h) nové globálne samostatné pátracie a záchranné služby s pridanou hodnotou, a to potenciálne aj pre oprávnených vládnych používateľov, a globálne pátracie a záchranné služby, ktoré prispievajú k medzinárodnému systému Cospas-Sarsat s cieľom odhaľovať núdzové signály a integrovať spôsobilosti v oblasti komunikácie o návrate na podporu záchranných operácií;
- i) služby v oblasti bezpečnosti ľudského života (SoL) pre používateľov, pre ktorých je bezpečnosť kľúčová, vrátane civilného letectva, námornej dopravy a iných dopravných použití;
- j) služby šírenia dát (DDS);

- k) službu upozorňovania na rádiové rušenie, ktorá je prístupná oprávneným vládnym používateľom a komunitám používateľov, na ktorých sa vzťahujú politiky prístupu uvedené v odseku 5, ktorá zahŕňa všetky služby poskytované všetkými zložkami uvedenými v článku 58 ods. 1 vrátane informácií, ktoré členské štáty sprístupňujú na dobrovoľnom základe;
 - l) príspevok na doplnkové služby PNT vrátane pozemských služieb s počiatočným zameraním na doplnkové služby určovania času a vo vhodných prípadoch na iné služby, ktorým sa zvýši odolnosť v prípade narušenia služieb poskytovaných zložkou PNT.
4. Služby uvedené v odseku 3 sú pre členské štáty, Radu, Komisiu, ESVČ a vo vhodných prípadoch pre riadne splnomocnené agentúry Únie bezplatné. Na iných používateľov sa môže uplatňovať cenová politika, ak je to stanovené v cenových politikách uvedených v odseku 5.
- 4b. Služby podzložky EGNOS sa prioritne poskytujú na územiach, ktoré sa geograficky nachádzajú v Európe, všetkých členských štátov a tretích krajín, ktoré sa zúčastňujú na podzložke EGNOS.
5. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať technické a prevádzkové špecifikácie týkajúce sa služieb poskytovaných zložkou PNT, ako aj politiky prístupu k službám uvedeným v odseku 3 vrátane, v náležitých prípadoch, cenových politík. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

Pozorovanie Zeme (EO)

1. Zložka pozorovanie Zeme pozostáva z programu Copernicus a podzložiek EOGS;
 - 1a. Copernicus je operačný, autonómny, používateľsky riadený civilný systém pozorovania Zeme pod civilnou kontrolou, ktorý vychádza z existujúcich vnútroštátnych a európskych kapacít, pričom je založený na špecializovanej vesmírnej infraštruktúre a operačných službách. Ponúka geoinformačné dáta a služby na základe politiky bezplatných, úplných a otvorených dát s výhradou obmedzení, najmä s cieľom chrániť bezpečnostné záujmy Únie alebo členských štátov v súlade s odsekom 6. Je založená na vesmírnej a pozemnej infraštruktúre vrátane zariadení na spracovanie dát a informácií a distribučnej infraštruktúry.
2. V rámci systému Copernicus sa podporuje tvorba, vykonávanie a monitorovanie politík Únie a členských štátov, najmä v oblasti ochrany životného prostredia, zmeny klímy, mora, námornej oblasti, atmosféry, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, ochrany kultúrneho dedičstva, civilnej ochrany, monitorovania infraštruktúry, bezpečnosti a ochrany, ako aj digitálneho hospodárstva v rámci segmentu politiky týkajúceho sa vedúceho postavenia v digitálnej oblasti, ktoré bude zosúladené s cieľmi systému Copernicus.
3. Copernicus presadzuje medzinárodnú koordináciu systémov pozorovania Zeme a súvisiacu výmenu dát v záujme posilnenia svojho globálneho rozmeru a komplementárnosti, pričom sa zohľadňujú medzinárodné dohody a koordinačné procesy.
4. „Kmeňoví používatelia systému Copernicus“ sú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a európske, vnútroštátne alebo regionálne verejné subjekty v Únii alebo pridružených tretích krajinách poverené vykonávaním verejnej služby v súvislosti s vymedzením, vykonávaním, presadzovaním alebo monitorovaním civilných verejných politík, ako napríklad v oblasti životného prostredia, civilnej ochrany, bezpečnosti vrátane bezpečnosti infraštruktúry alebo v oblasti bezpečnostných politík, ktoré využívajú dáta systému Copernicus a informácie systému Copernicus a majú dodatočnú úlohu hnacej sily vývoja systému Copernicus.

- 4a. Zriaďuje sa fórum používateľov systému Copernicus s cieľom poskytovať poradenstvo špecializovanej podkonfigurácii uvedenej v článku 83 ods. 1 písm. g), pokiaľ ide o potreby používateľov systému Copernicus, vývoj služieb a používateľského využívania.
5. S cieľom zabezpečiť kontinuitu a rozvoj systému Copernicus a uspokojiť vyvíjajúce sa potreby používateľov, najmä kmeňových používateľov systému Copernicus, sa systém Copernicus skladá najmä z/zo:
- a) infraštruktúry systému Copernicus vrátane vývoja, rozmiestnenia a prevádzky družíc Sentinel systému Copernicus, misií Sentinel novej generácie a expanzie, prístupu k dátam tretích strán z vesmírneho pozorovania Zeme a trvalého prístupu k dátam in situ a iným doplnkovým dátam vrátane harmonizovaných celoeurópskych geopriestorových referenčných dát a možných príspevkov do a z medzinárodných sietí in situ;
 - b) služieb systému Copernicus vrátane:
 - i) služieb monitorovania životného prostredia, podávania správ, overovania a zabezpečenia dodržiavania predpisov v oblasti životného prostredia, od globálnej až po miestnu úroveň, ktoré zahŕňajú monitorovanie atmosféry, monitorovanie morského prostredia, monitorovanie krajiny a poľnohospodárstva a monitorovanie zmeny klímy;
 - ii) služby riadenia mimoriadnych situácií podporujúca operácie civilnej ochrany a reakcie na núdzové situácie, ako aj predchádzanie katastrofám a pripravenosť na ne;
 - iii) bezpečnostnej služby na podporu dozoru v rámci Únie a na jej vonkajších hraniciach, námorného dozoru a vonkajšej činnosti Únie vrátane spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky;

- c) prístupu k dátam systému Copernicus a ich distribúcie vrátane primeranej infraštruktúry a služieb na zabezpečenie objavovania, prezerania, prístupu k dátam systému Copernicus a informáciám systému Copernicus, ich vysledovateľnosti, distribúcie a využívania a dlhodobého uchovávanía, pričom sa zabezpečí, aby platformy pre prístup k dátam boli prispôsobené potrebám kmeňových používateľov systému Copernicus, ako aj výskumných inštitúcií a spoločností, najmä MSP, s používateľsky ústretovými rozhraniami, najmä v synergii s inými iniciatívami súvisiacimi s dátami, ako je dátový priestor pre Európsku zelenú dohodu alebo digitálne dvojčatá;
- ca) používateľského využívania systému Copernicus pre kmeňových používateľov systému Copernicus vrátane zhromažďovania a analýzy potrieb používateľov systému Copernicus a budovania kapacít prostredníctvom služieb systému Copernicus, najmä prostredníctvom horizontálnych činností podporujúcich rozvoj kapacít v rámci členských štátov vrátane cezhraničných činností a činností medzi službami; rozvoja trhu, najmä prostredníctvom propagácie dát a služieb systému Copernicus, a vývoja odberateľských aplikácií s cieľom maximalizovať sociálno-ekonomické prínosy.
- 5a. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať technické a prevádzkové špecifikácie týkajúce sa služieb uvedených v odseku 5 písm. b). Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
6. Komisia môže prijať delegované akty v súlade s článkom 84 s cieľom doplniť politiku v oblasti dát a informácií systému Copernicus, pokiaľ ide o bezpečnostné obmedzenia, ako aj špecifikácie, podmienky a postupy prístupu k dátam systému Copernicus a informáciám systému Copernicus a ich využívania.

7. EOGS je operačný, autonómny, používateľsky riadený systém pozorovania Zeme s dvojakým použitím pod civilnou a vládnu kontrolou, ktorý zabezpečuje lepšiu situačnú informovanosť na podporu politik Únie a členských štátov v oblasti bezpečnosti a obrany. Pri vývoji EOGS sa uplatňuje prístup postupného a prírastkového rozvoja, a to na základe potrieb civilných a vojenských používateľov na vysokej úrovni v zmysle ich vymedzenia pre EOGS. Využíva a posilňuje existujúce spôsobilosti poskytované prostredníctvom Satelitného strediska Európskej únie (SatCen) a zahŕňa mechanizmus združovania a spoločného využívania spôsobilostí v oblasti pozorovania Zeme z členských štátov a zo súkromných subjektov usadených v Únii, s výhradou podmienok oprávnenosti a účasti uvedených v článku 69, doplnený vyhradenými družicami, pozemnou infraštruktúrou, zariadeniami na spracovanie dát a informácií a distribučnou infraštruktúrou, a to na základe analýzy nedostatkov. Poskytuje bezpečné, spoľahlivé, včasné, trvalé a ciele dáta, produkty a informácie z pozorovania Zeme z vesmíru, čím sa posilňujú existujúce a plánované spôsobilosti. EOGS môže poskytovať doplnkové dáta aj službám systému Copernicus, najmä na účely civilnej ochrany a bezpečnosti.

8. EOGS sa skladá najmä z/zo:

- a) infraštruktúry EOGS koncipovanej na poskytovanie služieb oprávneným vládnym používateľom, ktorá zahŕňa:
 - i) mechanizmus združovania a spoločného využívania vládnych a komerčných spôsobilostí prostredníctvom federačnej vrstvy;
 - ii) v závislosti od analýzy nedostatkov v spôsobilostiach a vykonávacieho aktu Rady prijatého na základe tejto analýzy následný vývoj a prevádzku nových misií zameraných na pozorovanie Zeme vrátane pozemnej a vesmírnej infraštruktúry, ktoré spĺňajú všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3; a
 - iii) prístup k dátam in situ a iným doplnkovým dátam;

- b) služieb EOGS pre oprávnených vládnych používateľov:
 - i) činnosti zamerané na vytváranie, obstarávanie a produkciu geopriestorových obrazových informácií a produktov pre aplikácie situačnej informovanosti v oblasti bezpečnosti a obrany; a
 - ii) manažment, anonymizácia a prioritizácia žiadostí o služby;
- c) dát EOGS: prístupu k dátam, ich koordinácie a distribúcie vrátane infraštruktúry a služieb na zabezpečenie prístupu k dátam a informáciám EOGS vrátane utajovaných skutočností, ich distribúcie, využívania a dlhodobého uchovávania bezpečným spôsobom.

- 8a. Rozhodnutie o vývoji a prevádzke nových misií zameraných na pozorovanie Zeme a súvisiacej infraštruktúry uvedené v odseku 8 písm. a) bode ii) tohto článku prijíma Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.
9. Vzhľadom na potreby civilných a vojenských používateľov na vysokej úrovni uvedené v odseku 7 môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijať technické a operačné špecifikácie týkajúce sa infraštruktúry EOGS uvedenej v odseku 8 písm. a) bez toho, aby boli dotknuté úlohy zverené stredisku SatCen v súlade s článkom 75 ods. 8a. V rozsahu, v akom môžu mať vplyv na činnosti strediska SatCen, sa vo vykonávacích aktoch zohľadnia príspevky strediska SatCen a ESVČ. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
- 9a. Členské štáty, Rada a ESVČ sú účastníkmi EOGS, pokiaľ oprávňujú používateľov alebo poskytujú satelitné kapacity, lokality pozemného segmentu alebo časť zariadení pozemného segmentu, ktoré spĺňajú všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti a obrany, môže byť aj Komisia účastníkom EOGS.

- 9b. Agentúry Únie sa môžu stať účastníkmi EOGS, iba pokiaľ je to potrebné na plnenie ich úloh a v súlade s podrobnými pravidlami, ktoré sa stanovujú v administratívnej dohode uzavretej medzi dotknutou agentúrou a inštitúciou Únie, ktorá nad ňou vykonáva dohľad.
- 9c. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 9b, agentúry Únie môžu mať prístup k utajovaným skutočnostiam za predpokladu, že spĺňajú podmienky stanovené v článku 13 ods. 4a.
10. Účastníci uvedení v odsekoch 9a a 9b tohto článku môžu oprávniť používateľov EOGS. Toto oprávnenie sa udeľuje v súlade s článkom 76. Oprávnení používateľa dodržiavajú všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3. EOGS sa poskytuje bezplatne týmto subjektom pod podmienkou, že boli oprávnení ako používatelia EOGS:
- a) orgán verejnej moci Únie alebo členského štátu alebo orgán, ktorému bol zverený výkon verejnej moci v oblasti bezpečnosti a obrany;
 - b) fyzická alebo právnická osoba, ktorá koná v mene a pod kontrolou orgánu verejnej moci alebo orgánu uvedeného v písmene a).
- 10a. Tretie krajiny a medzinárodné organizácie sa môžu stať účastníkmi EOGS na základe osobitnej medzinárodnej dohody uzavretej v súlade s článkom 218 ZFEÚ a podľa článku 11 ods. 4 tohto nariadenia.
13. Výskumnými a vývojovými činnosťami sa podporuje vývoj systémov Copernicus a EOGS vrátane ich služieb a odberateľský výskum a vývoj aplikácií a používateľských technológií na využívanie služieb pozorovania Zeme.

Bezpečná konektivita

1. Zložka bezpečná konektivita pozostáva z:
 - a) podzložky GOVSATCOM, služby satelitnej komunikácie pod civilnou a vládnu kontrolou, ktorá umožňuje poskytovanie kapacít a služieb satelitnej komunikácie oprávneným vládnym používateľom z Únie a členských štátov prostredníctvom mechanizmu spoločného využívania a združovania;
 - b) podzložky IRIS², multiorbitálnej satelitnej sústavy, ktorá prostredníctvom centra GOVSATCOM poskytuje oprávneným vládnym používateľom bezpečnú a odolnú konektivitu na celom svete.
- 1a. Na účely tohto článku centrum GOVSATCOM je operačné centrum, ktorého hlavnou funkciou je bezpečne prepájať oprávnených vládných používateľov s poskytovateľmi kapacity a služieb vrátane IRIS², a tým kedykoľvek optimalizovať ponuku a dopyt.
- 1b. Zložka bezpečná konektivita má za cieľ poskytovať služby na základe potrieb používateľov a:
 - a) zabezpečuje dlhodobú dostupnosť spoľahlivých, bezpečných a nákladovo efektívnych služieb GOVSATCOM oprávneným vládnym používateľom;
 - a) zabezpečuje poskytovanie a dlhodobú dostupnosť spoľahlivých, bezpečných a nákladovo efektívnych vládných služieb IRIS² a nepretržitý prístup k nim pre oprávnených vládných používateľov na základe vládnej infraštruktúry;
 - aa) umožňuje poskytovanie vládných služieb IRIS² oprávneným vládnym používateľom na základe komerčnej infraštruktúry uvedenej v odseku 3 písm. a) bode ii) prostredníctvom centra GOVSATCOM;

- b) umožňuje poskytovanie komerčných služieb IRIS² podľa zmlúv uvedených v odseku 17 na základe komerčnej infraštruktúry uvedenej v odseku 3 písm. a) bode ii);
- c) prostredníctvom podzložky IRIS² zabezpečuje rozvoj a poskytovanie doplnkových vládnych komunikačných služieb vrátane služieb priamo na zariadenie a tam, kde je to možné, umožňuje iné komerčné komunikačné služby alebo nekomunikačné služby, a to najmä zlepšovaním činností a vytváraním synergií medzi zložkami uvedenými v článku 58.
- d) zlepšuje bezpečnú konektivitu, a to aj pokiaľ ide o nízke oneskorenie, v geografických oblastiach strategického významu, ako sú Afrika a Arktída, ako aj Baltské more, Čierne more, Stredozemie a Atlantický oceán;

2. Podzložky GOVSATCOM a IRIS² zahŕňajú tieto činnosti:

- a) obstarávanie kapacít, služieb a používateľských zariadení vládnej a komerčnej satelitnej komunikácie potrebných na združovanie a spoločné využívanie a poskytovanie služieb GOVSATCOM, ktoré majú poskytovať:
 - i) účastníci GOVSATCOM, ako sa uvádza v odseku 11, 12 a 13; alebo
 - ii) právnické osoby, ktoré absolvovali proces akreditácie na účely poskytovania kapacít alebo služieb satelitnej komunikácie v súlade so všeobecnými zásadami bezpečnostnej akreditácie podľa článku 16 nariadenia (EÚ) xx/xx* [EUSPA], v súlade so všeobecnými bezpečnostnými požiadavkami uvedenými v článku 77 ods. 3 tohto nariadenia.

* Ú. v.: vložte do textu číslo nariadenia, ktoré sa uvádza v spise 2026/0084(COD).

- a) vymedzenie, návrh, vývoj, validáciu a súvisiace činnosti v oblasti zavádzania zamerané na potrebnú vesmírnu a pozemnú infraštruktúru, ktorá je potrebná na poskytovanie vládnych služieb IRIS², a na pozemnú infraštruktúru, ktorá je potrebná na poskytovanie služieb GOVSATCOM;
- b) činnosti využívania zamerané na poskytovanie vládnych služieb IRIS², ktoré zahŕňajú prevádzku, údržbu, priebežné vylepšovanie a ochranu vesmírnej a pozemnej infraštruktúry vrátane riadenia obnovy a zastarávania a monitorovania bezpečnosti;
- c) integráciu európskej kvantovej komunikačnej infraštruktúry (EuroQCI) do IRIS² po jej uvedení do prevádzky a akreditácii v súlade so všeobecnými zásadami bezpečnostnej akreditácie podľa článku 16 nariadenia (EÚ) xx/xx* [EUSPA] a koordináciu s príslušnými činnosťami podľa kapitoly VI tohto nariadenia s cieľom umožniť takúto integráciu;
- ea) výskumné a vývojové činnosti pre budúce generácie vesmírnej a pozemnej infraštruktúry, pre vývoj služieb GOVSATCOM a vládnych služieb IRIS² zameraných na potreby používateľov, pre technologický rozvoj s cieľom zabezpečiť technologickú suverenitu Únie a pre zavádzanie služieb bezpečnej konektivity vrátane činností súvisiacich s návrhom, vývojom a výrobou používateľských terminálov;
- eb) nákup služieb pre oprávnených vládnych používateľov na základe komerčnej infraštruktúry za trhových podmienok s cieľom zaručiť poskytovanie uvedených služieb uvedeným používateľom.

* Ú. v.: vložte do textu číslo nariadenia, ktoré sa uvádza v spise 2026/0084(COD).

3. Infraštruktúry GOVSATCOM a IRIS² spĺňajú tieto požiadavky:

- a) infraštruktúra GOVSATCOM zahŕňa infraštruktúru potrebnú na poskytovanie služieb GOVSATCOM, najmä centru GOVSATCOM;
- a) infraštruktúra IRIS² je modulárna a pozostáva z vládnej infraštruktúry a komerčnej infraštruktúry, a to takto:
 - i) vládna infraštruktúra IRIS² zahŕňa všetky príslušné pozemné segmenty vrátane príslušných riadiacich stredísk a vesmírnych segmentov, ktoré sú potrebné na poskytovanie vládnych služieb. Vládna infraštruktúra IRIS² dopĺňa podzložku GOVSATCOM a vychádza z nej, najmä centrum GOVSATCOM;
 - ii) Komerčná infraštruktúra IRIS² zahŕňa všetky vesmírne a pozemné prostriedky okrem tých, ktoré sú súčasťou vládnej infraštruktúry. Komerčná infraštruktúra IRIS² nesmie negatívne ovplyvňovať výkonnosť ani bezpečnosť vládnej infraštruktúry IRIS². Dodávatelia uvedení v odseku 15 v plnej miere financujú komerčnú infraštruktúru a nesú každé s ňou spojené riziko;
- c) vládna infraštruktúra IRIS² môže poskytovať hosťiteľské služby pre dodatočné satelitné subsystémy, najmä užitočné zaťaženie, ktoré sa môžu použiť ako súčasť vesmírnej infraštruktúry ostatných zložiek uvedených v článku 58, ako aj satelitné subsystémy používané na poskytovanie nekomunikačných služieb alebo kapacít pre členské štáty. Vládna infraštruktúra IRIS² môže zahŕňať prepojenia so satelitmi členských štátov alebo iných tretích strán za predpokladu, že spĺňajú všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3 a operačné požiadavky uvedené v odseku 7;

- e) pozemné a vesmírne segmenty uvedené v písmene a) bode i) tohto odseku a ich prevádzka musia spĺňať všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3.
4. Poskytovanie služieb bezpečnej konektivity sa zabezpečuje v súlade s portfóliom služieb uvedeným v odseku 6 tohto článku a s operačnými požiadavkami uvedenými v odseku 7 tohto článku, ako aj so všeobecnými bezpečnostnými požiadavkami uvedenými v článku 77 ods. 3. Poskytovanie služieb GOVSATCOM a vládnych služieb IRIS² sa riadi pravidlami zdieľania a určovania priorít uvedenými v odseku 8 tohto článku. Ak je to možné, členské štáty sa v záujme kontinuity služieb IRIS² usilujú zabezpečiť súdržnosť a komplementárnosť svojich príslušných činností a interoperabilitu svojich kapacít s činnosťami v rámci podzložky IRIS².
5. Prístup ku službám GOVSATCOM a vládnych službám IRIS² je pre inštitucionálnych a oprávnených vládnych používateľov bezplatný, pokiaľ Komisia nezavedie cenovú politiku v súlade s odsekom 9.
6. Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov portfólio služieb pre:
- a) služby GOVSATCOM vo forme zoznamu kategórií kapacít a služieb satelitnej komunikácie a ich atribútov; a
 - b) vládne služby IRIS² zahŕňajúce technické špecifikácie pre každú kategóriu služieb vrátane služieb pre oprávnených vládnych používateľov na základe komerčnej infraštruktúry IRIS². Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

7. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme operačné požiadavky na služby GOVSATCOM a vládne služby IRIS², najmä s cieľom uľahčiť využívanie týchto služieb na účely krízového riadenia, situačnej informovanosti a riadenia kľúčovej infraštruktúry, vrátane diplomatických a obranných komunikačných sietí. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
8. Pravidlá zdieľania a určovania priorít služieb GOVSATCOM a vládnych služieb IRIS² určujú prioritu používateľom podľa ich relevantnosti a kritickosti. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme podrobné pravidlá vzťahujúce sa na:
 - a) zdieľanie a určovanie priorít, pokiaľ ide o kapacity, služby a používateľské zariadenia GOVSATCOM;
 - b) poskytovanie vládnych služieb IRIS².

Pri vypracúvaní týchto vykonávacích aktov Komisia zohľadní očakávaný dopyt po rôznych prípadoch použitia, analýzu bezpečnostných rizík pre tieto prípady použitia a vo vhodných prípadoch nákladovú efektívnosť a potreby rôznych prevádzkových prostredí koncových používateľov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

9. Ak sa v posúdení očakávaného dopytu, ktoré vykonali účastníci GOVSATCOM a IRIS², a v analýze trhového rizika, ktorú vykonala Komisia, dospeje k záveru, že existuje nedostatok kapacít alebo že dopyt prevyšuje prístupovú kapacitu pre služby GOVSATCOM alebo vládne služby IRIS², čo môže viesť k narušeniu trhu, Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať cenovú politiku pre tieto služby. Pri vypracúvaní uvedených vykonávacích aktov Komisia zabezpečí, aby poskytovanie služieb GOVSATCOM a vládnych služieb IRIS² nenarúšalo hospodársku súťaž, aby nedošlo k nedostatku týchto služieb a aby určená cena nevedla k nadmernej náhrade v prípade zmlúv uvedených v odseku 15. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
11. Členské štáty, Rada, Komisia a ESVČ sú účastníkmi GOVSATCOM alebo IRIS², pokiaľ oprávňujú používateľov v súlade s článkom 76 alebo poskytujú kapacity satelitnej komunikácie, lokality pozemného segmentu alebo časť zariadení pozemného segmentu.
12. Agentúry Únie sa môžu stať účastníkmi GOVSATCOM alebo IRIS², iba pokiaľ je to potrebné na plnenie ich úloh a v súlade s podrobnými pravidlami, ktoré sa stanovujú v administratívnej dohode uzavretej medzi dotknutou agentúrou a inštitúciou Únie, ktorá nad ňou vykonáva dohľad.
- 12a. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 12, agentúry Únie môžu mať prístup k EUCI za predpokladu, že spĺňajú podmienky stanovené v článku 13 ods. 4a.
13. Tretie krajiny a medzinárodné organizácie sa môžu stať účastníkmi GOVSATCOM alebo IRIS² na základe osobitnej medzinárodnej dohody uzavretej v súlade s článkom 218 ZFEÚ a podľa článku 11 ods. 4 tohto nariadenia.

14. Účastníci uvedení v odsekoch 11, 12 a 13 tohto článku oprávňujú používateľov služieb GOVSATCOM a vládnych služieb IRIS² v súlade s článkom 76. Oprávnení používateľa dodržiavajú všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3. Ako používatelia služieb GOVSATCOM alebo vládnych služieb IRIS² môžu byť oprávnené tieto subjekty:
- a) orgán verejnej moci Únie alebo členského štátu alebo orgán, ktorému bol zverený výkon verejnej moci;
 - b) fyzická alebo právnická osoba, ktorá koná v mene a pod kontrolou orgánu verejnej moci alebo orgánu uvedeného v písmene a).
15. IRIS² sa vykonáva najmä prostredníctvom koncesnej zmluvy, v ktorej sa stanovuje rozdelenie rizík medzi Úniou a dodávateľov. Iné zákazky na ďalšie vykonávanie IRIS² môžu mať formu koncesných zmlúv, zákazky na dodanie tovaru, poskytnutie služieb alebo uskutočnenie prác. Ak sa koncesná zmluva IRIS² neuzavrie, Komisia zabezpečí optimálne plnenie cieľov uvedených v odseku 1b písm. a) a d) tým, že podľa potreby obstará zákazku na dodanie tovaru, poskytnutie služieb alebo uskutočnenie prác, alebo zmiešanú zákazku.
16. Ak dodávatelia uvedení v odseku 15 nie sú schopní plniť svoje povinnosti, Komisia prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie kontinuity vládnych služieb IRIS².

17. V zákazkách uvedených v odseku 15 sa najmä zabezpečí, aby sa pri poskytovaní služieb založených na komerčnej infraštruktúre IRIS² zachovali základné záujmy Únie a ciele podložky IRIS². Tieto zákazky stanovujú primerané záruky, aby sa zabránilo akejkoľvek nadmernej náhrade pre dodávateľov uvedených v odseku 15, narušeniu hospodárskej súťaže, konfliktom záujmov, neprimeranej diskriminácii alebo akýmkoľvek iným skrytým nepriamym výhodám. Takéto záruky môžu zahŕňať povinnosť oddelenia účtovníctva medzi poskytovaním vládnych služieb IRIS² a poskytovaním komerčných služieb IRIS² vrátane zriadenia subjektu, ktorý bude štrukturálne a právne oddelený od vertikálne integrovaného prevádzkovateľa, na účely poskytovania vládnych služieb, a poskytovania otvoreného, spravodlivého, primeraného a nediskriminačného prístupu k infraštruktúre potrebnej na poskytovanie komerčných služieb. Tieto zákazky tiež zabezpečia, aby podmienky oprávnenosti uvedené v článku 69 boli splnené počas celého ich trvania. Komisia prostredníctvom koncesnej zmluvy uvedenej v odseku 15 vyžaduje, aby boli startupy, scaleupy, MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou z celej Únie schopné poskytovať koncovým používateľom svoje vlastné služby.
18. Ak vládne a komerčné služby IRIS² využívajú na zabezpečenie synergií spoločné subsystemy alebo rozhrania, v zákazkách uvedených v odseku 15 sa určí, ktoré z týchto spoločných subsystemov a rozhraní je súčasťou vládnej infraštruktúry, aby sa zabezpečila ochrana bezpečnostných záujmov Únie a jej členských štátov.
19. Komerčnú infraštruktúru IRIS² uvedenú v odseku 3 písm. a) bode ii) v plnej miere financujú dodávateľia uvedení v odseku 15 s cieľom splniť cieľ uvedený v odseku 1b písm. b).

Dohľad nad kozmickým priestorom a sledovanie tohto priestoru (SST)

1. Podzložka dohľad nad kozmickým priestorom a sledovanie tohto priestoru (ďalej len „podzložka SST“) v rámci zložky SSA zahŕňa najmä:
 - a) zriadenie, vývoj, nasadenie a prevádzku siete pozemných a vesmírnych senzorov SST členských štátov, ako sú radary, lasery alebo teleskopy, ktoré sa vyberú na základe štúdií architektúry a posúdenia výkonnosti na účely prieskumu a sledovania, vrátane senzorov vyvinutých prostredníctvom Európskej vesmírnej agentúry (ESA), komerčného sektora Únie a prípadne vesmírnych senzorov vo vlastníctve Únie zameraných na prieskum a sledovanie vesmírnych objektov a na vytvorenie autonómneho európskeho katalógu vesmírnych objektov;
 - b) spracovanie a analýzu dát SST s cieľom poskytovať informácie o SST a služby SST uvedené v odsekoch 5 a 6;
 - c) poskytovanie služieb SST uvedených v odseku 5 používateľom SST uvedeným v odseku 9 písm. a) a b);
 - d) hľadanie, presadzovanie a podporu synergii s iniciatívami na podporu vývoja a zavádzania technológií alebo služieb na likvidáciu vesmírnych plavidiel po skončení ich prevádzkovej životnosti a technologických systémov alebo služieb na prevenciu zrážok kozmických objektov a možné odstraňovanie vesmírneho odpadu;
 - da) poskytovanie služieb uvedených v odseku 6 vládny používateľom SST uvedeným v odseku 9 písm. c);

- e) spoluprácu, a to aj prostredníctvom výmeny informácií, s medzinárodnými iniciatívami v oblasti koordinácie vesmírnej prevádzky;
 - f) činnosti potrebné na podporu bezpečného a udržateľného využívania vesmíru;
 - fa) činnosti súvisiace so znižovaním objemu vesmírneho odpadu s cieľom znížiť jeho tvorbu, sanáciou vesmírneho odpadu, monitorovaním vynášania po navedení na obežnú dráhu, špecifickými službami pre konštelácie, vytvorením trhu s dátami, informáciami a službami SST, prípravou systému SST pre cislunárne operácie, podporou operácií a služieb vo vesmíre (ISOS) a iniciatívami týkajúcimi sa tmavej a tichej oblohy;
 - g) výskumné a vývojové činnosti podporujúce vývoj podzložky SST vrátane jej služieb a spracovania dát, ako aj komerčných spôsobilostí.
3. Partnerstvo SST iniciované podľa nariadenia (EÚ) 2021/696 zostáva v platnosti podľa tohto nariadenia a podporuje vývoj činností na základe potrieb používateľov vrátane transparentných mechanizmov hodnotenia a integrácie komerčných spôsobilostí SST a prispieva k vykonávaniu činností uvedených v odseku 1 písm. a) až fa) a g), a to aj poskytovaním technickej a administratívnej podpory, odborných znalostí, štúdií alebo príslušných výskumných a inovačných činností. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať pravidlá týkajúce sa účasti členských štátov na uvedenom partnerstve, organizačného rámca tejto účasti a neskoršieho začlenenia ďalšieho členského štátu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
4. S cieľom posilniť príspevok k vykonávaniu SST je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 84 s cieľom doplniť odsek 3 o podrobný zoznam úloh, ktoré má vykonávať partnerstvo SST uvedené v odseku 3.

5. Služby SST uvedené v odseku 1 písm. c) sú bezplatné, dostupné bez prerušenia a prispôsobené potrebám používateľov SST uvedených v odseku 9 a zahŕňajú:
- a) posúdenie rizika zrážky vesmírnych plavidiel medzi sebou alebo ich zrážky s vesmírnym odpadom a v prípade potreby vydávanie varovaní pred kolíziami a odporúčania týkajúce sa manévrovania počas týchto fáz vesmírnych misií: vynášanie na obežnú dráhu, počiatočná fáza na obežnej dráhe, fáza zvyšovania obežnej dráhy, operácie na obežnej dráhe a fáza likvidácie vesmírneho objektu;
 - b) zisťovanie a charakterizáciu úlomkov, rozpadov alebo zrážok na obežnej dráhe;
 - c) posúdenie rizika neriadeného návratu vesmírnych objektov vrátane vesmírneho odpadu do zemskej atmosféry a vytváranie súvisiacich informácií vrátane odhadu časového rámca a pravdepodobného miesta možného dopadu;
6. Služby SST pre oprávnených vládnych používateľov SST uvedených v odseku 9 písm. c) sú bezplatné, dostupné bez prerušenia a prispôsobené ich potrebám a môžu zahŕňať koreláciu, filtrovanie a uchovávanie všetkých dát SST pochádzajúcich zo siete senzorov uvedených v odseku 1 písm. a) a šírenie dát SST oprávneným vládnyim používateľom SST na základe katalógu uvedeného v odseku 1 písm. a).
9. Medzi používateľov SST patria:
- a) kmeňoví používatelia SST, ktorí majú prístup ku všetkým službám SST uvedeným v článku 55 ods. 5: členské štáty, ESVČ, Komisia, agentúra, ako aj verejní a súkromní vlastníci a prevádzkovatelia vesmírnych plavidiel usadení v Únii;
 - b) ostatní používatelia SST, ktorí majú prístup k službám uvedeným v odseku 5 písm. a) a c): iné verejné a súkromné subjekty a medzinárodné organizácie;
 - c) oprávnení vládni používatelia SST, ktorí majú prístup k službám uvedeným v odseku 6: členské štáty a ESVČ.

- 9a. S cieľom podporiť využívanie služieb SST uvedených v odseku 5 alebo chrániť bezpečnostné záujmy Únie a členských štátov je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom zmeniť zoznam ostatných používateľov alebo doplniť zoznam služieb, ku ktorým môžu mať prístup.
10. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať politiky prístupu týkajúce sa služieb SST uvedených v odseku 5. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
- 10a. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať politiky prístupu k službám SST a ich poskytovania a technické a operačné špecifikácie pre služby SST uvedené podľa odseku 6. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
11. Podzložka SST nie je otvorená pre účasť tretích krajín. Je však otvorená pre Nórsko pod podmienkou uzavretia samostatnej osobitnej dohody podľa článku 218 ZFEÚ a na základe článku 11 ods. 4.

Článok 63

Blízkozemské objekty (NEO)

1. Cieľom podzložky blízkozemské objekty (ďalej len „podzložka NEO“) v rámci zložky SSA je monitorovanie rizík prírodných objektov v slnečnej sústave, ktoré sa približujú k Zemi.
2. Podzložka NEO zahŕňa činnosti na splnenie cieľa stanoveného v odseku 1. Zahŕňa podporné činnosti súvisiace s údržbou a vkladáním dát do katalógu fyzických vlastností blízkozemských objektov v Únii a môže zahŕňať posúdenie rizika vplyvu.
3. Podzložka NEO zahŕňa výskumné a vývojové činnosti podporujúce jej vývoj a odberateľský výskum a vývoj aplikácií a používateľských technológií.

Javy vesmírneho počasia (SWE)

1. Cieľom podzložky javy vesmírneho počasia (ďalej len „podzložka SWE“) v rámci zložky SSA je monitorovať a vyhodnocovať prírodné zmeny spôsobené premenlivou slnečnou aktivitou a súvisiace s javmi vesmírneho počasia, ako sú slnečné vetry a slnečné erupcie, a ich vplyv na kritické systémy a infraštruktúry, na ktoré sa vzťahujú technické požiadavky služieb uvedených v odseku 4.
2. Podzložka SWE zahŕňa všetky činnosti potrebné na poskytovanie služieb vesmírneho počasia vrátane nákupu dát z komerčných zdrojov a výskumných a vývojových činností podporujúcich vývoj podzložky SWE, ako aj jej služieb a odberateľského výskumu a vývoja aplikácií a používateľských technológií na využívanie služieb SWE.
3. Cieľom služieb SWE je, aby boli dostupné bez prerušenia a bezplatne. Služby SWE zahŕňajú najmä oblasť vesmíru a podľa potrieb používateľov sa môžu postupne rozšíriť na iné oblasti.
4. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať technické a operačné špecifikácie týkajúce sa služieb SWE, pričom zohľadní potreby používateľov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

Prístup do vesmíru

1. Prístup do vesmíru je schopnosť vynášať vesmírne plavidlá do vesmíru, a prepravovať ich vo vesmíre a z vesmíru, a to pomocou nosných systémov.
2. Cieľom zložky prístup do vesmíru je podporovať autonómny, odolný a udržateľný prístup do vesmíru podporou spoľahlivosti, konkurencieschopnosti a nákladovej efektívnosti európskych služieb vynášania na obežnú dráhu spolu so súdržným a kooperatívnym európskym prístupom, pričom sa zohľadňujú základné bezpečnostné záujmy Únie a členských štátov.
3. V synergii s inými programami a systémami financovania Únie a bez toho, aby boli dotknuté činnosti ESA, činnosti v rámci zložky prístup do vesmíru zahŕňajú:
 - a) obstarávanie alebo spoločné obstarávanie európskych služieb vynášania na obežnú dráhu, združovanie týchto služieb alebo stimuly pre tieto služby pre potreby Únie a na ich požiadanie pre potreby členských štátov a medzinárodných organizácií, vrátane potrieb týkajúcich sa demonštračných činností na obežnej dráhe a validačných činností na obežnej dráhe na podporu činností uvedených v článku 66 ods. 2 písm. e) a článku 67 ods. 2;
 - b) prístup k vesmírnemu výskumu a inováciám vrátane modernizácie a vývoja nových technológií, systémov a služieb;
 - c) vývoj, prispôbenie, výstavbu, údržbu a prevádzku kritickej pozemnej infraštruktúry Únie vrátane zariadení potrebných na testovanie, spustenie a obnovenie prístupu k vesmírnym technológiám a službám.

4. Komisia zriadi koordinačné fórum pre prístup do vesmíru zahŕňajúce členské štáty, agentúru, príslušné medzinárodné organizácie, najmä ESA, a iné európske verejné subjekty s cieľom koordinovať európske inštitucionálne činnosti v oblasti prístupu do vesmíru a európsky prístup, ako sa uvádza v odseku 2.
5. (...)

Článok 66

Komercializácia vesmíru a vesmírne hospodárstvo

1. Zložka komercializácia vesmíru a zložka vesmírne hospodárstvo zahŕňajú iniciatívu CASSINI a činnosti zamerané na praktické využívanie používateľmi. CASSINI predstavuje iniciatívu Únie v oblasti podnikania vo vesmíre. V rámci CASSINI sa vykonávajú akcie na podporu komercializácie produktov a služieb vesmírneho priemyslu Únie, najmä so zameraním na podnikanie, a na mobilizáciu súkromných investícií, podporu podnikateľov pri ich raste a rozširovaní na vnútornom trhu a na medzinárodnej úrovni. Činnosti komercializácie vesmíru sa môžu vykonávať v spolupráci s členskými štátmi a príslušnými organizáciami vrátane ESA.
2. Táto zložka zahŕňa tieto činnosti:
 - a) vytvorenie investičných nástrojov Únie pre súkromné investície v zárodočnej fáze a vo fázach raného rastu a následného rastu a uľahčenie výstupov pre zakladateľov a investorov;
 - b) vytvorenie nástroja Únie na priemyselné rozširovanie s cieľom umožniť viac súkromných investícií do nových a existujúcich výrobných zariadení a posilniť dodávateľské reťazce v Únii;
 - c) podpora rozvoja únie zručností so zameraním na vesmírny sektor vrátane získavania informácií o zručnostiach, rozvoja študijných programov so zameraním na vesmír, zvyšovania úrovne zručností, rekvalifikácie, programov mobility a výmeny;

- d) posilnenie miestnych vesmírnych ekosystémov, a to v koordinácii s vnútroštátnymi a regionálnymi iniciatívami tým, že sa spoja rôzni aktéri s cieľom podporovať vesmírne inovácie a poskytovať podporu, nástroje a služby občanom a spoločnostiam s cieľom podporiť podnikanie, najmä prostredníctvom transferu technológií, služieb na akceleráciu podnikania, sprostredkovania kontaktov a vytvárania sietí investorov a umožnením lepšieho prístupu na trh a do medzinárodných obchodných sietí;
- e) schémy na urýchlenie pripravenosti trhu a komerčného rastu prostredníctvom využívania zmlúv a schém pre hlavných zákazníkov na zapájanie zákazníkov na trhoch súkromného aj verejného sektora, ktoré zahŕňajú vesmírne zložky a infraštruktúry, ako aj produkty využívajúce vesmírne dáta a služby;
- f) opatrenia potrebné na podporu vesmírneho hospodárstva Únie vrátane rozširovania využívania zo strany používateľov a rozvoja odberateľského trhu, ako aj vnútorného trhu pre vesmírne činnosti.

Článok 67

Technologická suverenita, výskum a inovácie

1. Zložka technologická suverenita a výskum a inovácie umožní Únii vybudovať konkurencieschopný, autonómny a inovatívny vesmírny priemyselný ekosystém s cieľom posilniť technologickú suverenitu, nezávislosť a sebestačnosť Únie vo vesmírnom sektore. Podporuje vývoj a zavádzanie špičkových vesmírnych technológií. Prednostne sa zameriava na zníženie kritickej závislosti od technológií, ktoré nie sú z Únie, buduje synergie s inými odvetviami, podporuje zdokonaľovanie kritických technológií od výskumu po industrializáciu a podporuje technológie dvojakeho použitia, ktoré môžu byť prínosom pre civilné aj obranné aplikácie.

2. Zložka technologická suverenita a výskum a inovácie zahŕňajú tieto činnosti:
- a) činnosti súvisiace s technologickou suverenitou Únie, ako sú inovácie, vývoj, industrializácia a zavádzanie kritických vesmírnych technológií vrátane tých, ktoré priamo súvisia s Monitorovacím strediskom EÚ pre kritické technológie (OCT), a vykonávanie plánov OCT, ktorými sa znižuje závislosť Únie v dodávateľských reťazcoch a zvyšuje konkurencieschopnosť vesmírneho ekosystému Únie;
 - b) činnosti zamerané na zlepšenie včasnej dostupnosti kritických surovín a progresívnych materiálov, komponentov a technológií pre vesmírny sektor, a to aj prostredníctvom skrátenia dodacej lehoty, rezervácie výrobných slotov alebo hromadením zásob výrobkov, polotovarov alebo kritických surovín;
 - ba) výskum, vývoj, zdokonaľovanie a validácia vznikajúcich a nových vesmírnych spôsobilostí Únie vrátane prelomových technológií, ako je kvantové snímanie a iné súvisiace technológie;
 - c) vývoj nových vesmírnych spôsobilostí Únie, ktoré podporujú nové vesmírne hospodárstvo, najmä prostredníctvom zdokonaľovania, demonštrácie a uvedenia do prevádzky operácií a služieb vo vesmíre;
 - d) zvýšenie priemyselnej konkurencieschopnosti Únie na globálnych komerčných trhoch, a to aj prostredníctvom demonštračných misií, ktorými sa zvyšuje stupeň digitalizácie komplexných vesmírnych systémov;
 - e) skúmanie a využívanie synergií s doplnkovými oblasťami, ako je bezpečnosť a obrana a iné relevantné odvetvia, v kľúčových oblastiach, ako je robotika, umelá inteligencia a kybernetická bezpečnosť;

- f) podporu normalizačných a certifikačných činností relevantných pre vesmírny sektor Únie vrátane harmonizovaného prístupu na úrovni Únie, pokiaľ ide o komerčné štandardné komponenty (COTS);
- g) uľahčenie dostupnosti a prístupu k zariadeniam na testovanie a zariadeniam na spracovanie dát pre vesmírne technológie;

Článok 68

Prístup tretích krajín a medzinárodných organizácií k vládny m službám

1. Tretie krajiny a medzinárodné organizácie môžu mať prístup k službám GOVSATCOM, vládny m službám IRIS², službám zameraným na rozpad uvedeným v článku 62 ods. 5 písm. b) a službe EOGS na základe dohody uzavretej v súlade s článkom 218 ZFEÚ a podľa článku 11 ods. 4, v ktorej sa stanovujú podmienky prístupu k týmto službám, a ak spĺňajú požiadavky článku 13.
3. Prístup tretích krajín a medzinárodných organizácií k službe PRS uvedenej v článku 59 ods. 1 písm. d) sa upravuje v článku 3 ods. 5 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1104/2011/EÚ⁵⁴.
4. Na prístup k službám SST týkajúcim sa vyhýbania sa kolíziám uvedeným v článku 62 ods. 5 písm. a) a návratu do atmosféry uvedeným v článku 62 ods. 5 písm. c) sa nevyžaduje dohoda uzavretá v súlade s článkom 218 ZFEÚ.
- 4a. Služby SST uvedené v článku 62 ods. 6 nie sú prístupné tretím krajinám a medzinárodným organizáciám s výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahujú podmienky stanovené v dohode uvedenej v článku 62 ods. 11.

⁵⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1104/2011/EÚ z 25. októbra 2011 o pravidlách prístupu k verejnej regulovanej službe, ktorú poskytuje globálny satelitný navigačný systém zriadený v rámci programu Galileo (Ú. v. EÚ L 287, 4.11.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1104/oj>).

Podmienky oprávnenosti a účasti v záujme zachovania bezpečnosti, integrity a odolnosti funkčných vesmírnych systémov Únie

1. Komisia uplatňuje podmienky oprávnenosti a účasti stanovené v odseku 3 na postupy udeľovania podľa tohto oddielu, ak to považuje za potrebné a vhodné v záujme ochrany bezpečnosti, integrity a odolnosti funkčných vesmírnych systémov Únie, pričom zohľadní cieľ presadzovať strategickú autonómiu Únie, najmä pokiaľ ide o technológie v rámci kľúčových technológií a hodnotových reťazcov, a zároveň zachováva otvorené hospodárstvo.
2. Pred uplatnením podmienok oprávnenosti a účasti v súlade s odsekom 1 Komisia informuje príslušné zloženie výboru uvedené v článku 83 ods. 1 písm. ha) a v čo najväčšej miere zohľadní názory členských štátov na rozsah uplatňovania a odôvodnenie uplatňovania týchto podmienok oprávnenosti a účasti.
3. Podmienky oprávnenosti uvedené v odseku 1 a účasti sú tieto:
 - a) oprávnený právny subjekt musí byť usadený v členskom štáte a jeho výkonné riadiace štruktúry musia byť usadené v danom členskom štáte;
 - b) oprávnený právny subjekt sa musí zaviazat' vykonávať všetky relevantné činnosti v jednom alebo viacerých členských štátoch, a
 - c) oprávnený právny subjekt nesmie byť pod kontrolou tretej krajiny alebo subjektu tretej krajiny.

4. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť kritériá určujúce rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov, ktoré môžu mať vplyv na bezpečnosť, integritu a odolnosť operačných vesmírnych systémov Únie, pričom zohľadní cieľ podporovať strategickú autonómiu Únie, najmä pokiaľ ide o technológie v kľúčových technológiách a hodnotových reťazcoch.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

5. Komisia môže upustiť od podmienok uvedených v odseku 3 písm. a) alebo b) v prípade konkrétneho právneho subjektu na základe hodnotenia založeného na týchto kumulatívnych kritériách:
- a) pre špecifické technológie, tovar alebo služby potrebné na činnosti uvedené v odseku 1 nie sú v členských štátoch ľahko dostupné žiadne alternatívy;
 - b) daný právny subjekt je usadený v krajine, ktorá je členom EHP alebo EZVO, a ktorá uzavrela s Úniou medzinárodnú dohodu, ako sa uvádza v článku 11, jeho výkonné riadiace štruktúry sú usadené v danej krajine a v danej krajine alebo v jednej alebo viacerých takýchto krajinách sa uskutočňujú aj činnosti spojené s verejným obstarávaním, grantom alebo cenou, a
 - c) je zabezpečená ochrana utajovaných skutočností EÚ v súlade s článkom 13 a vykonávajú sa opatrenia na zabezpečenie bezpečnosti a odolnosti zložiek uvedených v článku 58, ich prevádzky a služieb.
6. Odchyľne od odseku 5 písm. b) môže Komisia upustiť od podmienok uvedených v odseku 3 písm. a) alebo b) v prípade právnickej osoby usadenej v tretej krajine, ktorá nie je členom EHP alebo EZVO, ak v krajinách, ktoré sú členmi EHP alebo EZVO, nie sú ľahko dostupné žiadne alternatívy a ak sú splnené kritériá stanovené v odseku 5 písm. a) a c).

7. Komisia môže upustiť od podmienky uvedenej v odseku 3 písm. c), ak právny subjekt usadený v členskom štáte poskytne tieto záruky:
- a) kontrola nad právny subjektom sa nevykonáva spôsobom, ktorý blokuje alebo obmedzuje jeho schopnosť:
 - 1. vykonávať činnosti spojené s obstarávaním, grantom alebo cenou, a
 - 2. dosahovať výsledky, najmä prostredníctvom oznamovacích povinností;
 - b) kontrolujúca tretia krajina alebo subjekt z tretej krajiny sa zaviazá, že si vo vzťahu k danému právny subjektu nebude uplatňovať žiadne kontrolujúce práva ani ukladať plnenie oznamovacích povinností v súvislosti s obstarávaním, grantom alebo cenou, a
 - c) právny subjekt dodržiava všeobecné bezpečnostné požiadavky uvedené v článku 77 ods. 3.
8. Príslušné orgány členského štátu, v ktorom je právny subjekt usadený, posúdia, či právny subjekt spĺňa kritériá stanovené v odseku 5 písm. c) v prípade výnimiek týkajúcich sa podmienky uvedenej v odseku 3 písm. b), a záruky uvedené v odseku 7. Komisia postupuje podľa uvedeného posúdenia.
9. Komisia poskytne príslušnému zloženiu výboru uvedenému v článku 83 ods. 1 písm. ha) tieto informácie:
- a) rozsah uplatňovania podmienok oprávnenosti a účasti uvedených v odseku 3 tohto článku;
 - b) podrobnosti a odôvodnenia týkajúce sa výnimiek udelených v súlade s odsekmi 5, 6 a 7 tohto článku; a
 - c) hodnotenie, ktoré bolo základom pre udelenie výnimky podľa odsekov 5 až 7 tohto článku, bez toho, aby sa prezradili citlivé obchodné informácie.

10. Podmienky stanovené v odseku 3, kritériá stanovené v odseku 4, 5 a 6 a záruky stanovené v odseku 7 sa v uplatniteľných prípadoch zahrnú do dokumentov týkajúcich sa verejného obstarávania, grantu alebo ceny, a v prípade verejného obstarávania sa uplatňujú počas celého životného cyklu výslednej zmluvy.
11. Týmto článkom nie je dotknuté rozhodnutie č. 1104/2011/EÚ a delegované rozhodnutie Komisie z 15. 9. 2015, nariadenie (EÚ) 2019/452, rozhodnutie 2013/488/EÚ a rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2015/444, ani bezpečnostné previerky vykonávané členskými štátmi v súvislosti s právnymi subjektmi zapojenými do činností, pri ktorých sa vyžaduje prístup k EUCI v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi.
12. Ak sú zmluvy vyplývajúce z uplatňovania tohto článku utajené, podmienkami oprávnenosti a účasti, ktoré uplatňuje Komisia v súlade s odsekom 1, nesmú byť dotknuté právomoci národných bezpečnostných orgánov.
13. Týmto článkom sa nesmie zasiahnuť do žiadneho existujúceho postupu previerok bezpečnosti zariadenia a previerok personálnej bezpečnosti v členskom štáte, meniť takýto postup a tento článok s ním nemôže byť v rozpore.

Článok 70

Vlastníctvo vesmírnych prostriedkov Únie, prístup k výsledkom a ich využívanie

1. Únia je vlastníkom všetkých hmotných a nehmotných prostriedkov vytvorených, vyvinutých alebo zakúpených v rámci priameho alebo nepriameho riadenia pri vykonávaní činností podporovaných podľa tohto oddielu. Na tento účel Komisia zabezpečí, aby príslušné zmluvy, dohody a iné dojednania týkajúce sa činností, ktoré môžu viesť k vytvoreniu alebo rozvoju takéhoto majetku, zahŕňali ustanovenia, ktorými sa zabezpečí vlastníctvo Únie.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na hmotné a nehmotné prostriedky vytvorené alebo vyvinuté v rámci priameho alebo nepriameho riadenia pri vykonávaní činností podporovaných podľa tohto oddielu, ak:
 - a) sa podpora Únie poskytuje vo forme grantov, cien alebo obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, alebo
 - b) činnosti nie sú plne financované Úniou, okrem prípadov, keď je uvedené inak, alebo
 - c) sa činnosti týkajú prijímačov PRS vyvinutých členskými štátmi.
- 2a. Odsek 2 písm. b) sa neuplatňuje na vládnu infraštruktúru vyvinutú v rámci podzložky IRIS².
3. Ak sa uplatňuje odsek 2, inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie nenadobúdajú vlastnícke právo, ale majú práva na bezplatný prístup k výsledkom na vlastné použitie a právo udeliť tretím stranám, vrátane členských štátov, nevýhradné licencie na využívanie výsledkov za spravodlivých a primeraných podmienok bez práva na udelenie sublicencie, alebo od príjemcov vyžadovať udelenie takýchto licencií tretím stranám vrátane členských štátov.
4. Únia môže uzatvárať príslušné dohody s cieľom nadobudnúť vlastníctvo prostriedkov vytvorených tretími stranami, ak sú tieto prostriedky potrebné na vykonávanie zložiek uvedených v článku 58.

5. Komisia zabezpečí, aby Únia mala tieto práva:
- a) právo na používanie frekvencií potrebných na prenos signálov generovaných vládnu infraštruktúrou IRIS², zložkou PNT, zložkou pre pozorovanie Zeme (EO) a v prípade potreby SST, alebo na prístup k vesmírnym zložkám, v súlade s uplatniteľnými zákonmi a inými právnymi predpismi a príslušnými licenčnými dohodami, a to na základe príslušných registrácií frekvencií poskytnutých členskými štátmi, za ktoré nesú naďalej zodpovednosť členské štáty; a
 - b) právo uprednostniť poskytovanie vládnych služieb IRIS² pred komerčnými službami v súlade s podmienkami, ktoré sa stanovujú v zákazkách uvedených v článku 61, a so zreteľom na potreby oprávnených vládnych používateľov.

Článok 71

Výkonnosť služby, záruka a zodpovednosť

- 1. Komisia, alebo v relevantných prípadoch agentúra, vypracuje pre každú službu poskytovanú zložkami alebo podzložkami uvedenými v článku 58 dokument o vymedzení služby, v ktorom sa uvádza charakteristika a očakávaná výkonnosť príslušných služieb. Dokument o vymedzení služby sa zverejňuje, alebo – v prípade služieb pre oprávnených vládnych používateľov alebo pre používateľov PRS, sa poskytuje vhodným príslušným orgánom uvedeným v článku 76. V prípade podložky SST prispieva k vypracovaniu dokumentu o vymedzení služby partnerstvo SST uvedené v článku 62 ods. 3.
- 1. Očakávaná výkonnosť uvedená v odseku -1, ako aj údaje a informácie, ktoré poskytujú zložky a podzložky uvedené v článku 58, sa poskytujú bez akejkoľvek výslovnej alebo implicitnej záruky, pokiaľ ide o ich kvalitu, presnosť, dostupnosť, spoľahlivosť, rýchlosť a vhodnosť na akýkoľvek účel. Komisia, agentúra ani žiadny zúčastnený vládny orgán v tejto súvislosti nenesie žiadnu zodpovednosť.

- 1a. Keď služba z dôvodu plánovanej alebo nepredvídateľnej udalosti nespĺňa parametre uvedené v dokumente o vymedzení služby uvedenom v odseku -1, používatelia sa o tom bez zbytočného odkladu informujú v súlade s postupom stanoveným v príslušnom dokumente o vymedzení služby.
- 1b. Odchyľne od odseku 1 sa v prípade služieb pre oprávnených vládnych používateľov, v prípade PRS a v prípade služieb v oblasti bezpečnosti ľudského života uvedených v článku 59 ods. 3 písm. i) s dokumentom o vymedzení služby uvedeným v odseku -1 spájajú osobitné záväzky, pokiaľ ide o očakávanú výkonnosť, pričom sa naň môžu vzťahovať určité podmienky používania.
- 1c. Kontaktné miesta uvedené v článku 77 ods. 1 písm. ga) informujú Komisiu – alebo v relevantných prípadoch agentúru – o prípadoch, keď môžu byť ich služby ovplyvnené plánovanou udalosťou uvedenou v odseku 1b týkajúcou sa služieb poskytovaných oprávneným vládnyim používateľom.
2. Členské štáty zúčastňujúce sa na podzložke SST nenesú zodpovednosť za škodu vyplývajúcu z neposkytnutia alebo prerušenia poskytovania služieb SST, za oneskorenie v poskytovaní služieb SST, za nepresné informácie poskytnuté prostredníctvom služieb SST, ani za akékoľvek iné akcie realizované v reakcii na poskytovanie služieb SST. Uvedené členské štáty na účely odseku 1b bez zbytočného odkladu oznamujú Komisii a agentúre všetky odchýlky od očakávanej výkonnosti.

Článok 72

Doplňujúce pravidlá týkajúce sa obstarávania

1. Obstarávateľ môže požadovať, aby uchádzač zadal časť zákazky prostredníctvom verejnej súťaže na príslušných úrovniach subdodávok iným spoločnostiam, ako sú tie, ktoré patria do skupiny uchádzača. V prípade zákaziek nad 10 miliónov EUR cieľom obstarávateľa je zabezpečiť, aby sa aspoň 30 % hodnoty zákazky zadalo prostredníctvom verejnej súťaže na rôznych úrovniach subdodávok spoločnostiam, ktoré nepatria do skupiny hlavného uchádzača, a to najmä s cieľom umožniť cezhraničnú účasť MSP vo vesmírnom ekosystéme. Uchádzač poskytne dôvody, pre ktoré nespĺnil požiadavku na subdodávku alebo sa odchyľil od 30 % cieľa. Obstarávateľ môže do dokumentácie týkajúcej sa postupu zadávania zákazky zahrnúť osobitné požiadavky, aby zabezpečil, že hlavní dodávatelia budú počas realizácie zákazky dodržiavať zásady obstarávania stanovené v tomto odseku.
 - 1a. Komisia informuje výbor uvedený v článku 83 ods. 1 písm. g) o dosiahnutí cieľa uvedeného v odseku 1.
2. Verejné obstarávanie týkajúce sa kontinuity služieb alebo PRS alebo služieb pre oprávnených vládnych používateľov sa považuje za spĺňajúce podmienku extrémnej naliehavosti stanovenú v oddiele II bode 11.1 písm. c) prílohy I k nariadeniu o rozpočtových pravidlách.

Článok 73

Doplňujúce pravidlá týkajúce sa obstarávania

1. [Únia môže pokrývať oprávnené náklady až do výšky 100 %, čím však nie je dotknutá zásada spolufinancovania.]
2. Odchyľne od článku 184 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže zodpovedný povolujúci úradník pri uplatňovaní paušálnych sadzieb povoliť alebo nariadiť financovanie nepriamych nákladov prijímateľa do maximálnej výšky 25 % celkových oprávnených priamych nákladov na akciu.

3. Odchylnne od článku 207 nariadenia o rozpočtových pravidlách maximálna výška finančnej podpory, ktorá sa môže vyplatiť tretej strane, nesmie presiahnuť 200 000 EUR.
4. Partnerstvo SST uvedené v článku 62 ods. 3 je oprávnené získať grant podľa článku 198 písm. d) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 74

Doplňujúce pravidlá týkajúce sa nepriameho riadenia

1. S agentúrou aj s ESA sa uzatvorí trojstranná rámcová dohoda o finančnom partnerstve v súlade s článkom 131 nariadenia o rozpočtových pravidlách, na základe ktorej môžu byť agentúra a ESA poverené úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu.
2. Ak agentúra alebo ESA zriadi radu pre vyhodnotenie ponúk v súvislosti s obstarávaním vykonávaným na základe trojstrannej dohody uvedenej v odseku 1, experti z Komisie a prípadne z iného povereného subjektu sa môžu zúčastňovať ako členovia na zasadnutiach rady pre vyhodnotenie ponúk, mať prístup ku všetkým dokumentom, ktoré rada vypracúva a zúčastňovať sa na kontrolných zasadnutiach. Touto účasťou nie je dotknutá technická nezávislosť rady pre vyhodnotenie ponúk.
3. Odchylnne od článku 62 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách a ak Komisia kladne posúdi ochranu záujmov Únie, môže agentúra úlohy zverené v rámci nepriameho riadenia agentúre alebo jej nástupcom ďalej zveriť orgánom uvedeným v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách za podmienok nepriameho riadenia, ktoré sa vzťahujú na Komisiu.
4. Keď sa obstarávacie alebo grantové činnosti vykonávajú prostredníctvom nepriameho riadenia poverenými subjektmi, v prípade komunikačných činností, činností zameraných na šírenie informácií a akejkoľvek infraštruktúry, vybavenia, vozidiel, dodávok alebo hlavného výsledku financovaného z obstarávania alebo grantu, sa uvádza podpora Únie a vlajka (znak) Únie a vyhlásenie o financovaní (vo vhodných prípadoch preložené do miestnych jazykov) v súlade so štandardnými komunikačnými pravidlami Komisie.

Článok 75

Úlohy

1. Členské štáty sa môžu zúčastňovať na zložkách uvedených v článku 58. Členské štáty zúčastňujúce sa na týchto zložkách prispievajú svojou technickou spôsobilosťou, know-how a pomocou, najmä v oblasti bezpečnosti a ochrany. Tento príspevok vo vhodných prípadoch a ak je to možné, zahŕňa okrem iného zabezpečenie toho, aby mala Únia k dispozícii dáta, informácie, služby a infraštruktúru, ktoré sú vo vlastníctve členských štátov alebo sa nachádzajú na ich území a ktoré sú potrebné na dobré fungovanie akcií. Členské štáty prijímajú opatrenia na zabezpečenie hladkého fungovania akcií podporovaných podľa tohto oddielu vrátane pridelovania a ochrany frekvencií.
2. Komisia nesie celkovú zodpovednosť za vykonávanie zložiek uvedených v článku 58, a to aj v oblasti bezpečnosti, bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti. Komisia okrem toho dohliada aj na vykonávanie uvedených zložiek bez toho, aby boli dotknuté iné politiky Únie.
3. Komisia:
 - a) riadi všetky zložky alebo podzložky uvedené v článku 58, ktorými nebol poverený iný subjekt;
 - b) určuje priority zložiek uvedených v článku 58 v rámci pracovných programov uvedených v článku 15 a ich dlhodobý vývoj v súlade s požiadavkami používateľov a dohliada na vykonávanie uvedených pracovných programov;

- ba) bez toho, aby boli dotknuté úlohy agentúry alebo iných poverených subjektov, zabezpečuje propagáciu a maximalizáciu zavádzania a využívania údajov a služieb, ktoré poskytujú zložky uvedené v článku 58, vo verejnom aj súkromnom sektore, a to aj podporou primeraného rozvoja týchto služieb a používateľsky ústretových rozhraní, rozvíjaním stabilného dlhodobého prostredia, rozvíjaním vhodných synergií medzi aplikáciami rôznych zložiek a zabezpečovaním komplementárnosti, konzistentnosti, synergií a prepojení medzi zložkami v rámci tohto oddielu a inými akciami a programami Únie;
 - bb) podporuje súlad činností v rámci tohto oddielu a činností vykonávanými v oblasti vesmíru na úrovni Únie, ako aj na národnej a medzinárodnej úrovni;
 - c) určuje a koordinuje medzinárodný rozmer zložiek uvedených v článku 58 s cieľom zabezpečiť súlad s politikami Únie v oblasti vonkajšej činnosti a konzistentný prístup k nim v rámci svojich právomocí.
4. Ak je to potrebné na zabezpečenie hladkého fungovania zložiek uvedených v článku 58 a na hladké poskytovanie služieb, ktoré poskytujú, Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov určí technické a prevádzkové špecifikácie potrebné na vykonávanie a vývoj uvedených zložiek a podzložiek a služieb, ktoré poskytujú, pričom zohľadní výsledky konzultácií s používateľmi a inými zainteresovanými stranami. Pri určovaní týchto technických a prevádzkových špecifikácií Komisia dbá na to, aby nedošlo k zníženiu všeobecnej úrovne bezpečnosti a aby boli splnené požiadavky spätnej kompatibility. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.

5. Komisia v prípade potreby prostredníctvom vykonávacích aktov prijíma opatrenia potrebné na určenie umiestnenia pozemnej infraštruktúry na základe bezpečnostných požiadaviek uvedených v článku 77 ods. 3 v rámci otvoreného a transparentného procesu, pričom zabezpečí správne finančné riadenie. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3.
6. Agentúra má svoje vlastné úlohy uvedené v článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) xx/xx* [EUSPA] a Komisia ju môže poveriť ďalšími úlohami v súlade s článkom 4 ods. 2, 3 a 5 uvedeného nariadenia a v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.
7. Za predpokladu, že sú chránené záujmy Únie, možno ESA poveriť týmito úlohami:
 - a) pokiaľ ide o zložku PNT: vývoj hlavných systémov a návrh a vývoj častí pozemného segmentu a satelitov vrátane testovania a overovania;
 - b) pokiaľ ide o podzložku Copernicus:
 - i) koordinácia a vykonávanie vesmírnej zložky a jej vývoj;
 - ii) návrh, vývoj a zhotovenie vesmírnej infraštruktúry a častí súvisiaceho pozemného segmentu, vrátane prevádzky tejto infraštruktúry a súvisiaceho verejného obstarávania okrem prípadov, ak tieto operácie vykonávajú iné subjekty, napr. Európska organizácia pre využitie meteorologických družíc (EUMETSAT);
 - iii) v prípade potreby poskytnutie prístupu k dátam tretích strán;

* Ú. v.: vložte do textu číslo nariadenia, ktoré sa uvádza v dokumente (2026/0084(COD)).

- c) pokiaľ ide o podzložku EOGS: návrh a vývoj nových vesmírnych misií na pozorovanie Zeme a častí súvisiacich pozemných segmentov;
 - d) pokiaľ ide o podzložku IRIS²:
 - i) dohľad nad vývojom, validáciou a súvisiacimi činnosťami v oblasti zavádzania, ktoré sa týkajú vývoja, validácie a fáz zavádzania vládnych služieb a vývoja a rozvoja potrebného na poskytovanie vládnych služieb, vykonávaných v rámci zmlúv uvedených v článku 61 ods. 15 a v súlade s podmienkami dohôd o príspevku podľa rámcovej dohody o finančnom partnerstve uvedenej v článku 74 ods. 1, zabezpečujúc koordináciu medzi úlohami a rozpočtom zverenými ESA a možným príspevkom zo strany ESA;
 - ii) poskytovanie technických odborných znalostí, a to aj počas vykonávania;
 - da) pokiaľ ide o podzložky NEO a SWE: dodávateľské výskumné a vývojové činnosti.
8. Na základe posúdenia Komisiou môžu byť ESA zverené ďalšie úlohy na základe potrieb zložiek uvedených v článku 58 vrátane osobitných výskumných a inovačných činností za predpokladu, že sa týmito úlohami nezdvijujú činnosti, ktoré vykonávajú iné poverené subjekty, a že ich cieľom je zlepšiť účinnosť vykonávania uvedených zložiek.

- 8a. S výhradou schválenia správnou radou strediska SatCen v súlade s článkom 18 rozhodnutia Rady 2014/401/SZBP sa stredisko SatCen poveruje poskytovaním služieb EOGS a údajov EOGS uvedených v článku 60 ods. 8 písm. b) a c) oprávneným vládnyim používateľom a prevádzkou federačnej vrstvy infraštruktúry EOGS uvedenej v článku 60 ods. 8 písm. a) bode i). Realizácia úloh, ktorými je stredisko SatCen poverené podľa tohto odseku, vrátane vymedzenia politik prístupu, obmedzení a prioritizácie poskytovania služieb EOGS oprávneným vládnyim používateľom rešpektuje záujmy Únie v oblasti SZBP v súlade s rozhodnutím Rady 2014/401/SZBP a záujmy členských štátov v oblasti národnej bezpečnosti.
9. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 8a, môže Komisia za predpokladu, že sú chránené záujmy Únie, úplne alebo čiastočne poveriť úlohami na vykonávanie zložiek uvedených v článku 58 príslušné subjekty, ako sú EUMETSAT, Európska environmentálna agentúra, Frontex, Európska námorná bezpečnostná agentúra, SatCen, Európske centrum pre strednodobé predpovede počasia a spoločnosť Mercator Ocean International.

Článok 76

Príslušné orgány

1. Ak je to potrebné v prípade podzložiek uvedených v článku 58, ktoré poskytujú služby oprávneným vládnyim používateľom, každý účastník určí príslušný orgán. Príslušný orgán zabezpečí, aby:
- a) bolo využívanie príslušných služieb v súlade so všeobecnými bezpečnostnými požiadavkami uvedenými v článku 77 ods. 3;
 - b) sa stanovili a spravovali prístupové práva k príslušným službám;

- c) sa používateľské zariadenia potrebné na využívanie príslušných služieb a súvisiace pripojenia na elektronickú komunikáciu a informácie používali a spravovali v súlade so všeobecnými bezpečnostnými požiadavkami uvedenými v článku 77 ods. 3;
 - d) sa zriadilo centrálné kontaktné miesto, ktoré v prípade potreby pomáha pri nahlasovaní bezpečnostných rizík a hrozieb, najmä v prípade odhalenia potenciálne škodlivého elektromagnetického rušenia, ktoré má vplyv na služby vyvinuté v rámci zložiek uvedených v článku 58.
2. Akcie, úlohy a fungovanie príslušných orgánov PRS sa stanovujú v článku 5 rozhodnutia č. 1104/2011/EÚ.

Článok 77

Zásady riadenia a bezpečnosti

1. Zásady riadenia zložiek uvedených v článku 58 a osobitných činností vychádzajú z týchto prvkov:
- a) kontinuita a spoľahlivosť služieb a kontinuita potrebnej infraštruktúry vrátane ochrany pred relevantnými hrozbami;
 - a) jasné rozdelenie úloh a zodpovedností medzi subjekty zapojené do vykonávania, a to na základe ich príslušných kompetencií a predchádzaním prekrývaniu sa alebo zdvojeniu úloh a zodpovedností, čím sa zabezpečí jasná zodpovednosť;
 - b) relevantnosť riadiacej štruktúry z hľadiska osobitných potrieb každej zložky alebo podzložky uvedených v článku 58 podľa vhodnosti;
 - c) prísna kontrola zložiek uvedených v článku 58 a ich činností vrátane prísneho dodržiavania nákladov, harmonogramu a výkonnosti všetkými subjektmi v rámci ich príslušnej úlohy a zodpovedností;

- d) transparentné a nákladovo efektívne riadenie;
 - f) systematické a štruktúrované zohľadňovanie potrieb používateľov údajov, informácií a služieb poskytovaných v rámci zložiek uvedených v článku 58, ako aj súvisiaceho vedeckého a technologického vývoja;
 - g) nepretržité úsilie o kontrolu a znižovanie rizík;
 - ga) v prípade služieb pre oprávnených vládnych používateľov a pre PRS: koordinácia príslušných prevádzkových činností s príslušnými orgánmi uvedenými v článku 76 a s kontaktnými miestami, ktoré určili členské štáty na zastupovanie príslušných používateľov týchto služieb.
- 1a. Orgánom bezpečnostnej akreditácie pre zložky a podzložky uvedené v článku 58 tohto nariadenia je rada pre bezpečnostnú akreditáciu zriadená podľa článku 15 nariadenia (EÚ) xx/xx* [EUSPA]. Uvedená akreditácia sa vykonáva v súlade s článkom 16 uvedeného nariadenia.
2. Zásady bezpečnosti zložiek podľa tohto oddielu vrátane ich pozemnej a vesmírnej infraštruktúry vychádzajú z týchto prvkov:
- a) zohľadňovanie skúseností členských štátov v oblasti bezpečnosti a rozvíjanie ich najlepších postupov;
 - b) zabezpečenie ochrany pozemných infraštruktúr, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zložky uvedenej v článku 58 a ktoré sa nachádzajú na území členských štátov, a to prijímaním opatrení, ktoré sú prinajmenšom rovnocenné s opatreniami potrebnými na ochranu európskych kritických infraštruktúr v zmysle smernice Rady (EÚ) 2022/2557;

* Ú. v.: vložte do textu číslo nariadenia, ktoré sa uvádza v dokumente (2026/0084(COD)).

- c) uplatňovanie rozhodnutia Rady 2013/488/EÚ (pokiaľ ide o členské štáty) a rozhodnutia Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 (pokiaľ ide o Komisiu), v ktorých sa okrem iného stanovuje oddelenie prevádzkových funkcií a funkcií súvisiacich s akreditáciou;
 - d) považovanie Komisie za pôvodcu všetkých utajovaných skutočností vytvorených poverenými subjektmi, ako sa uvádza v článku 74 ods. 1;
 - e) zabezpečenie, aby rada pre bezpečnostnú akreditáciu zriadená podľa článku 15 nariadenia (EÚ) xx/xx* [EUSPA] vykonávala svoje úlohy bez toho, aby boli dotknuté povinnosti Komisie alebo poverených subjektov, a bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov, pokiaľ ide o bezpečnostnú akreditáciu;
3. Komisia zabezpečí, aby sa pre existujúce zložky alebo podzložky uvedené v článku 58 viedla a aktualizovala analýza rizík a hrozieb. Komisia zabezpečí, aby sa pre každú budúcu zložku alebo podzložku vykonala analýza rizík a hrozieb. Na základe tejto analýzy Komisia určuje prostredníctvom vykonávacích aktov pre každú zložku alebo podzložku všeobecné bezpečnostné požiadavky. Komisia pritom zohľadňuje vplyv uvedených požiadaviek na hladké fungovanie danej zložky alebo podzložky, najmä pokiaľ ide o náklady, riadenie rizík a harmonogram. Okrem toho Komisia zabezpečuje, aby sa neznížila všeobecná úroveň bezpečnosti, aby sa neohrozilo fungovanie existujúceho vybavenia založeného na danej zložke alebo podzložke, a aby sa zohľadnili riziká v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 83 ods. 3. Subjekty zapojené do vykonávania vesmírnych činností podľa tohto oddielu prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie bezpečnosti zložiek podľa tohto oddielu, a to aj vzhľadom na problémy identifikované v analýze rizík a hrozieb.

* Ú. v.: vložte do textu číslo nariadenia, ktoré sa uvádza v spise 2026/0084(COD).

4. V prípadoch, keď prevádzka systémov môže mať vplyv na bezpečnosť Únie alebo jej členských štátov, sa uplatnia postupy stanovené rozhodnutím (SZBP) 2021/698⁵⁵.

ODDIEL 4

PODPORA PRIEMYSELNEJ POLITIKY V OBLASTI CIVILNEJ BEZPEČNOSTI

Článok 79

Osobitné ustanovenia

Osobitné ustanovenia na podporu priemyselnej politiky v oblasti civilnej bezpečnosti

Akcie podporované v rámci tohto oddielu prispievajú k všeobecnému cieľu stanovenému v článku 3 ods. 1 a k špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 ods. 2 písm. d) bod 4.

Článok 80

Osobitné ustanovenia na podporu priemyselnej politiky v oblasti civilnej bezpečnosti

1. Podpora priemyselnej politiky v oblasti civilnej bezpečnosti sa týka najmä týchto oblastí použitia:
 - a) bezpečnosť a odolnosť kritickej civilnej infraštruktúry, infraštruktúry s dvojakým použitím, ako aj kritických subjektov, voči rôznym typom bezpečnostných hrozieb;
 - b) technológie, spôsobilosti a riešenia vrátane opatrení na posilnenie normalizácie, certifikácie a interoperability bezpečnostných technológií, relevantné pre prevenciu a boj proti trestnej činnosti, najmä terorizmu, násilnému extrémizmu, závažnej a organizovanej trestnej činnosti a trestnej činnosti v kybernetickom priestore;

⁵⁵ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/698 z 30. apríla 2021 o bezpečnosti systémov a služieb, ktoré sa zavádzajú, prevádzkujú a používajú v rámci Vesmírneho programu Únie a ktoré môžu ovplyvniť bezpečnosť Únie, a o zrušení rozhodnutia 2014/496/SZBP (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 178–182, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/698/oj>).

- c) technológie, spôsobilosti a riešenia na kontrolu tovaru a osôb na hraniciach, ochrana hraníc a logistických uzlov, námorná bezpečnosť a dohľad a colná bezpečnosť; a
 - d) civilná pripravenosť, prevencia a spôsobilosti v oblasti reakcie na bezpečnostné hrozby, či už prírodné alebo spôsobené človekom, náhodné alebo úmyselné.
2. Podpora priemyselnej politiky v oblasti civilnej bezpečnosti sa uskutočňuje najmä prostredníctvom týchto činností:
- a) výskum a inovácie, rozširovanie, podpora MSP, rozvoj zručností a výrobné činnosti;
 - b) testovanie a overovanie technológií a riešení;
 - c) zavádzanie a trhové využitie technológií a riešení, najmä zo strany odborníkov v oblasti bezpečnosti;
 - d) podpora akcií zameraných na vypracovanie, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych aktov a politík Únie vrátane budovania kapacít národných kontaktných miest.
3. Podpora poskytovaná v rámci oblastí použitia alebo činností uvedených v odsekoch 1 a 2 sa môže poskytovať v akejkoľvek forme, a to aj formou činností súvisiacich s kolaboratívnym výskumom a inováciami stanovených v nariadení (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie] a identifikovaných v osobitne vyhradenej časti pracovného programu.
4. Pracovné programy prijaté v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení podľa tohto oddielu sa začlenia do osobitne vyhradenej časti, pričom sa nimi zabezpečí súdržnosť s činnosťami zameranými na konkurencieschopnosť a spoločnosť podporovanými na základe nariadenia (EÚ) [XXX] [rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa].

Článok 81

Vlastníctvo výsledkov

1. Ak sa podpora Únie poskytuje vo forme verejného obstarávania, výsledky sú vlastníctvom Únie.
2. Ak sa podpora Únie poskytuje vo forme grantu, inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie majú na požiadanie práva na bezplatný prístup k výsledkom na účely rozvoja, vykonávania a monitorovania existujúcich politík alebo programov Únie v oblastiach svojej pôsobnosti a právo udeľovať nevýhradné licencie tretím stranám na využívanie výsledkov za spravodlivých a primeraných podmienok bez práva na sublicenciu, alebo od príjemcov vyžadovať udelenie takýchto licencií tretím stranám, ak nie je v dohode o grante uvedené inak.
3. Každý prevod vlastníctva výsledkov alebo udelenie výhradných licencií na výsledky vytvorené s podporou právnickým osobám usadeným v nepridružených tretích krajinách alebo subjektom z nepridružených tretích krajín podlieha predchádzajúcemu oznámeniu a schváleniu Komisiou, ktoré sa uskutoční do troch rokov po záverečnej platbe v rámci akcie za podmienok zaručujúcich ochranu bezpečnostných záujmov Únie.

Článok 82

Doplňujúce pravidlá týkajúce sa obstarávania

1. V prípade činností na podporu koordinačných a podporných akcií v oblasti priemyslu civilnej bezpečnosti môže Únia pokrývať až [100] % oprávnených nákladov bez toho, aby bola dotknutá zásada spolufinancovania.
2. Odchylne od článku 184 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže zodpovedný povolujujúci úradník pri uplatňovaní paušálnych sadzieb povoliť alebo uložiť financovanie nepriamych nákladov prijímateľa do maximálnej výšky 25 % celkových oprávnených priamych nákladov na akciu, a to s výnimkou priamych oprávnených nákladov na subdodávky, finančnej podpory pre tretie strany a akýchkoľvek jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.

Kapitola VIII

Závěrečné ustanovenia

Článek 83

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011, pričom môže zasadať v týchto zloženiach:
 - a) všeobecný výbor ECF, zaoberajúci sa strategickým prehľadom vykonávania ECF a záležitosťami týkajúcimi sa všeobecných cieľov alebo záležitosťami týkajúcimi sa viac ako jedného zo špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2;
 - b) výbor pre prechod na čistú energiu zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. a);
 - c) výbor pre zdravie, biotechnológie, poľnohospodárstvo a biohospodárstvo zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. b);
 - d) výbor pre digitálne technológie zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. c);
 - e) výbor pre obranný priemysel zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 2, ktorý môže zasadať v rôznych čiastkových zloženiach zodpovedajúcim činnostiam uvedeným v článku 44 ods. 1;
 - f) výbor pre oblasť odolnosti zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 1;

- g) výbor pre vesmírnu politiku zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 3, ktorý môže zasadať v rôznych čiastkových zloženiach zodpovedajúcim zložkám alebo podzložkám uvedeným v článku 58 ods. 1;
 - h) výbor pre priemysel civilnej bezpečnosti zaoberajúci sa záležitosťami týkajúcimi sa špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. d) bode 4;
 - ha) bezpečnostný výbor pre ochranu utajovaných skutočností EÚ a súvisiace bezpečnostné aspekty týkajúce sa záležitosťami v oblasti špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. d), pričom rozsah jeho pôsobnosti sa líši od pôsobnosti ostatných zložení a neprekrýva sa s nimi.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011, pričom sa o stanovisko požiada výboru v tom zložení, ktorého sa daná záležitosť najviac týka.
 3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011, pričom sa o stanovisko požiada výboru v tom zložení, ktorého sa daná záležitosť najviac týka.
 4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.
 - 4a. Ak výbory uvedené v odseku 1 písm. e), f), g), h) alebo ha) nevydajú žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
 5. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

6. Výbory uvedené v odseku 1 písm. b) až h) môžu zasadať v rámci rôznych pracovných skupín zodpovedajúcim špecifickým zložkám segmentov politiky a v prípade výboru uvedeného v písm. ha) aj v rámci pracovných skupín v oblasti bezpečnosti, ktoré sa venujú ochrane utajovaných skutočností EÚ a súvisiacim bezpečnostným aspektom, ktoré sa týkajú záležitostí v oblasti špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 písm. d).
- 6a. Pri zvolávaní zasadnutí, na ktorých sa bude skúmať osobitná vyhradená časť zameraná na kolaboratívne výskumné a inovačné činnosti uvedená v článku 15 ods. 2, s výnimkou pracovných programov týkajúcich sa činností uvedených v kapitole VII oddiele 2, sa v programoch zasadnutí príslušných zložení výborov uvádzajú body vyhradené pre pracovný program v oblasti kolaboratívnych výskumných a inovačných činností. Na zasadnutia sa pozývajú dvaja zástupcovia z každého členského štátu.
7. Na zasadnutia zložení výborov môžu byť s prihliadnutím na záujmy Únie v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku prizvaní zástupcovia tretích krajín, medzinárodných organizácií alebo iných inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie za podmienok stanovených v ich rokovacom poriadku. Uvedení zástupcovia nie sú prítomní počas hlasovania výboru a nezúčastňujú sa na ňom. Zástupcovia tretích krajín alebo medzinárodných organizácií sa nezúčastňujú na rokovaní o otázkach týkajúcich sa oprávnenosti vrátane rokovaní týkajúcich sa článkov 9 a 10 tohto nariadenia.
8. ESVČ a agentúra EDA sa prizývajú na zasadnutia výboru pre obranný priemysel ako pozorovatelia, pričom prispievajú k práci výboru svojimi názormi a odbornými znalosťami.

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v tomto nariadení sa udeľuje Komisii na obdobie odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 31. decembra 2035.
3. Delegovanie právomoci uvedené v tomto nariadení môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa tohto nariadenia nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.
- 6a. Toto nariadenie nemá vplyv na delegované nariadenie Komisie č. 1159/2013, ktoré zostáva v relevantných prípadoch v platnosti, kým sa nezmení na základe tohto nariadenia.

Článok 85

Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/696

Hlavy I, II a III, články 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33 a 43 a hlavy VI, VII, VIII a X nariadenia (EÚ) 2021/696 sa vypúšťajú s účinnosťou od 1. januára 2028.

Článok 86

Zmeny nariadenia (EÚ) 2023/588

Kapitoly I, II, III a IV, články 24, 25, 26, 28 a 29 a hlavy VII, VIII, IX a X nariadenia (EÚ) 2023/588 sa vypúšťajú s účinnosťou od 1. januára 2028.

Článok 87

Zmeny nariadenia (EÚ) 2025/2643

Kapitoly II a IV nariadenia (EÚ) 2025/2643 sa vypúšťajú.

Článok 88

Zrušenie

S účinnosťou od 1. januára 2028 sa zrušujú tieto nariadenia:

- a) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/522 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 282/2014;
- b) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240;
- c) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092;
- d) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1293/2013.

Článok 89

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu akcií začatých podľa základných aktov uvedených v článku 85, ktoré sa na tieto akcie až do ich ukončenia aj naďalej vzťahujú.
2. Týmto nariadením nie sú dotknuté vykonávacie akty prijaté podľa nariadenia (EÚ) 2021/696 a nariadenia (EÚ) 2023/588. Tieto akty zostávajú v relevantných prípadoch účinné až do ich zmeny na základe tohto nariadenia, s výnimkou rozhodnutí prijatých podľa článku 36 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/588.

- 2a. Týmto nariadením nie sú dotknuté vykonávacie akty prijaté podľa článku 35 nariadenia (EÚ) 2025/2643. Uvedené akty zostávajú v relevantných prípadoch v platnosti. Vykonávacie akty prijaté podľa článku 35 nariadenia (EÚ) 2025/2643 môže na návrh Komisie zmeniť Rada uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou.
3. Finančné krytie uvedené v článku 4 ods. 1 sa môže vzťahovať aj na výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi ECF a opatreniami prijatými podľa základných aktov uvedených v prvom odseku.

Článok 90

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje od 1. januára 2028.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda/predsedička

Za Radu
predseda/predsedička